

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
3^e OOSTERSTRAAT 10-20 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : 3^e Oosterstraat 10-20
Postcode + plaats : 1211 LN HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr. functie : meubelfabriek
Huidige functie : opslag en wonen
Bouwjaar : 1920, mogelijk ouder
Verbouwingen : woongebouw, nieuw dakraam en pannen vernieuwd
Architect : onbekend
Opdrachtgever : onbekend
Bouwtijl : traditioneel industrieel
Bouwtype : fabriek
Kadastrale aanduiding : N 1279
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 25 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

De voormalige meubelfabriek aan de 3^e Oosterstaat 10-20 zou dateren uit omstreeks 1920, maar kan ook ouder zijn. Het pand heeft een deel onder mansardedak en een deel onder plat dak dat zou zijn kunnen verlaagd. De voormalige fabriek ligt direct aan de straat met aan de voorzijde de smalle losplaats. Aan de straat was vroeger sprake van veel meer bedrijvigheid uit de laat 19^e en vroeg 20^e eeuwse periode waarin Hilversum zich niet alleen ontwikkelde als villadorp maar ook als industriestad. Het is het enige restant van bedrijvigheid in de straat, waar in het verleden meer fabriekjes stonden. De voormalige meubelfabriek ligt in de buurt van de Hilversumse (oude) haven en in de nabijheid van fabrikeurs- en arbeiderswoningen aan de Havenstraat en in de omgeving.

Van de oorspronkelijke vensters en deuren zijn enkele gietijzeren roedenramen bewaard gebleven. Ook is het pand wit geschilderd. De fabriek is verbouwd tot opslagruimte en een aantal woningen.

Omschrijving

De voormalige meubelfabriek ligt direct aan de straat met een smalle losplaats, met de nok van het dak haaks daarop. Het is opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband met knipvoeg, is twee tot tweeëneenhalve bouwlagen hoog en heeft een rechthoekige plattegrond. Het hoge linker bouwdeel is gedekt met een mansardekap met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen en gootlijsten op klossen, het linker deel heeft een plat dak. De gevelindeling met getoogde openingen, voorzien van ontlastingsbogen met sluitstenen, is behouden. In de voorgevel is slechts één nieuw venster toegevoegd. Er zijn zowel in de voor- als rechter zijgevel enkele oorspronkelijke gietijzeren ramen behouden. In het midden van de geveltop is de hijsbalk aanwezig ter plaatse van een deur (waarschijnlijk een voormalig hijsluik). Het interieur is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De voormalige meubelfabriek met de losplaats uit omstreeks 1920 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en zeldzaamheidswaarden:

- als voorbeeld van bedrijvigheid uit de laat 19^e en vroeg 20^e eeuwse periode, toen Hilversum een forensen- en villastad werd en tevens als industriestad een eerste fase van zeer sterke groei doormaakte;
- als sober vorm gegeven en herkenbaar voorbeeld van het bouwtype fabriek met losplaats aan de voorzijde;
- vanwege de herkenbaar bewaarde hoofdvorm, gevelindeling, materialisering en gedeeltelijk bewaarde detaillering van gietijzeren ramen en de kenmerkende hijsbalk;
- vanwege de situering in de buurt van de Hilversumse (oude) haven en de nabijheid van fabrikeurswoningen en arbeiderswoningen aan de Havenstraat en in de omgeving;
- vanwege de herinneringswaarde als zeldzaam bewaard restant van bedrijvigheid nabij het centrum en de (oude) haven van Hilversum.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
BIERSTEEG 1 en GROEST 49-51 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Biersteeg 1 en Groest 49-51
Postcode + plaats : 1211 CG HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : onderdeel ensemble Biersteeg
Oorspr. functie : dubbel woonhuis
Huidige functie : woon-winkelpanden met hekwerk
Bouwjaar : 1880-1900
Verbouwingen : 1898; 1926; 1927; 1989
Architect : onbekend; 1926: H. Nieuwenhuijzen
Opdrachtgever : onbekend
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : dwarspand met woon-winkelfunctie in oorsprong dubbel woonhuis
Kadastrale aanduiding : N 1986, N 1987
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 23 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het voormalige dubbele woonhuis, later woon-winkelpanden Biersteeg 1 en Groest 49-51, dateert vermoedelijk uit de periode 1880-1900 en vormt een restant van de eenlaagse dorpsbebouwing onder kapverdieping. Zoals veel woonpanden in Hilversum werd het eind 19^e, begin 20^e eeuw tot winkel verbouwd, in de periode dat het aantal winkels fors toenam als gevolg van de groei van het dorp tot forensen- en industriestad.

Het bouwdeel Groest 51 werd in 1898 verbouwd tot schoenmakerswerkplaats, met aan de Biersteeg een nieuwe aanbouw. Op de verbouwingstekening uit 1898 is zichtbaar dat een deel van de zesruits vensters (ten behoeve van lichttoetreding in de werkplaats) in 1898 zijn vervangen door tweeruits vensters. Op een foto uit 1968 is de oude situatie nog zichtbaar, waaruit blijkt dat de werkplaats een lessenaarsdak had. In 1926 wordt Groest 51, inclusief pui en muurwerk naar ontwerp van H. Nieuwenhuijzen gewijzigd. Deze pui uit 1926, inclusief glas-in-lood en het raam in de rechter zijgevel, zijn nog aanwezig. De kroonlijst en dakkapel in de voorgevel, uit de periode voor 1898, zijn eveneens behouden. In de rechter zijgevel zijn verschillende wijzigingen doorgevoerd maar de deur met daarnaast het smalle venster met glas-in-lood zijn oud en mogelijk een keer verplaatst. Op enig moment is de uitbouw met lessenaarsdak vernieuwd of verbouwd naar een bouwdeel met plat dak. Het giet- en smeedijzeren hekje dateert uit omstreeks 1900 en staat nog in zijn geheel op de foto uit 1968. Uit de bouwtekening van 1926 blijkt dat het woonhuis Groest 49 ook is gewijzigd in een winkel met grote pui. In 1989 vindt een verbouwing plaats, waarbij de winkel- en woonfunctie geheel worden gescheiden. De linker winkelpui is recent nogmaals vervangen. Aan de achterzijde is een nieuwe tweelaags uitbouw onder plat dak geplaatst. Aan de linkerzijde is ook een serreachtige uitbouw geplaatst.

Biersteeg 1 en Groest 49-51 ligt op de hoek van een bouwblok dat als een van de beste de gelaagdheid van agrarische, dorps- en bedrijfs-elementen van het oude Hilversum weerspiegelt. De Biersteeg en de nabijgelegen Smidsteeg zijn enkele restanten van het voor dorpen op het zand kenmerkende vrije stratenpatroon, waarvan een dooradering met stegen deel uitmaakte.

Omschrijving

Op straathoek gelegen dwarspand met woon-winkelfunctie uit 1880-1900, diverse keren verbouwd. Opgetrokken in baksteen, één bouwlaag op rechthoekige plattegrond en voorzien van een mansardekap gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. Rechts aan de Biersteeg een uitbouw van één laag, waarin mogelijk restanten van de schoenmakerswerkplaats uit 1898, maar met nieuwe vensters en bepleistering. De voorgevel van Groest 51 heeft rechts een sobere winkelpui naar ontwerp van H. van Nieuwenhuizen uit 1926. Boven de pui resteren de kroonlijst en gedeelde dakkapel uit de oudere bouwperiode. De rechter zijgevel is gepleisterd en voorzien van sierblokken met schijnvoegen op een grijze plint. Langs de dakrand met tuitje zijn staafankers zichtbaar. Ook is er een winkelraam uit 1926. De paneeldeur en het tweeruits schuifvenster, beiden met glas-in-lood bovenlicht, dateren waarschijnlijk uit een andere bouwperiode. De voorgevel van Groest 49 heeft een nieuwe pui waarboven de mansardekap. De linker- en rechter zijgevel, op de verdieping twee vensteropeningen met stolpraam.

Het hekwerk dateert uit omstreeks 1900 en sluit aan bij de overige hekwerken van de panden aan de Biersteeg.

Waardering

Het pand met dubbele woon-winkelfunctie uit 1880-1900 met hekwerk is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische- architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden :

- als restant van de eenlaagse dorpsbebouwing onder mansardekap aan de Groest en hoek Biersteeg;
- als kenmerkend voorbeeld van de verbouwing van woon- naar winkelpand, die samenhang met de sterke groei van het dorp rond het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum;
- vanwege de ligging aan de Biersteeg die samen met de nabijgelegen Smidsteeg behouden zijn als stegen waarmee het voormalige zanddorp dooraderd was;
- vanwege de winkelpui naar ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architect H. Nieuwenhuijzen;
- vanwege de gaaf bewaarde en herkenbare hoofdvorm en de deels gaaf bewaarde gevelindeling en detaillering uit diverse bouwfases;
- als hoekpand in het best bewaarde bouwblok in het centrum van Hilversum met een mengvorm van woon-, agrarische en bedrijfsgebouwen met behoud van het oude straten- en stegenpatroon en dat de groei van dorp naar stad weerspiegelt;
- vanwege de visuele en historische relatie met het ensemble van voormalige agrarische en bedrijfsgebouwen aan de Biersteeg.
- vanwege het eenvoudige maar kenmerkende en gaaf bewaarde hekwerk uit vermoedelijk de bouwtijd van het pand;

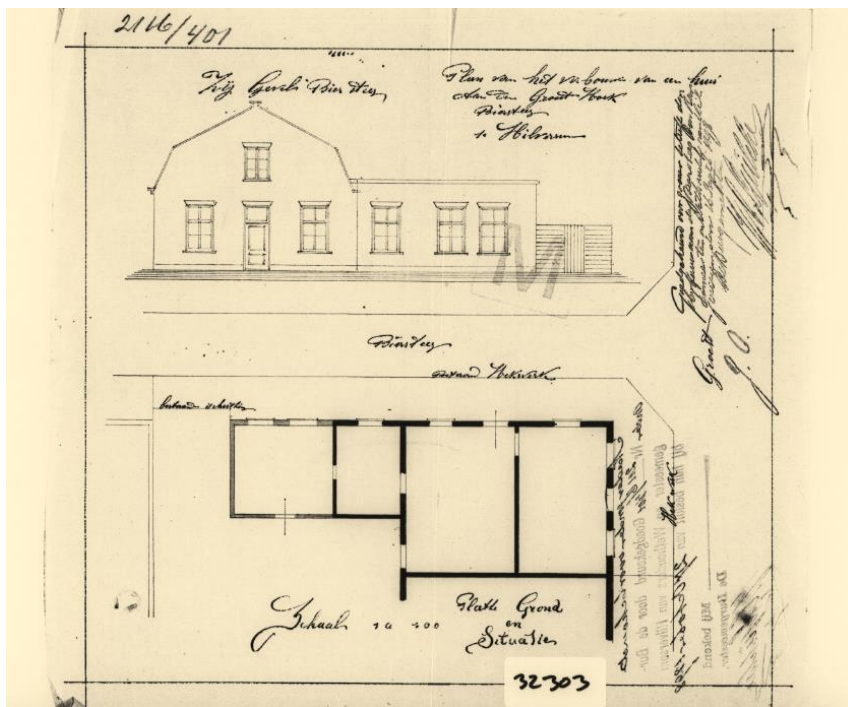
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

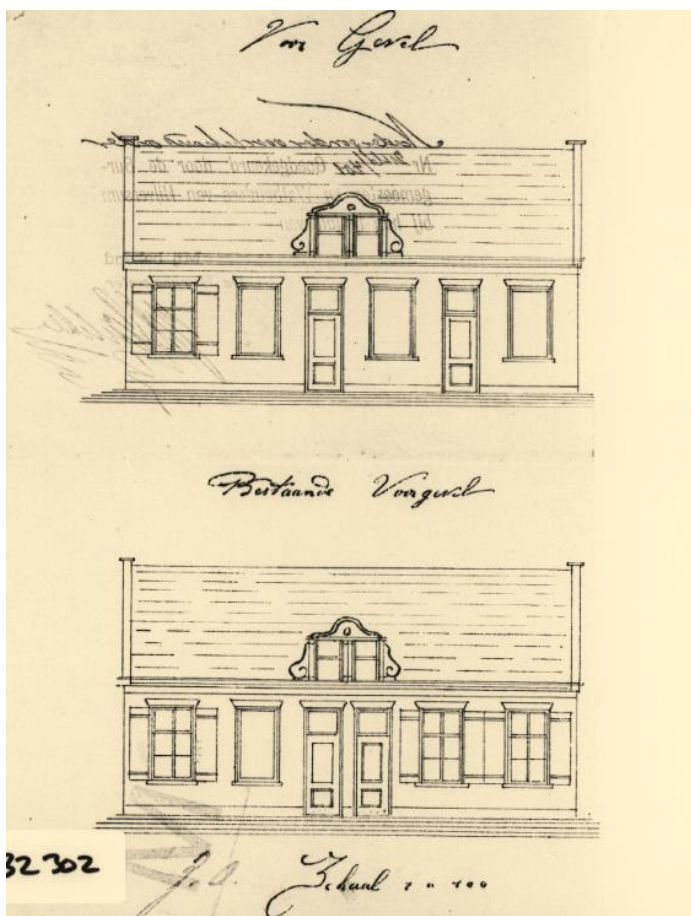

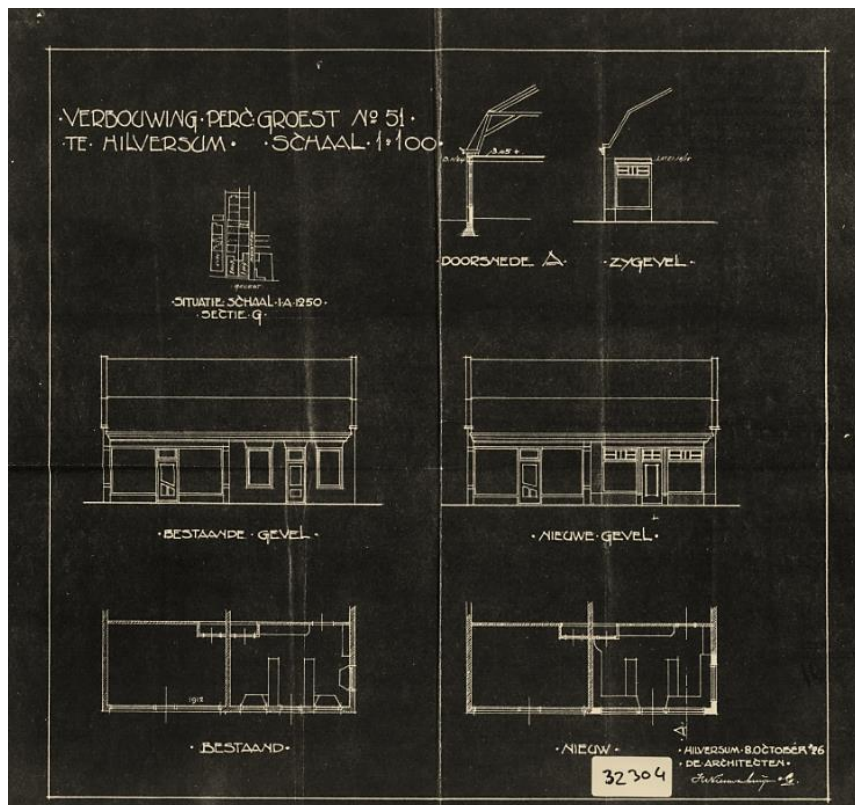
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1898

1898

1926

1968

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Bussumerstraat 19-21-21A
Postcode + plaats : 1211 BH HILVERSUM

Naam object	: n.v.t.
Complex	: n.v.t.
Oorspr.functie	: dubbel woon-winkelpand
Huidige functie	: dubbel woon-winkelpand
Bouwjaar	: 1896
Verbouwingen	: nr. 19: 1923; 1928; 1933; 1983; 1988; 1996; 2004 nr. 21-21A: 1905; 1905; 1926; 1975; 1976; 1994; 2008
Architect	: nr. 19: 1928: W. Wijnstra Elinkwijk en H. Happe Hilversum; 1933: H. Happe Hilversum; 1988: R. van t Klooster, Loosdrecht nr. 21-21A: 1905: B.A. van Zanten uit Dieren; 1975: Mink; 1996: Opmeer
Opdrachtgever	: nr. 19 1923: de heer Wildschut (familie Wildschut is in 1905 reeds eigenaar van dit perceel) 1928: C. Wildschut 1933: Corn. Wildschut 1988: G. den Hertog; nr. 21-21A: 1905: G. Wildschut; 1975: F. Belt; 1976: Van de Vaart; 2008: N.A. van de Brom
Bouwstijl	: nr. 19: voorzijde kenmerken van Amsterdamse School en expressionisme uit de vroege interbellumperiode nr. 21-21A: voorgevel Jugendstil
Bouwtype	: woon-winkelpand
Kadastrale aanduiding	: N 177, N 178
Datum foto's	: 27 mei 2016
Datum beschrijving	: 8 juni 2016
Datum aanwijzing	: 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het dubbele woon-winkelpand Bussumerstraat 19-21-21A kent een geschiedenis van forse en bijzondere verbouwingen. Het in oorsprong eenlaagse pand onder kap dateert vermoedelijk uit de periode 1880-1900. Rond 1900 was het in handen van de familie Wildschut.

Nr. 21 kreeg in 1905 een verdieping met nieuwe voorgevel in Jugendstil-trant naar ontwerp van architect B.A. van Zanten uit Dieren. Ook werd een slachtplaats gebouwd. Tot zeker medio de jaren 90 van de 20^e eeuw is er een slagerij in het pand gevestigd, waarvan in 1975 de winkelpui gedeeltelijk werd gewijzigd en in 1994 de pui en het interieur. In 2008 is de achterzijde uitgebouwd ten behoeve van de bovenwoning.

In nr. 19 is sinds lange tijd een bakkerij gevestigd, mogelijk vanaf de eerste bouw. In 1923 wordt een nieuwe oven gebouwd, in 1928 volgt de verbouwing van een schuurtje achter de bakkerij. Eveneens in 1928 vindt naar het ontwerp van W. Wijnstra Elinkwijk en H. Happe, in opdracht van de familie Wildschut, een forse wijziging van in- en exterieur plaats. Het pand wordt voorzien van een geheel nieuw front met extra bouwlaag, in een stijl die kenmerken van Amsterdamse School en expressionisme in zich draagt. Bijzonder zijn de waterspuwers en beeldjes op de hoektoren.

De ingrijpende verbouwingen van panden met krachtige (hoek)accenten is typerend voor Hilversum in de interbellum-periode, waarvan dit een vroege uiting is. Hilversum maakte tussen de twee oorlogen een tweede forse groeiperiode door, na de eerste groei van het dorp aan het einde van de 19^e en begin van de 20^e eeuw. Dit had een uitbreiding en verdichting van centrumfuncties tot gevolg, ook naar het nog dorpse deel waarin Bussumerstraat 19-21 was gelegen. Het hoekaccent van nr. 19 staat in directe relatie tot het pand met tentdak aan de overzijde van de straat, waarmee een 'poort' wordt gevormd richting het Melkpad. Het hoekaccent richt zich tevens naar het kruispunt met de Naarderstraat nabij de kop van de Groest. In 1933 wordt de winkelpui van nr. 19 nogmaals verbouwd, in 1988 wordt de entree vergroot. De bakkerij zelf is in de loop van de tijd verschillende keren uitgebreid en vernieuwd met onder andere een meelsilo in 1983. In het bouwdoossier is te lezen dat donkerrood en geel onder andere de kleuren waren die de architect voor ogen had. In hoeverre dat precies de huidige kleuren zijn zou nader kunnen worden onderzocht.

Omschrijving

Dubbel woon-winkelpand, in oorsprong met de nok van het dak evenwijdig aan de straat gelegen en voorzien van een mansardekap gedekt met diverse soorten gesmoorde Hollandse pannen (oud Hollands, verbeterd en opnieuw verbeterd). In de zijgevels zijn nog kleine sierankers en gietijzeren ontluichtingsroosters zichtbaar uit de bouwtijd van het pand, 1880-900. De voorgevel van nr. 21 dateert uit 1905 naar het ontwerp van B.A. van Zanten uit Dieren en is opgetrokken in witte verblendsteen met blauwe accenten en heeft diverse geornamenteerde hardsteen-onderdelen zoals lateien en bekroningen (kapitelen) van de hoekaccenten op de lijstgevel. Van de oorspronkelijke vensters en winkelpui resteren de kozijnen en de bovenzijde van de winkelpui, met naar binnen gerende bovenramen. Aan de achterzijde is nr. 21 gepleisterd en diverse keren uitgebouwd. Nr. 19 heeft aan de achterzijde een ongepleisterd bouwdeel uit de bouwtijd (de bakkerij), met eveneens kleine sierankers. Het is net als de nieuwe voorbouw opgetrokken in baksteen in kruisverband. De voorbouw uit 1923 naar het ontwerp van W. Wijnstra Elinkwijk en H. Happe heeft kenmerken van de Amsterdamse School en expressionisme. Als hoekaccent is er een torenvormige uitbouw die één bouwlaag boven het dak uitsteekt. Langs de Bussumerstraat bevindt zich een langgerekte, aangekapte dakkapel en aan de andere zijde om de hoek van het pand een loggia gedekt met een schuin naar de straat gerichte kapje. De dakkapel en het venster in het hoekaccent hebben bolle kozijnstijlen. Het hoekaccent wordt geaccentueerd door een vertanding op de hoek, een overkragende dakplaat die wordt doorbroken door een natuurstenen beeldje van een mannenfiguur en met waterspuwers (een aap, een vis en een kikker-achtig dier of kameleon) op de hoeken. De

winkelpui op de hoek met glas-in-lood ramen en travertin stamt uit 1923, de winkelpui rechts is aangebracht in 1933.

Waardering

Het dubbele woon-winkelpand Bussumerstraat 19-21-21A uit 1880-1900 met op nr. 21 een Jugendstil-voorgevel uit 1905 en op nr. 19 een verbouwing met kenmerken van Amsterdamse School en expressionisme uit 1923, is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische- architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als kenmerkend voorbeeld van de gelaagde (bouw)geschiedenis van panden in Hilversum in de twee grote groeiperiodes, waarbij de dorpse eenlaags panden werden uitgebreid;
- nr. 21-21A: als kenmerkend voorbeeld van de verbouwing uit de eerste forse groeiperiode van Hilversum rond het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en waarbij winkels onder invloed van de chique villabouw een 'stadser' in chique karakter kregen;
- nr. 19: als voorbeeld van een typerende verbouwing van de bakkerij tijdens het interbellum in een gebied aan de rand van het centrum, toen Hilversum een tweede forse groeiperiode doormaakte die een verdere uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties met zich mee bracht;
- vanwege de gezichtsbepalende en qua hoofdvorm, gevelindeling, materialisering en detaillering zeer gaaf bewaarde verbouwing in Jugendstil-stijl in 1905 (nr. 21-21A) en de verbouwing met kenmerken van Amsterdamse School en expressionisme in 1923 (nr. 19);
- nr. 19: vanwege de voor de interbellum-periode in Hilversum kenmerkende bouwstijl met invloeden van het expressionisme met krachtige (hoek)accenten die op de stedenbouwkundige situatie inspelen, in dit geval de hoektoren die zich richt op het kruispunt met de Naarderstraat en, samen met het pand aan de overzijde, een poort vormt richting het Melkpad;
- nr. 19 vanwege de invloed van de Amsterdamse School die onder andere zichtbaar is in de opmerkelijke beeldhouwwerken aan de hoektoren.
- Nr 21-21A vanwege de invloed van de Jugendstil die onder andere zichtbaar is in de materialisering en detaillering van de voorgevel.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

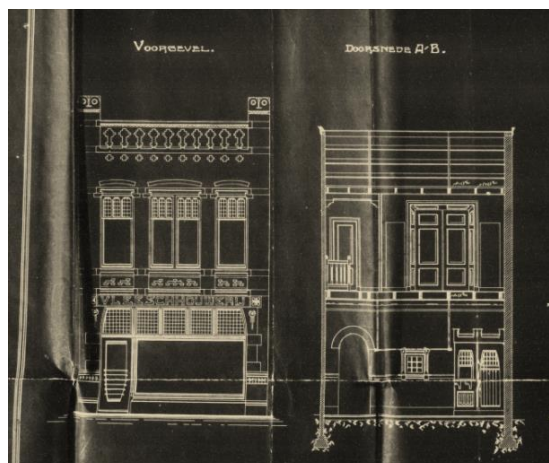

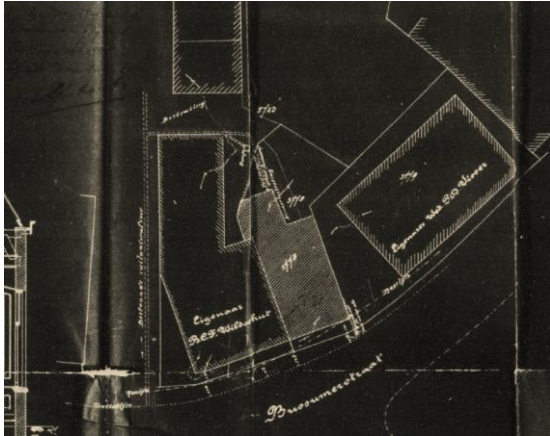

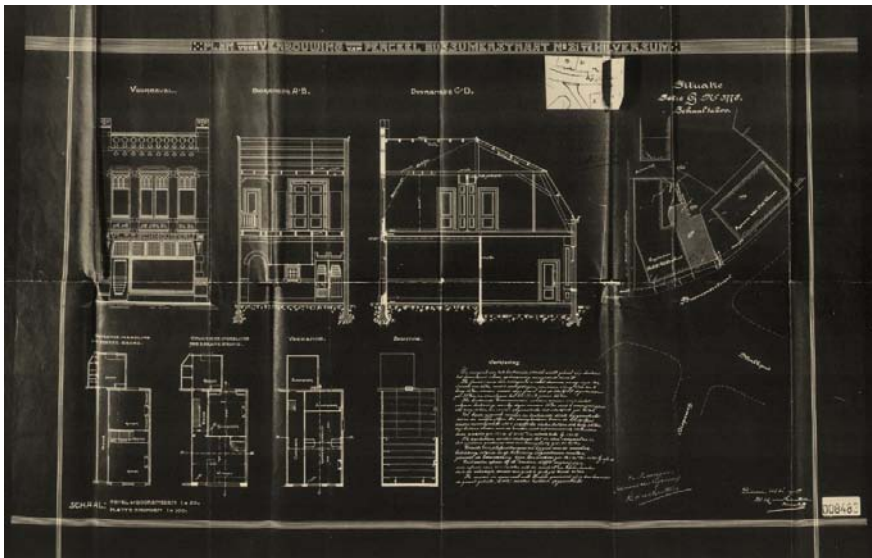
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

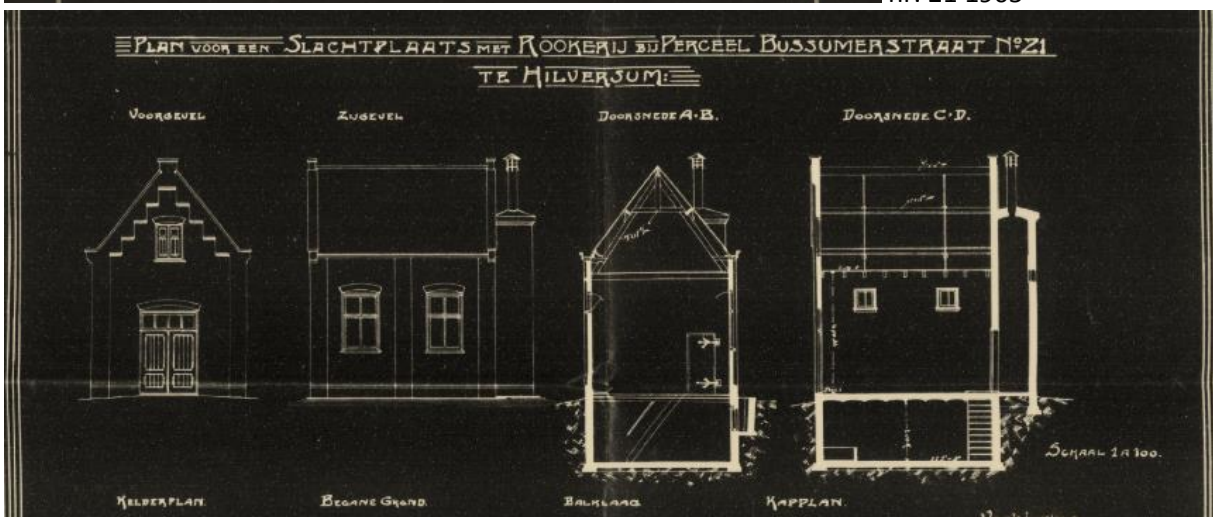
nr. 21 1905

nr. 21 1905

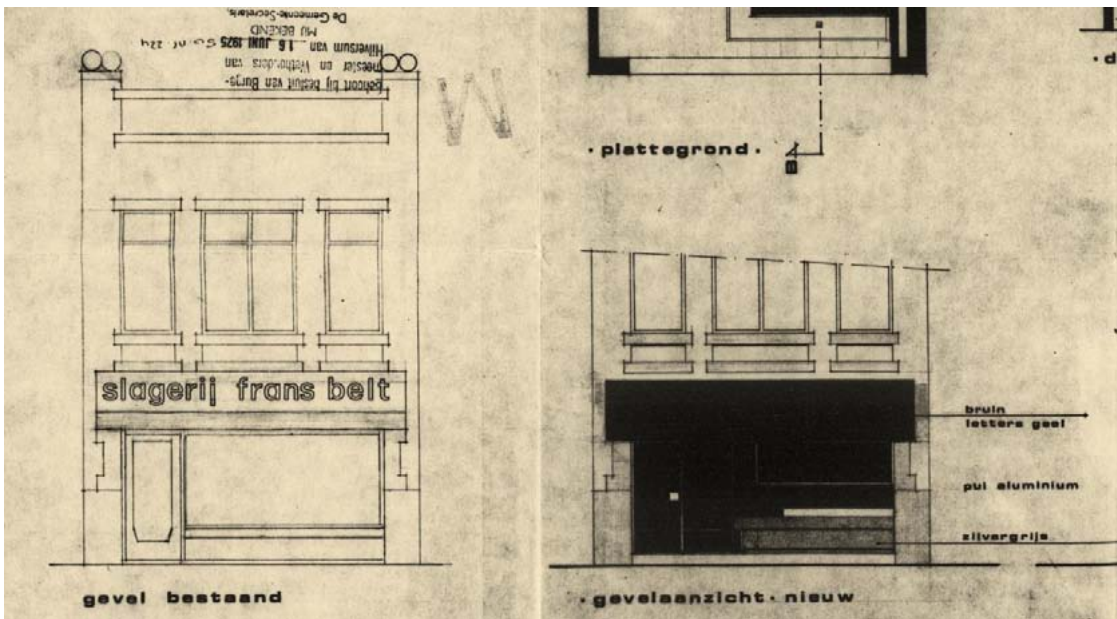

nr. 21 1905

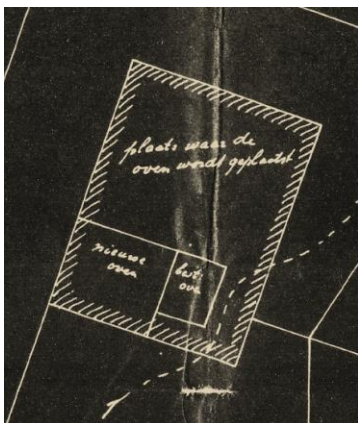

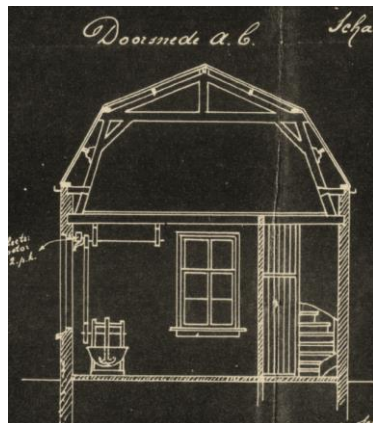
1905

1975

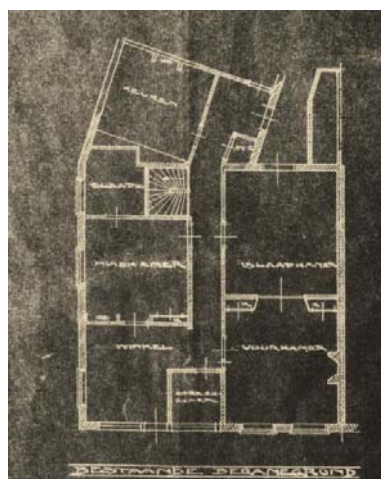
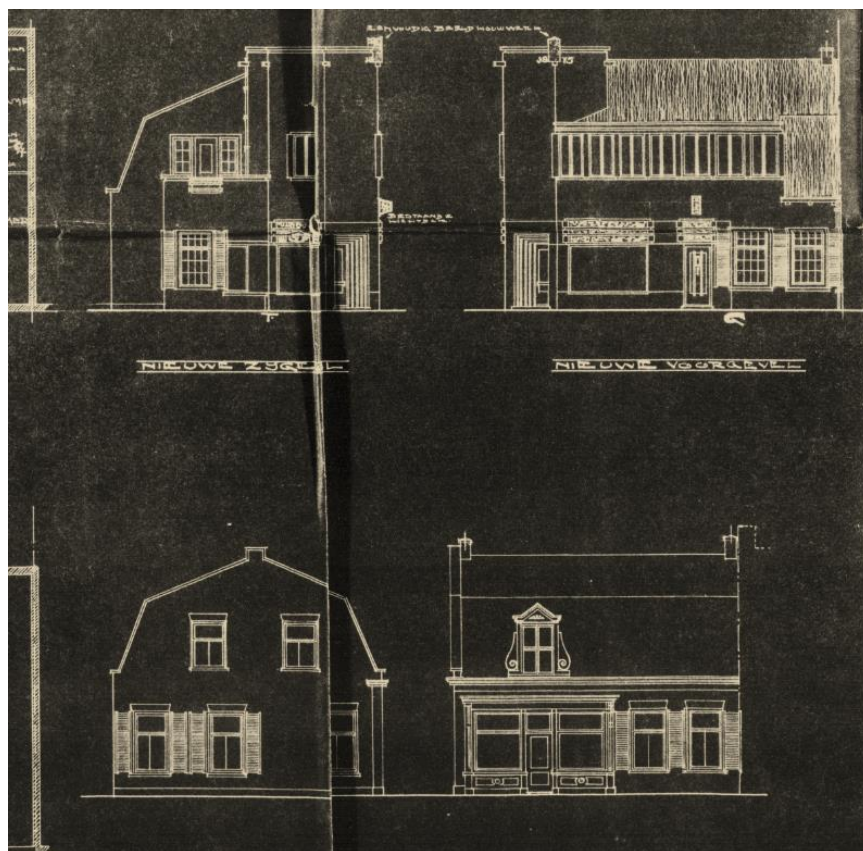

nr. 19 1923

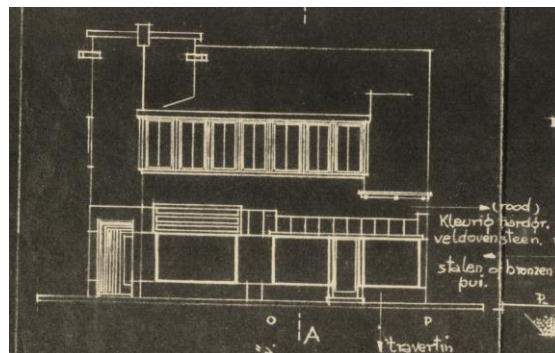
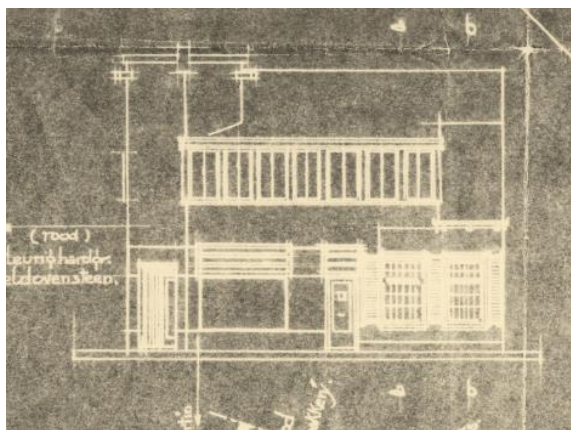

nr. 19 1923

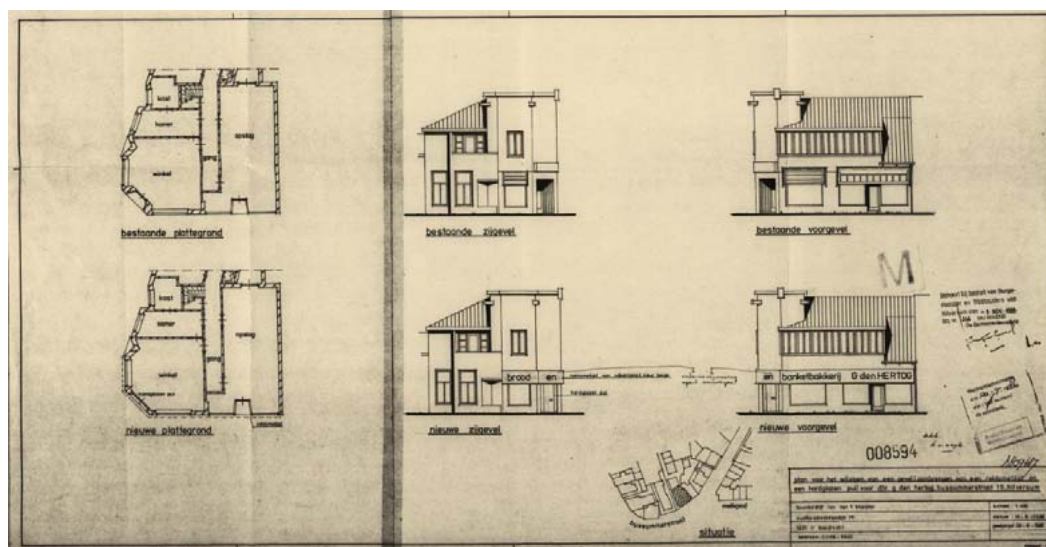
BESTAAND-METSELWERK.
NIJEUW-METSELWERK.
KLEUREN. PLINT VAN O-TOT-P-EN-TER-HOOGTE VAN WINKELRAMEN OF-DEUR
 GEEL ~ GEPOLYST-TRAVERTIN ~
 WINKELRAMEN EN-DEUR VAN STAAL, KLEUR ENGELSCHE ROOD.
 HOUTWERK ENGELSCHE ROOD MET TOEPASSING VAN ZWART
 WOOD-LUSTWERK.
 METSELWERK IN OVEREENSTEMMING MET HET BESTAANDE.
 PANNELEN. GENUANCEERD (DONKERBRUIN DONKERBLAUW EN
 DONKERGRYS) DONKERKL. VERBETERDE HOLL. PAN:

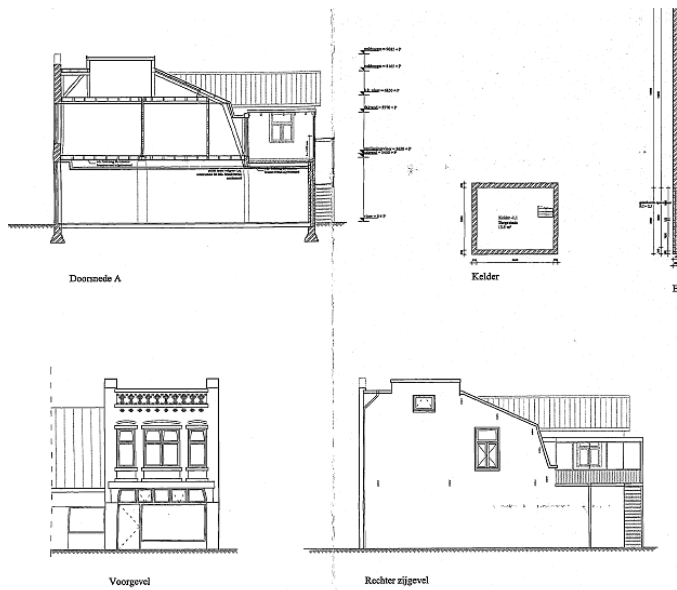
KLEUREN plint van o tot p en ter hoogte van winkelramen
 goud-geel, travertijn
 winkelramen Zouri/Chicago/brons en ventilerend.
 of stalen ramen/brons de verfd. De 10 bovenramen
 (met de helft vallend) klein stalen ramen, bezet met
 ruitant Uni voor plafond portiek, glas in
 lood voor de bovenrampjes. de stoep is van
 Travertijn.

1933

1988

2008 nr. 21

1970: slagerij Frans Belt en bakkerij G. den Hertog

1994: bakkerij Dekker Winkler

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

BUSSUMERSTRAAT 61-61A-63-63A-65-67, WAGENMAKERSPLEIN 19-21 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Bussumerstraat 61, 61A, 63, 63A, 65, 67, 67A
Wagenmakersplein 19, 21
Postcode + plaats : 1211 BJ en 1211 SB HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : ja
Oorspr.functie : arbeiderswoningen en winkelpanden met hekwerk
Huidige functie : woningen en winkelpanden met hekwerk
Bouwjaar : 1896
Verbouwingen : nr. 61: 1902; 1921; 1987
nr. 63: 1903
nr. 67: 1901; 1905; 1923; 1925; 1931; 1939; 1962; 1977; 1985; 2004
Architect : nr. 61: 1987: G. Bakker
nr. 67: 1923, 1925: A. Brouwer; 1939: D.A. Allessi 1962: W.M. Weerkamp
1985: B. Roest; 2004: L. Span
Opdrachtgever : bouwblok 1896: J. Brouwer ; 2004: restaurant Batavia
Bouwstijl : invloed neorenaissance, eclecticisme
Bouwtype : blok arbeiderswoningen met winkelhuizen
Kadastrale aanduiding : N 7150, N 7151, N 7152, N 7153, N 7154, N 311, N 312
Datum foto's : 27 mei 2016
Datum beschrijving : 8 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

In 1896 werd in opdracht van J. Brouwer het blok arbeiderswoningen met twee winkels en hekwerk gebouwd. In de basis is het wigvormige bouwblok, versierd met neorenaissance-elementen, sindsdien weinig veranderd. Bij nr. 61 werd in 1902 een schuur vergroot en in 1921 een dakvenster geplaatst. In 1987 werden bij een interne wijziging de twee daklichten geplaatst. De winkelpuien in de linker zijgevel, samen met Wagemakersplein 21, waren toen al aangebracht. De winkelpui aan de zijde van de Bussumerstraat en het dakhuis met plat dak dateren uit 1896. Bij nr. 63 kwamen aan de achterzijde enkele werkplaatsen tot stand, waaruit blijkt dat er ook bij deze woning sprake was van bedrijvigheid en passend bij de groei van Hilversum in de periode eind 19^e en begin 20^e eeuw. Bij nr. 67 vonden in de loop der jaren ook de grootste veranderingen plaats. In 1901 werd een keuken en kapje aangebouwd aan de achterzijde, in 1923 werd de winkelpui vervangen en een houten berging door een stenen exemplaar vervangen. In 1925 werd nr. 67 uitgebreid met een kantoor, dat in 1931 werd verbouwd. In 1939 kwam de bergplaats tot stand voor J. Brouwer, van beroep grossier. Op de tekeningen van architect Alessi is goed te zien welke functies er in het bedrijf waren ondergebracht en ook dat er destijds een uitgang aan de achterzijde was naar de Doelensteeg. Pas in 1977 gaat het pand over van de familie Brouwer, die er dan alweer geruime tijd een tabaksgroothandel heeft. In 1962 is er sprake van het uitbreiden en verbouwen van het magazijn voor opslag, verzending en verpakking van rookartikelen. Nr. 67 heeft dan al de dakkapel en gewijzigde pui die nu nog aanwezig zijn. Na de verkoop door de familie Brouwer komt in 1977 een groothandel in schoonmaakmiddelen in nr. 67. Sinds 1985 is er een restaurant gevestigd. Het bouwblok ligt op de hoek van de Bussumerstraat en het Wagenmakersplein, voorheen de Doelensteeg.

Omschrijving

Bouwblok van in oorsprong 7 woonhuizen en twee winkelhuizen met hekwerk in neorenaissance-trant gebouwd in opdracht van J. Brouwer in 1896, gelegen langs de Bussumerstraat en met één zijde aan (nu) een pleintje. Het bouwblok is opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband met knipvoegen op een zwarte gepleisterde plint. Het is één bouwlaag hoog op een wigvormige plattegrond onder een mansardedak met uitbouwen onder lessenaarsdak aan de achterzijde en tuitgevels op de twee koppen. Het dak is gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. Het pand is voorzien van neorenaissance-elementen zoals banden en lijsten, lisenen, sluitstenen, een kroonlijst (gootlijst) en dakkapellen met frontons.

Ter plaatse van de nrs. 63-63A, centraal in de langsgewel, is het pand voorzien van een kleine risaliet. Er zijn diverse soorten voordeuren aanwezig, variërend van glasdeuren met gietijzeren en smeedijzeren roosters tot moderne glasdeuren en deuren uit vermoedelijk de jaren 30 van de 20^e eeuw. In een aantal woningen bevinden zich nog de gekoppelde tweeruits schuifvensters uit de bouwtijd van het pand. Ook de winkelpui op hardstenen lisenen aan de zijde van de Bussumerstraat van nr. 61 dateert uit 1896, evenals de dakkapel met plat dak en de kroonlijst op de hoek. Er zijn diverse nieuwe dakkapellen en daklichten aangebracht. Nr. 67 heeft op de hoek een dakkapel uit de periode tussen 1939 en 1962, bij welke bouwphase ook het drielichtvenster in de zijgevel hoort. Delen van de gevels zijn wit geschilderd. Uitbouwen aan de achterzijde die niet uit 1896 dateren zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

De smeedijzeren hekjes voor een deel van de panden dateren hoogstwaarschijnlijk uit de bouwtijd.

Waardering

Het bouwblok arbeiderswoningen met winkels en hekwerk uit 1896 in opdracht van J. Brouwer, is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als restant van eenlaagse dorpsbebouwing onder kap in het centrum van Hilversum;
- vanwege de combinatie van wonen en bedrijvigheid die kenmerkend is voor Hilversum in de eerste fase van forse groei eind 19^e en begin 20^e eeuw toen Hilversum uitgroeide van dorp naar forenzenstad met villawijken en industrie;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum;
- als herkenbaar voorbeeld van het bouwtype arbeiderswoningen uit het einde van de 19de eeuw in renaissance-trant;
- vanwege de gaaf bewaarde en herkenbare hoofdvorm, de grotendeels gaaf bewaarde gevelindeling en materialisering en de detaillering met neorenaissance-kenmerken;
- vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek en het hoekaccent in het ontwerp;
- vanwege de waarschijnlijk originele hekwerken voor een aantal woningen.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

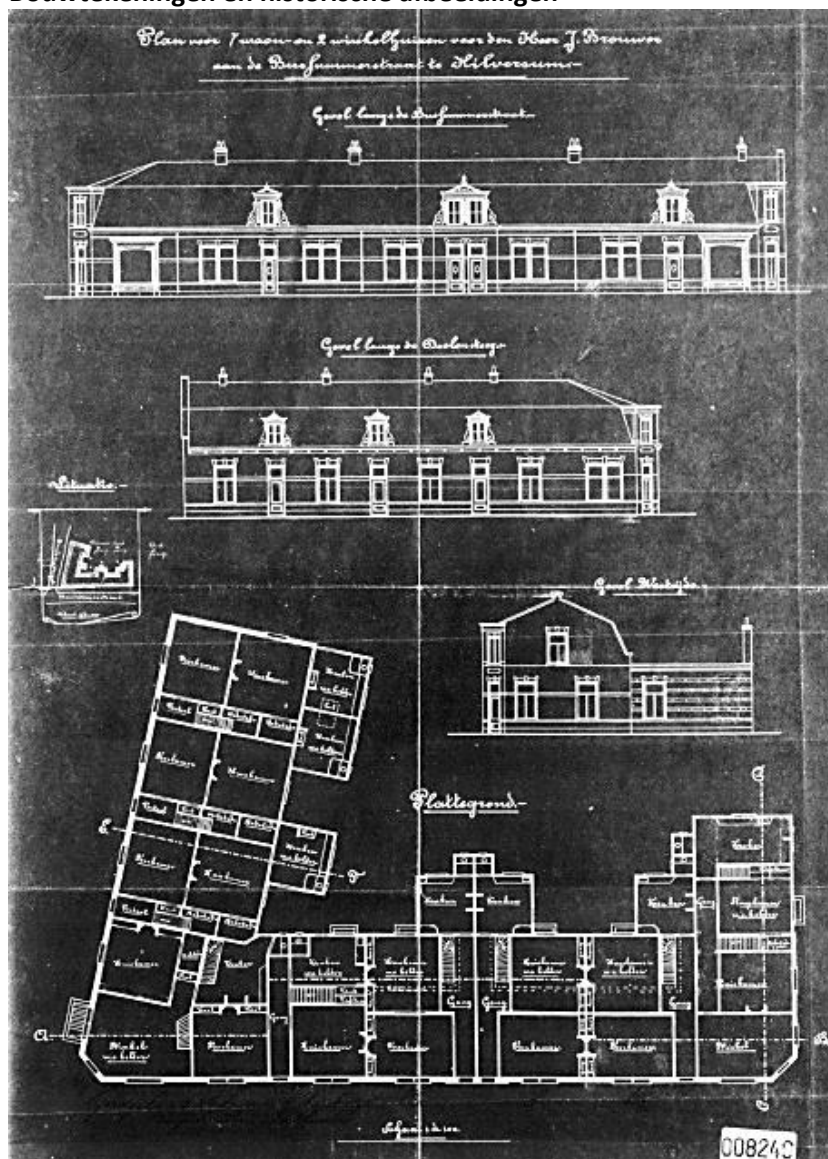
Foto's 2016

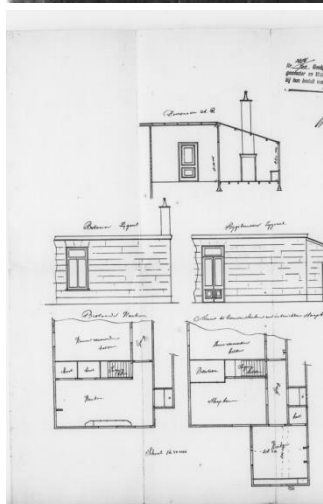

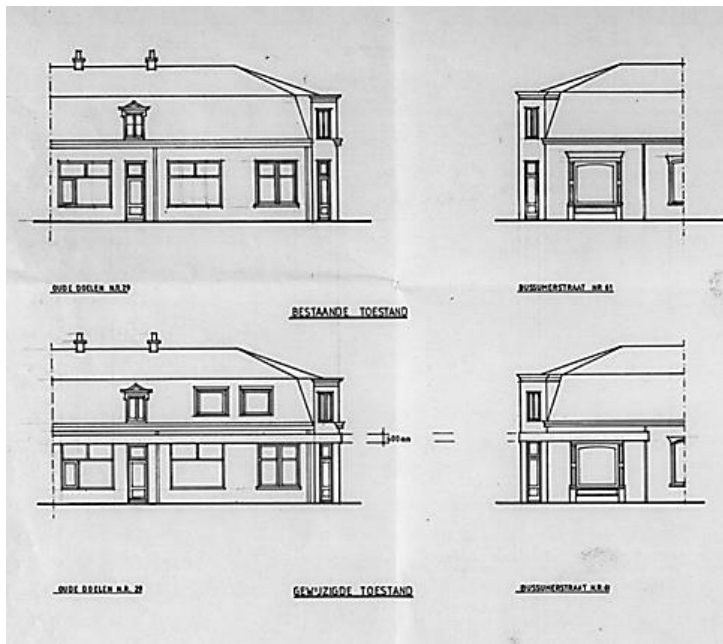
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

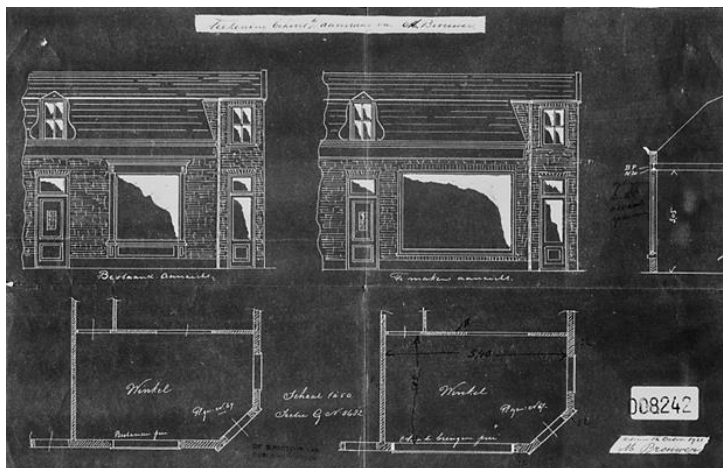
1896

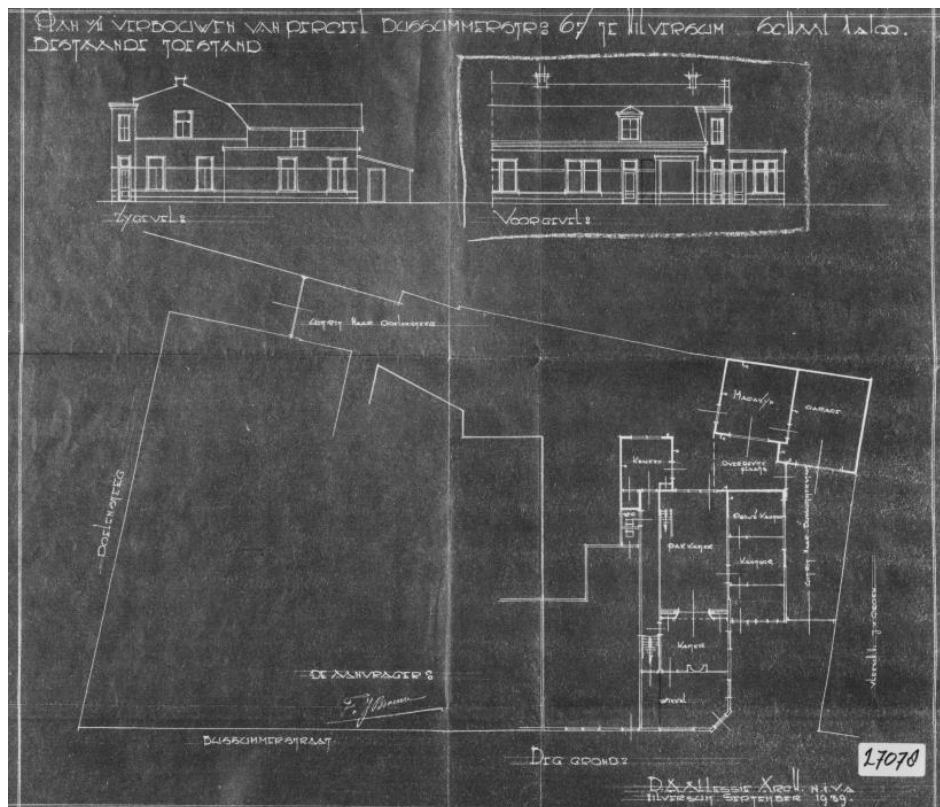
nr. 61 1901

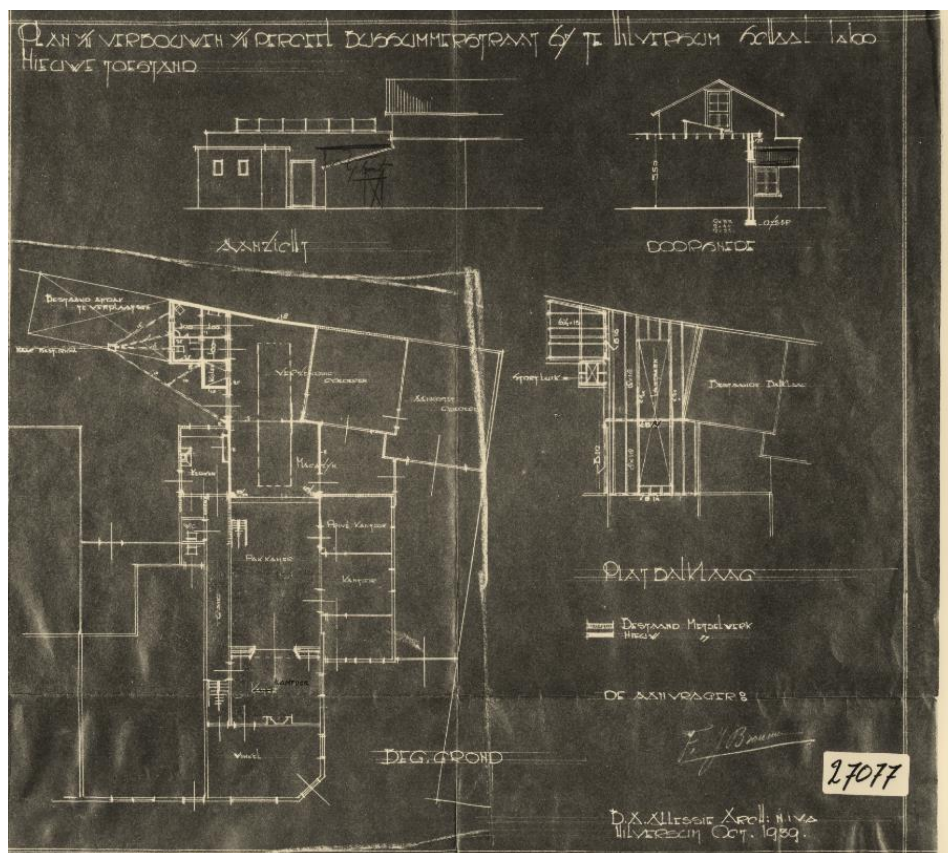
nr. 61 en Wagenmakersplein 21 1987

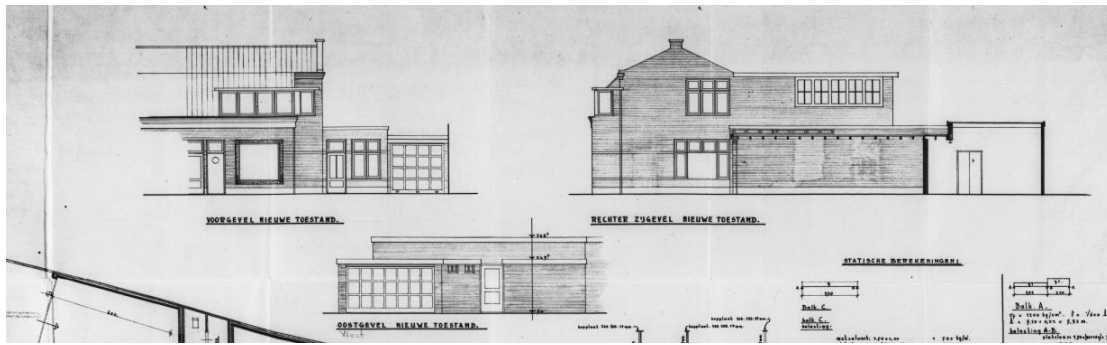
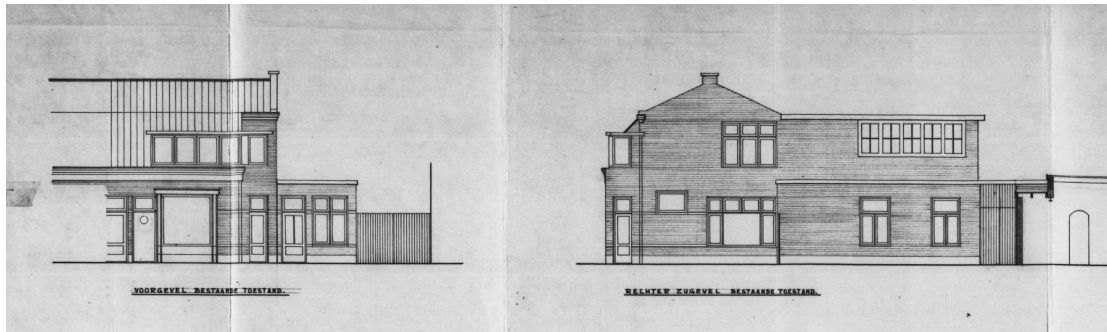
1921 nr. 67

1939

1939

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

EMMASTRAAT 10-10A-12A-14A-16-16B-16C-18-18A-18C-20-20.1-20A-20A.1

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Emmastraat 10-10A-12A-14A-16-16B-16C-18-18A-18C-20-20.1-20A-20A.1
Postcode + plaats : 1211 NG HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : ja
Oorspr.functie : woon-winkelpand
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1931, kern ouder omstreeks 1880-1900
Verbouwingen : 1935; 1964; 1973; 1974; 1975; 1996
Architect : 1931: J.H. Slot 1935: C. Alberts; 1964: C. Wulffraat
Opdrachtgever : 1931: J.H. Mol; 1935: G.L. de Jongh
Bouwstijl : invloed expressionistische interbellum-trant
Bouwtype : woon-winkelpand
Kadastrale aanduiding : N8996, N 8995, N 8218, N 6594, N 2580
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 24 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Emmastraat 10-20A-1 werd in 1931 gebouwd ter plaatse van het grotendeels door brand verwoeste hotel De Gouden Leeuw. Het is een laat werk van de bekende Hilversumse architect J.H. Slot in opdracht van J.H. Mol. Op de bouwtekeningen uit 1928 en 1929 is zichtbaar dat delen van de binnenmuren van het voormalige hotel zijn behouden. Daardoor vertonen de plattegrond van het oude en nieuwe gebouw overeenkomsten. Opvallend is de puntvorm aan de achterzijde, die in 1931 aanvankelijk werd ingevuld met tuintjes maar later is bebouwd.

Het pand heeft altijd een woon-winkelfunctie gehad, maar is in de jaren 70 ook deels als kantoor in gebruik geweest. Er werd destijds vrijstelling verleend vanwege geluidsoverlast van de nabij gelegen horeca. De hoofdvorm, de gevelindeling op de verdieping en een groot deel van de detaillering aan de voor- en zijgevel zijn behouden. De grootste wijziging heeft zich voorgedaan in het doortrekken van de winkelpui van de hoekwinkel naar beide zijden, waarbij ingangen naar de bovenwoningen zijn verdwenen, en de nieuwe winkelpui van nr. 20. Ook zijn de roeden uit een aantal ramen verdwenen. Op een foto uit 1976 is de oorspronkelijke toestand nog nagenoeg intact. De achterzijde is in 1996 en later gedeeltelijk vernieuwd en de tuintjes zijn bebouwd.

Het pand is een voorbeeld van de verdichting en uitbreiding van de winkelfunctie, die een gevolg was van de sterke ontwikkeling en bevolkingsgroei van Hilversum in deze periode. Het pand ligt op de hoek van de Emmastraat en Luitgardeweg, als onderdeel van een bouwblok met interbellum-architectuur, in Hilversum vaak in de trant van het expressionisme. Ook werd grote aandacht besteed aan de stedenbouwkundige ligging van panden met opvallende hoekaccenten. De omgeving van Emmastraat 10-20A-1 wordt gedomineerd door de St. Vituskerk en Hotel Gooiland, beide van iconische betekenis. Opvallend is het gebouw aan de andere zijde van hotel Gooiland, op de hoek van de Groest en Langestraat, dat een pendant vormt van Emmastraat 10-20A-1 en eveneens is ontworpen door J.H. Slot. De Emmastraat heeft deze naam pas in 1897 gekregen en heette voor die tijd Veendrift. Veeneind of Amersfoortsche weg.

Omschrijving

Het op de straathoek met de Luitgardeweg gelegen pand Emmastraat 10-20A-1 is opgetrokken in gele, en aan de achterzijde rode machinale baksteen in kruisverband met verdiept gelegen voeg, twee bouwlagen hoog op een rechthoekige plattegrond met puntvorm aan de achterzijde. Het dak is samengesteld uit tent- en schilddaken en gedekt met gesmoorde Tuiles-du-Nord met piron. De goten zijn weggewerkt in hoge borstweringen, die evenals balkonranden zijn voorzien van siermetselwerk (met name tandlijsten) met gele en rode accenten. Op de hoek met de Luitgardeweg bevindt zich een verticaal gericht, getrapt hoekaccent. De rondgaande gootlijst is hier doorbroken door een veelhoekig dakhuis met plat dak. Op de verdieping wordt de hoek geaccentueerd door een erkervormig balkon, waaraan ook een uit de bouwtijd daterende vlaggenstandaard. De doorlopende winkelpuiten op de begane grond hebben glas-in-lood bovenlichten, één van de puien is recent vernieuwd (nr. 18) en de pui in nr. 16 is het meest oorspronkelijk. De gevel aan de Luitgardeweg heeft tevens een uitkragend samengesteld venster op de verdieping.

De gevelindeling, kozijnen en dakkapellen van de voor- en zijgevel dateren grotendeels uit de bouwtijd, bij slechts een deel van de vensters zijn de raamindelingen behouden. De achtergevel heeft wijzigingen, met in het gedeelte geheel links en in de uitbouw zonder zadeldak de oorspronkelijke indeling en deels oorspronkelijke kozijnen.

Waardering

Het samengestelde woon-winkelpand naar ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architect J.H. Slot uit 1931 met muurrestanten van het door brand verwoeste hotel De Gouden Leeuw is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische, architectuurhistorische, situationele en ensemblewaarden:

- vanwege de in het gebouw verwerkte restanten van het voormalige hotel De Gouden Leeuw, met ook behoud van het puntvormige perceel aan de achterzijde;
- als grootschalig woon-winkelgebouw uit de interbellumperiode toen Hilversum een tweede forse groeiperiode doormaakte die een verdere uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties met zich mee bracht;
- als ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architect J.H. Slot;
- vanwege de voor de interbellum-periode in Hilversum kenmerkende bouwstijl met invloeden van expressionisme met krachtige hoekaccenten die op de stedenbouwkundige situatie inspelen;
- vanwege de relatie met de door J.H. Slot ontworpen pendant op de hoek van de Groest en de Langestraat, waardoor beide gebouwen een duidelijk accent krijgen naast de iconische St. Vituskerk en hotel Gooiland;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm en materialisering, de vrij gaaf bewaard gevelindeling en een groot aantal gaaf bewaarde details.

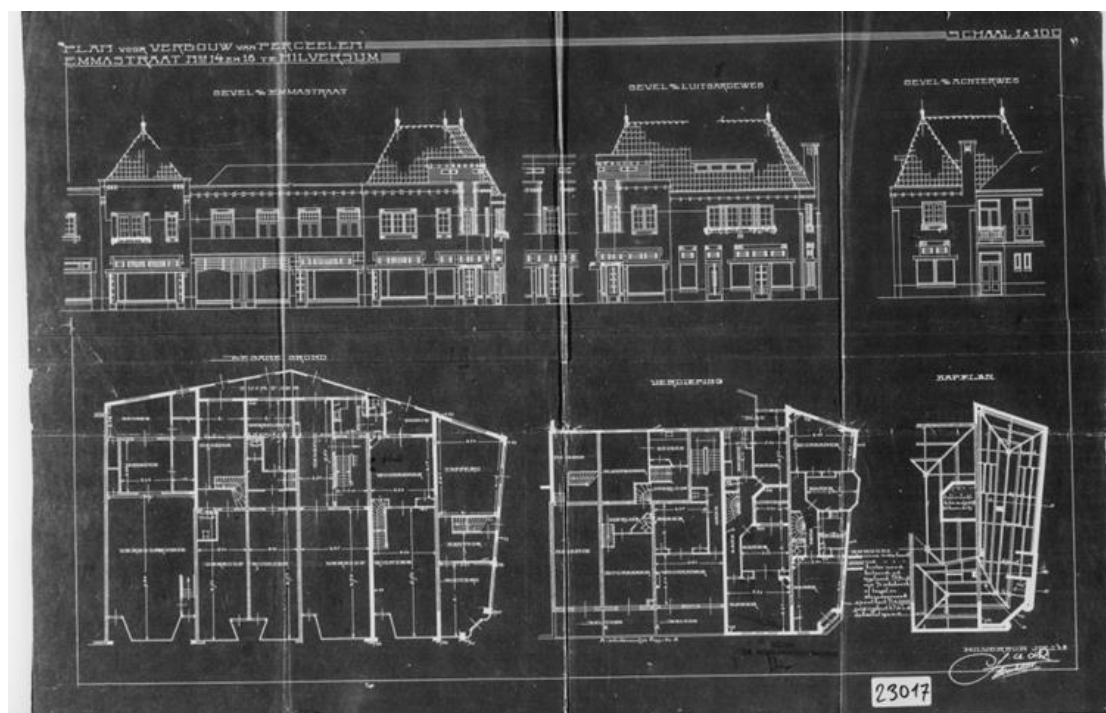
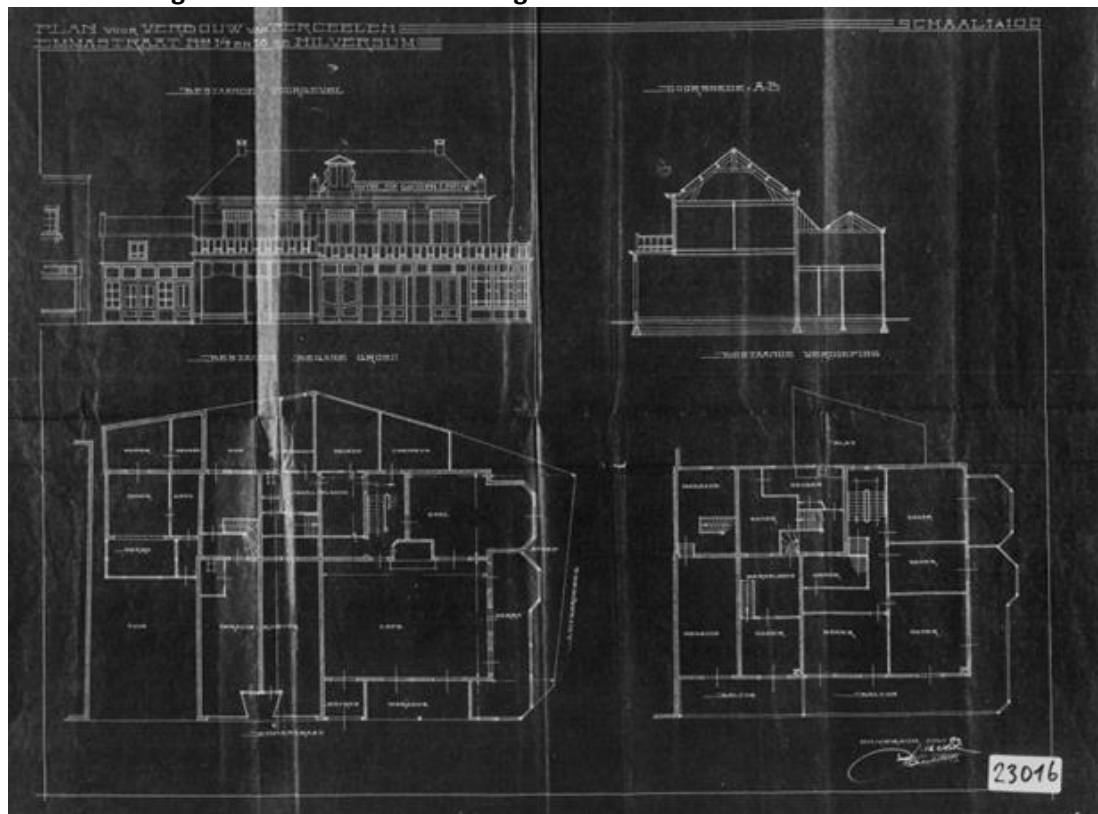
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

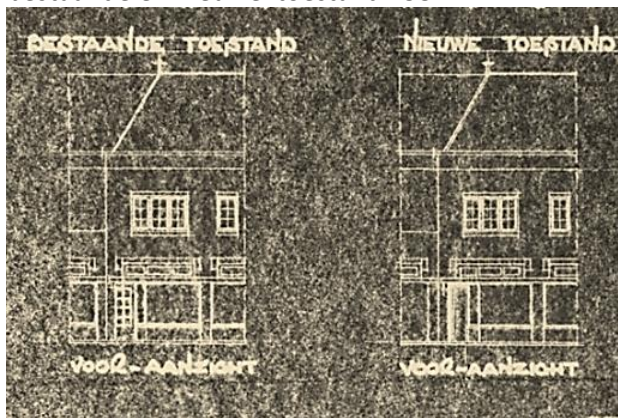

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

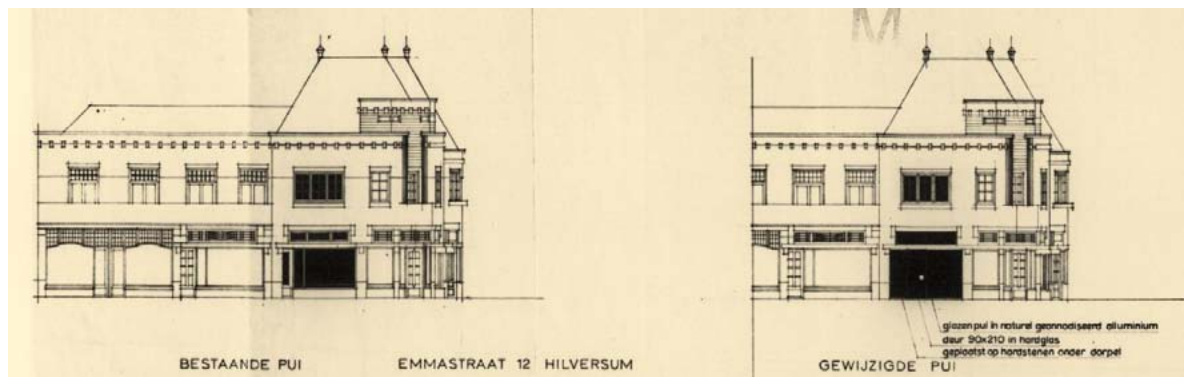

bestaande en nieuwe toestand 1931

1935 Emmastraat 12

1972 Emmastraat 12

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
EMMASTRAAT 9 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Emmastraat 9
Postcode + plaats : 1211 NE HILVERSUM

Naam object : De Boerderij
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : agrarisch
Huidige functie : horeca (Royal Mandarin)
Bouwjaar : 1850-1880 met mogelijk oudere oorsprong
Verbouwingen : 1928; 1958; 1960;1973;1974; 1974-2016
Architect : 1928: L. Nieuwenhuizen; 1960: M. Breebaart; 1974: A. Th. Maas
Opdrachtgever : 1928: mej. L. Splint; 1960: Peters Jr. autohandelaar; 1973: Van Zuylekom's
Destilleerderij; 1974: mevr. M.E. Johansson
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : langhuisboerderij
Kadastrale aanduiding : N 2332
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 24 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

De voormalige boerderij dateert waarschijnlijk uit het midden van de 19^e eeuw met mogelijk oudere oorsprong. In 1928 is een lichtkozijn in de noordgevel geplaatst, waarbij de vergunning is verleend onder de voorwaarde dat de afkomende handvorm baksteen wordt gebruikt voor het metselwerk en dat het kozijn dezelfde kleur als bestaand krijgt. In 1960 wordt de boerderij verbouwd tot autoshowroom, welke functie het tot in de jaren 70 behoudt. Waarschijnlijk is de boerderij bij deze functiewijziging voor het eerst wit geschilderd. Bij de verbouwing tot wijnhandel – proeflokaal in 1973-1974 is het een vergunningseis dat het woongedeelte als zodanig herkenbaar moet blijven. Het pand krijgt zijn houten gevels, die evenals de horecafunctie in 2016 nog aanwezig zijn. In 1982 wordt een vergunning voor 'levende muziek' afgegeven.

Op de bouwtekeningen uit 1960 is bij de bestaande toestand de boerderij-functie goed zichtbaar. Ook is te zien hoe de interne houtconstructie moet worden versterkt wegens wijziging van de zij- en achtergevels in glaspuien. De houtconstructie blijft daarbij behouden. Op foto's uit de jaren 60 of 70 zijn de vensterluiken in het woongedeelte nog aanwezig. Ook blijkt dat de zesruits schuifvensters die op tekening staan in werkelijkheid zijn vervangen door tweeruits vensters. De huidige zesruits ramen (met dubbel glas) zijn dus van recente datum. Ook de deuren en raamkozijnen in het woongedeelte zijn nieuw, evenals de luifel boven de hoofdentree. Het deurkozijn dateert mogelijk uit de bouwtijd van het pand. De herkenbare boerderij-indeling van het achterhuis met zijbaander, is in 1960 verloren gegaan maar gezien de functie 'garage' van het achterhuis was het pand destijds al niet meer als boerderij in gebruik. Emmastraat 9 maakt deel uit van de bebouwing aan het begin van de Emmastraat, de uitvalsweg uit het oude centrum in het verlengde van de Groest en onderdeel van de voormalige agrarische dorpsbebouwing van Hilversum. De Emmastraat heeft deze naam pas in 1897 gekregen en heette voor die tijd Veendrift, Veeneind of Amersfoortsche weg. De omgeving wordt gedomineerd door de St. Vituskerk en Hotel Gooiland, beiden van iconische betekenis.

Omschrijving

Het pand ligt dicht aan de straat, naast de St. Vituskerk uit 1892 en direct rechts van de pastorie. De voormalige langhuisboerderij uit waarschijnlijk 1850-1880 met mogelijk oudere oorsprong op rechthoekige plattegrond, één bouwlaag hoog onder zadeldak gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. Het voorhuis is opgetrokken in handvorm baksteen in kruisverband met platvolle voeg, met strekkenlagen boven de vensters en vlechtingen langs de tuitgevel aan de straatzijde. Het achterhuis is in 1973-1974 voorzien van houten gevels met gedeeltelijk een halfsteens bakstenen muur in de achtergevel. De gevelindeling van het voorhuis dateert uit de bouwtijd, evenals de staafankers, het ruitvormige zolderlicht en mogelijk het voordeurkozijn. De deuren en vensters zelf zijn vernieuwd, waarbij recent is terug gegrepen op de zesruits indeling die het pand voor de verbouwing in 1960 bezat.

Waardering

De voormalige langhuisboerderij Emmastraat 9 uit waarschijnlijk 1850-1880 met mogelijk oudere oorsprong is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische, architectuurhistorische, situationele en ensemblewaarden:

- als herkenbaar en in hoofdvorm en indeling gaaf bewaard restant van de agrarische periode van Hilversum;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum;
- als voorbeeld van het bouwtype langhuisboerderij dat als representant van het agrarische verleden kan worden gezien maar door de functiewijzigingen tot autogarage en vervolgens horeca de ontwikkeling van Hilversum met stedelijke functies weerspiegelt;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm en indeling van het voorhuis die bijdraagt aan de herkenbaarheid als voormalige boerderij;
- als relatief zeldzaam restant van traditionele agrarische bebouwing, tevens tussen panden uit veelal de villa- en interbellumperiode, aan de rand van het centrum.

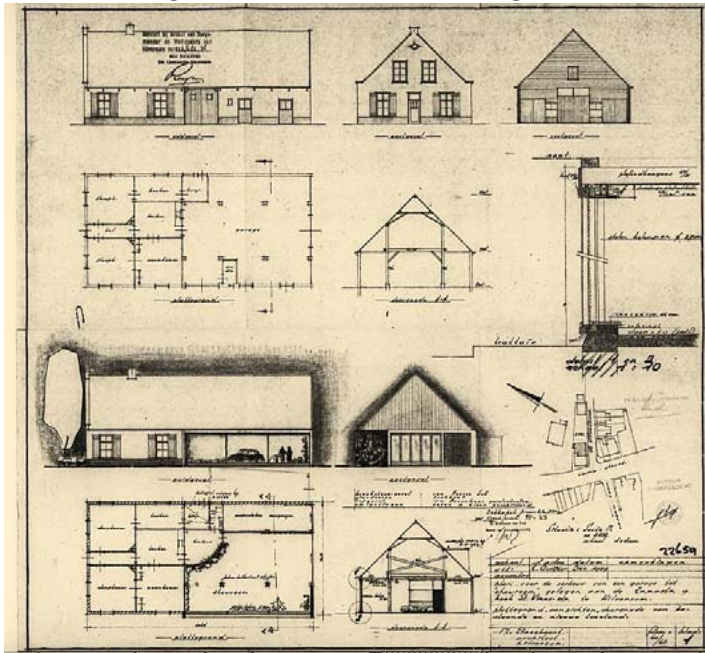
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

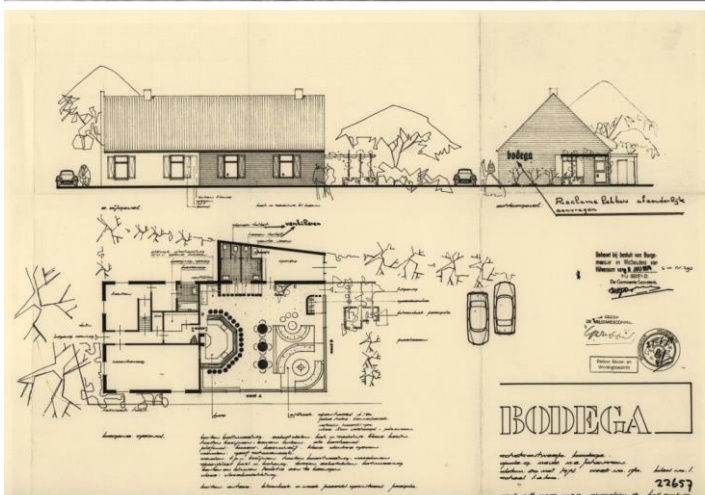

1960

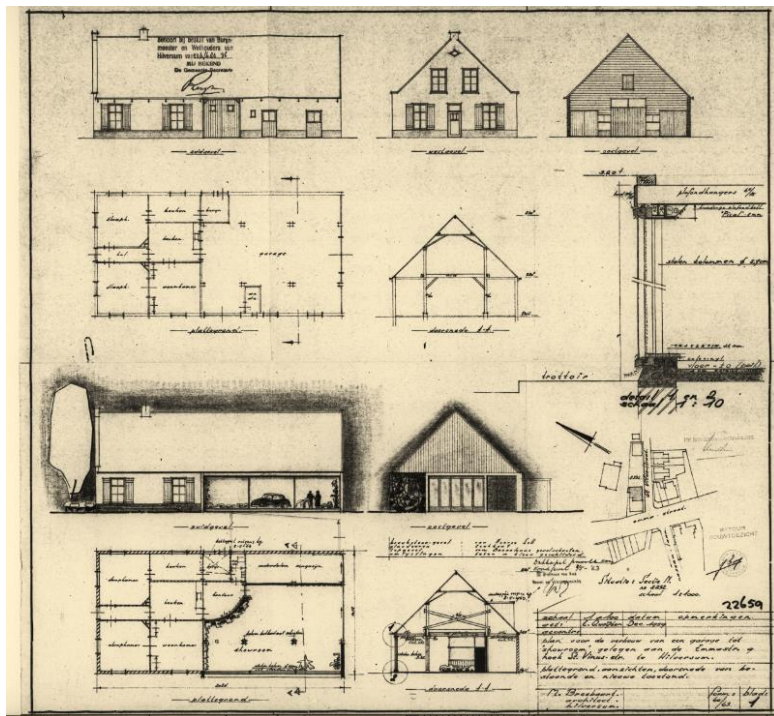

Autobedrijf Gooiland, Emmastraat 9, Hilversum

ANWB Kampioen november 1971

1973

1975

1976 autohandel Peters

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
GROEST 31 – SPOORSTRAAT 71-73 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Groest 31 – Spoorstraat 71-73
Postcode + plaats : 1211 CZ

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woonhuis
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1890-1900
Verbouwingen : 1914; 1978; 1988; 1997 nr. 31; 1995 en 1997
Architect : 1914: C. de Groot te Hilversum; 1952: M. Breebaart
Opdrachtgever : 1914: J. Frank
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : woon-winkelpand, voorheen dubbel woonhuis
Kadastrale aanduiding : N 7521
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 25 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het woon-winkelpand op de hoek van de Groest en de Spoorstraat dateert vermoedelijk uit 1880-1900 en werd in 1914 naar ontwerp van C. de Groot verbouwd van dubbel woonhuis in woon-winkelhuis in opdracht van J. Frank, die destijds woonde op Groest 84.

In juni van datzelfde jaar werd een keuken en een kantoortje aangebouwd en werd de dakkapel veranderd en vergroot. In 1987 vonden een wijziging van de (interne) indeling en enkele kleinere wijzigingen aan het exterieur plaats. Zo werd de linker dakkapel naar voorbeeld van de rechter gerestaureerd. In 1997 werd de binnenplaats overkapt. Foto's uit 1975 en later laten de puien nog zonder zonwering zien. Er lijkt sindsdien weinig veranderd waardoor we kunnen aannemen dat het pand nog voornamelijk in de staat van 1914 verkeert. De interieurs zijn gewijzigd, waarbij mogelijk een restant van de gebogen trappartijen uit de oudste bouw behouden is. De verbouwingen uit 1914 werden ontworpen door de bekende Hilversumse architect C. de Groot. Op zijn naam, al dan niet in samenwerking met compagnons, staat een groot aantal villa's en landhuizen, waarvan een deel beschermd is als gemeentelijk- en rijksmonument. Het pand ligt op de hoek van een bouwblok dat als een van de beste de gelaagdheid van agrarische, dorpse en bedrijfsfuncties en -gebouwen van het oude Hilversum weerspiegelt. De Groest was van oudsher een straat van bedrijvigheid en middenstand.

Omschrijving

Hoekpand met woon-winkelfunctie uit 1880-1900, diverse keren verbouwd, maar in aanzicht grotendeels conform de situatie na verbouwing van dubbel woonhuis tot dubbel woon-winkelpand in 1914. Opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband met platvolle voeg, één bouwlaag hoog onder mansardekap op rechthoekige plattegrond. Voorzien van een mansardekap gedekt met opnieuw verbeterde oud Hollandse pannen en nieuwe dakkapellen ter plaatse van de dakkapellen uit de bouwtijd. In de voorgevel bevinden zich twee sober vorm gegeven winkelpuizen uit waarschijnlijk 1914 voorzien van kleine bovenlichten, portiekingangen en aan de rechterzijde een oorspronkelijke deur. De zijgevels zijn voorzien van uitgemetselde oren en een tuitje met langs de dakrand een geprofileerde natuurstenen (of gecementeerde) lijst. In de zijgevels resteert een deel van de oorspronkelijke getoogde kozijnen met gemetselde hanenkammen; de ramen zijn vernieuwd. In de achtergevel zijn twee dichtgemetselde ramen zichtbaar. De uitbouwen aan de achterzijde en rechts van het pand zijn van ondergeschikt belang voor de bescherming.

Waardering

Het woon-winkelpand Groest 31 en Spoorstraat 71-73 uit 1890-1900 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden en vanwege oude centrumwaarden voor Hilversum:

- als restant van de eenlaagse onder kap dorpsbebouwing aan de Groest;
- als kenmerkend voorbeeld van de verbouwing van een woon- naar winkelpand, die samenhang met de sterke groei van Hilversum rond het einde van de 19^e en begin 20^e eeuw;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum;
- als voorbeeld van een kleine opdracht (verbouwing tot woon-winkelpand) in traditionele stijl van de voor Hilversum belangrijke architect C. de Groot;
- als hoekpand in het best bewaarde bouwblok in het centrum van Hilversum met een mengvorm van woon-, agrarische- en bedrijfsgebouwen met behoud van het oude straten- en stegenpatroon en dat de groei van het dorp weerspiegelt;

- vanwege de sinds de verbouwing tot woon-winkelpand in 1914 naar ontwerp van C. de Groot gaaf bewaarde hoofdvorm, materialisering, gevelindeling en detaillering.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

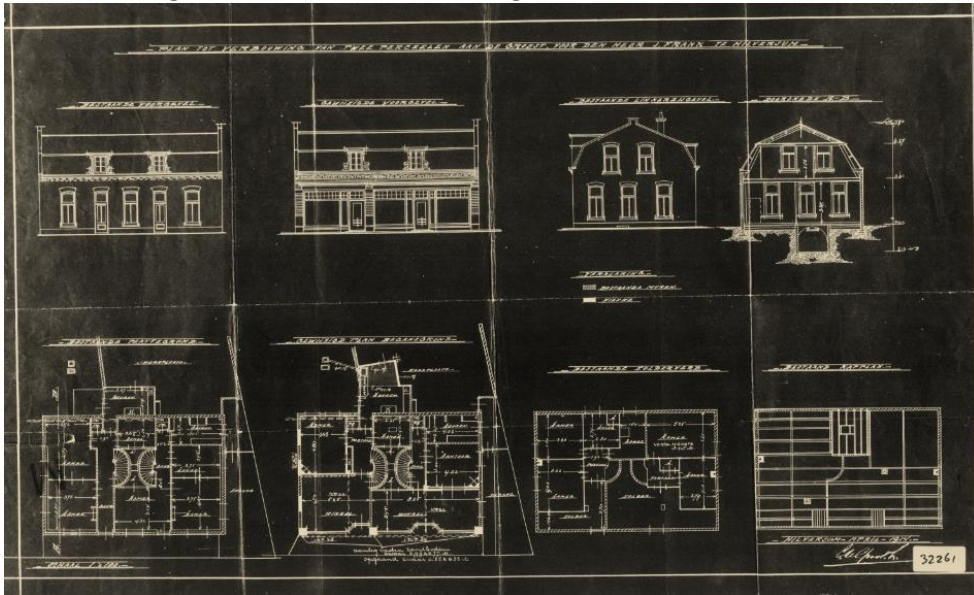
Foto's 2016

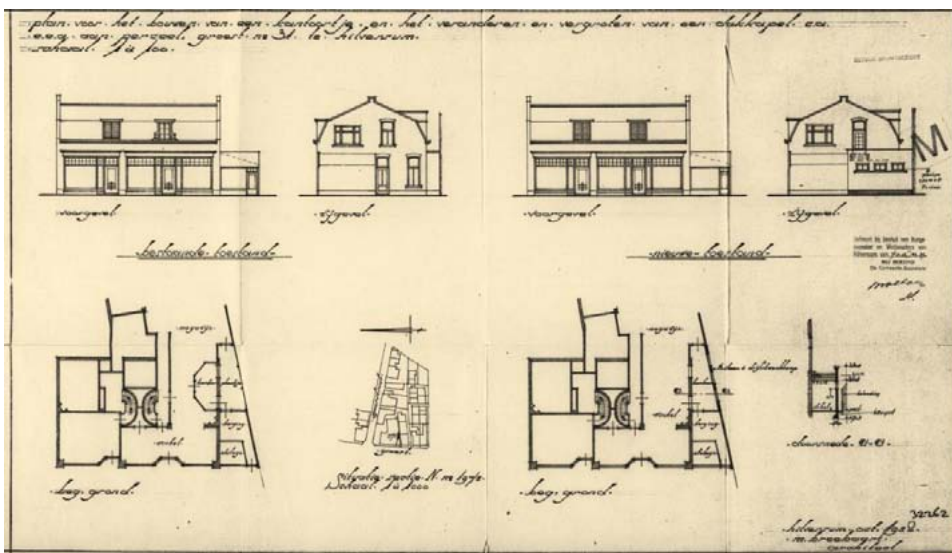

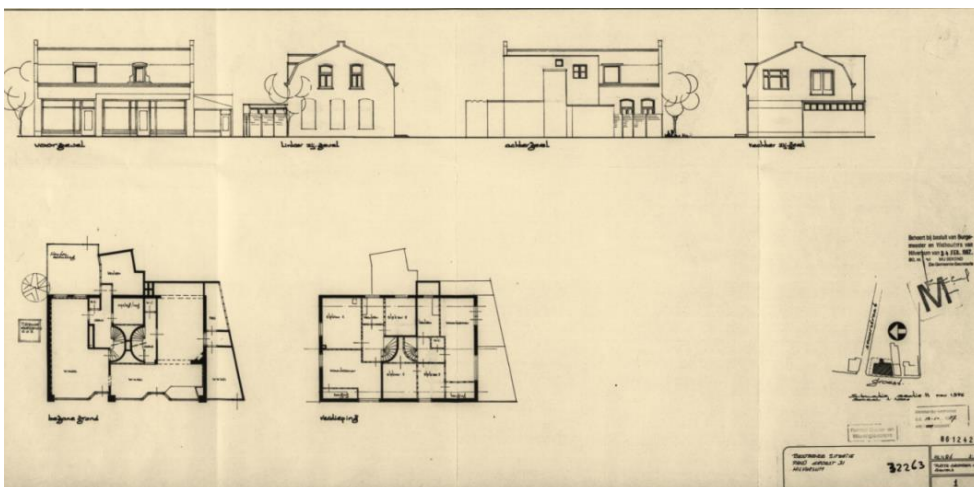
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

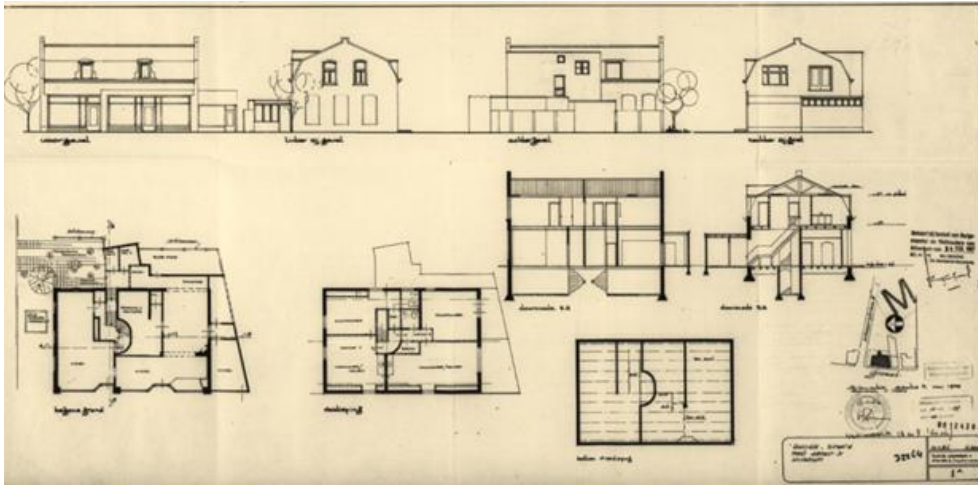
1914

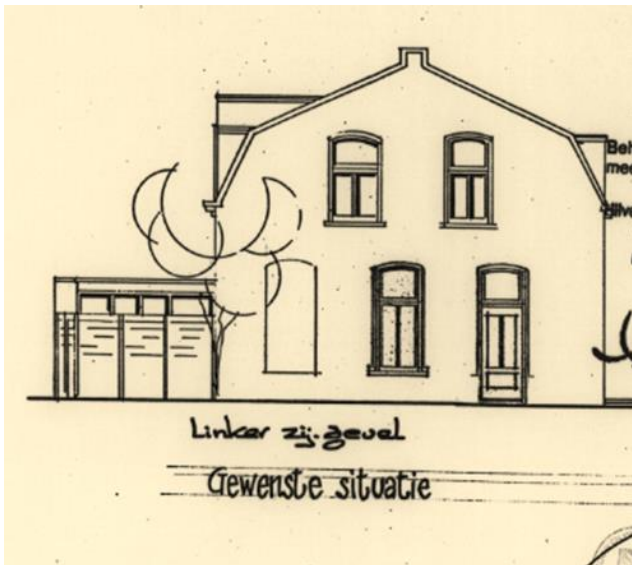
1952 nr. 31

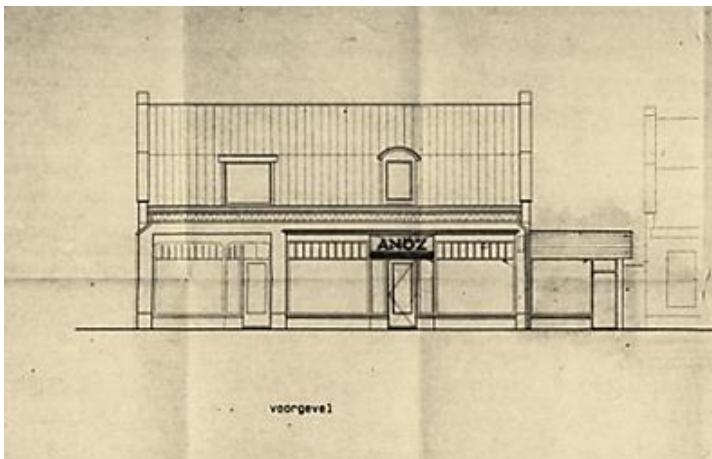
1987 bestand

1987 nieuw

1995

wijziging 1997 nr. 31

1970

jaartal onbekend

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
GROEST 57-57A-59, SPUISTEEG 38 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Groest 57-57A-59, Spuisteeg 3 8 Hilversum
Postcode + plaats : 1211 CZ HILVERSUM

Naam object : Paul C. Kaiser
Complex : ensemble bakkerij Paul C. Kaiser
Oorspr.functie : woon-winkelpanden en bakkerij
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1898
Verbouwingen : 1903; 1910; nr. 57: 1970; 1990; nr. 59: 1946; 1973; 1978; 1996
Architect : 1903: (niet leesbaar); 1910 broosuitgiftepunt: H. Nieuwenhuijzen nr. 59: 1946: aannemer H. Mokveld 1973: W.M. Weerkamp;
Opdrachtgever : 1898: P. Kaiser (bakker / broodfabriek); 1910: P. Kaiser; nr. 57 1970: J. Matser; nr. 59: 1978: Unique uitzendbureau; 1996: Prins Brillen
Bouwstijl : eclectisch
Bouwtype : woon-winkelpand
Kadastrale aanduiding : N 8523, N 7806
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 24 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het woon-winkelpand werd gebouwd in 1898 en bestond naast de woon-winkelhuizen uit een bakkerij in opdracht van P. Kaiser, die regionaal tot landelijk bekend werd met zijn bakkerswinkels.

In 1903 werd vergunning verleend voor een derde oven en in 1910 volgende de uitbreiding met magazijn, werkplaats, waslokaal en meelzolder aan de achterzijde. In 1910 kwam ook het distributiegebouwtje voor de afgifte van brood aan de broodventers aan de Spuisteeg tot stand, naar ontwerp van H. Nieuwenhuijzen (gemeentelijk monument). In de loop der jaren hebben diverse in- en externe verbouwingen plaats gevonden aan onder andere de winkelpuien, en in 1946 is de erker aan de rechterzijde van de voorgevel geplaatst. Uitgaande van de plattegrond bevond zich in het woon-winkelpand aan de Groest links (ter plaatse van de betegeling in de boogvelden) en op de verdiepingen de woonhuizen. Rechts bevonden zich twee winkels naast elkaar, waartussen aan de achterzijde het magazijn. Aan de achterzijde bevonden zich twee keukens en twee ovens en daarachter, over de volle breedte in de uitbouw, de werkplaats en de remise.

De bakkerij is in 1903 en 1910 naar achteren uitgebreid. In 1970 vond een interne uitbreiding plaats van nr. 57 en in 1990 werden winkel(pui) en magazijn verbouwd. Nr. 59 werd intern verbouwd in 1973 en 1978 en in 1996 werd de winkel gewijzigd. De Groest was van oudsher een straat van bedrijvigheid en middenstand. Het woon-winkelpand staat in de rooilijn van de bebouwing aan de Groest en dateert uit de periode dat het aantal woon-winkelpanden fors toenam als gevolg van de groei van dorp tot forensen- en industriestad aan het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw. De nieuwe panden kregen door hun hoogte, omvang en ligging in de gevelwand een 'stadser' karakter. De chique villawijken hadden hun weerslag op de luxere uitstraling met meer detaillering van een aantal winkels. Bijzonder is de grootschaligheid van de dubbele bakkerij; feitelijk is er sprake van een broodfabriek.

Op grond van vergelijking van de dakplattegrond en de bouwtekeningen is ook de broodfabriek binnenin het bouwblok nog aanwezig en behoort deze tot de beschermende bouwmassa. Mogelijk zijn er nog interieurelementen van belang aanwezig.

Omschrijving

Woon-winkelpand uit 1898 met invloeden van Jugendstil en Chaletstijl en daarachter de voormalige bakkerij Paul C. Kaiser uit 1898, 1903 en 1910. Het pand is opgetrokken in baksteen in kruisverband met knipvoeg en twee bouwlagen hoog onder een afgeknot samengesteld schild- en zadeldak gedekt met rode en blauwe kruispannen. De uitbouw (bakkerij) aan de achterzijde heeft verschillende bouwhoogten en platte daken. Het woon-winkelgedeelte aan de Groest is voorzien van details in hardsteen zoals plint, aanzet- en sluitstenen en consoles en baksteenlijsten met kleine lisenen. Het gedeelte onder steekkap aan de rechterzijde heeft een rijk geornamenteerde topgevel in Chalettrant met onder de goot een smeedijzeren vlaggenstandaard uit waarschijnlijk 1898. De bakgoot links rust op rijk gesneden klossen. Op de verdieping en zolder zijn vensters en een erker uit de bouwtijd aanwezig, de erker rechts dateert uit 1946. Op de begane grond resteren de bogen van het woonhuis links, met Jugendstil-tegels en de bogen van de voormalige bakkerswinkels rechts. De invullingen van de puien zijn in de loop van de gewijzigd maar bevatten mogelijk nog onderdelen uit 1898.

Waardering

Het woon-winkelpand en voormalige bakkerij Paul C. Kaiser uit 1898 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege de volgende cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als herinnering aan de voormalige regionaal tot landelijk bekende bakkerij Paul C. Kaiser en als onderdeel van de broodfabriek waarvan aan de Spuisteeg het in 1910 gebouwde uitgiftepunt (gemeentelijk monument naar ontwerp van H. Nieuwenhuijzen) resteert;
- vanwege in oorsprong de aanwezigheid van een dubbele bakkerswinkel met dubbele ovens, die de grootschaligheid van de bakkerij / broodfabriek aantoont;
- als restant van de bedrijvigheid die kenmerkend was voor het centrum van Hilversum en voor de Groest in het bijzonder;
- als herkenbaar voorbeeld van een woon-winkelpand met 'stadse' en chique uitstraling en in de gevelwand, kenmerkend voor de late 19^e en vroeg 20^e eeuw, toen Hilversum groeide van een dorp naar forensen- en industriestad, en wat de ligging naast de voormalige boerderij Groest 69 (rijksmonument) onderstreept.
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm, gevelindeling en detaillering waaronder de herkenbare aanwezigheid van twee naast elkaar gelegen bakkerswinkels, de zorgvuldige vormgeving en materialisering en de gaaf bewaarde details met voor de bouwtijd kenmerkende Jugendstil- en Chaletstijl-onderdelen.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

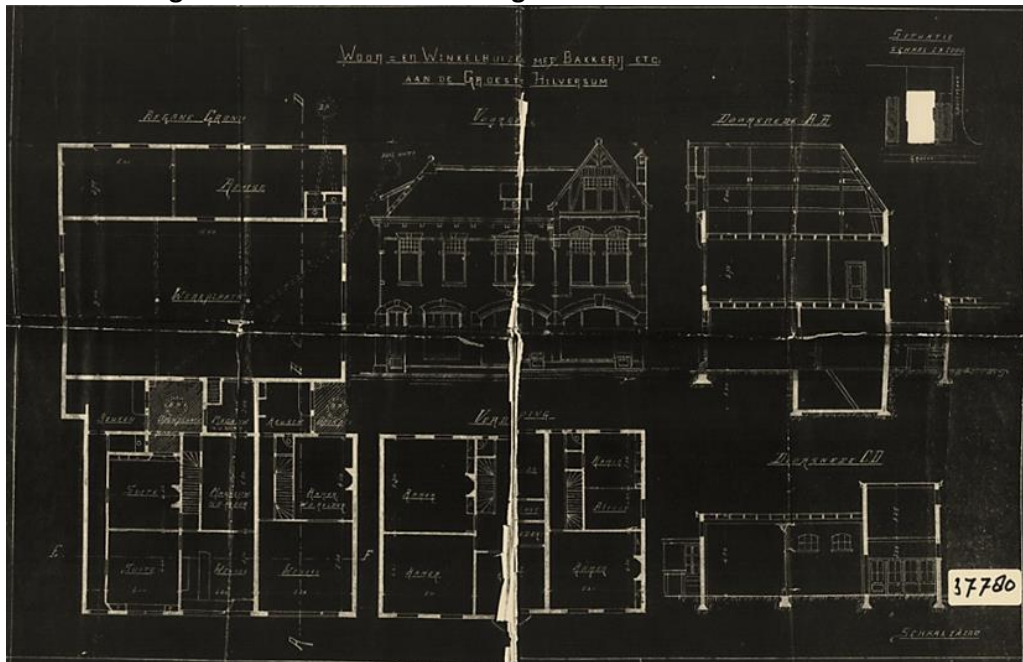

Gemeentelijk monument Spuisteeg

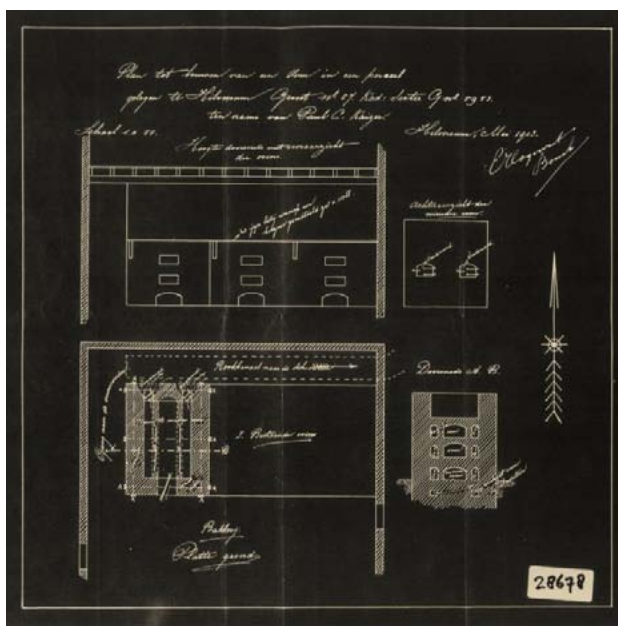

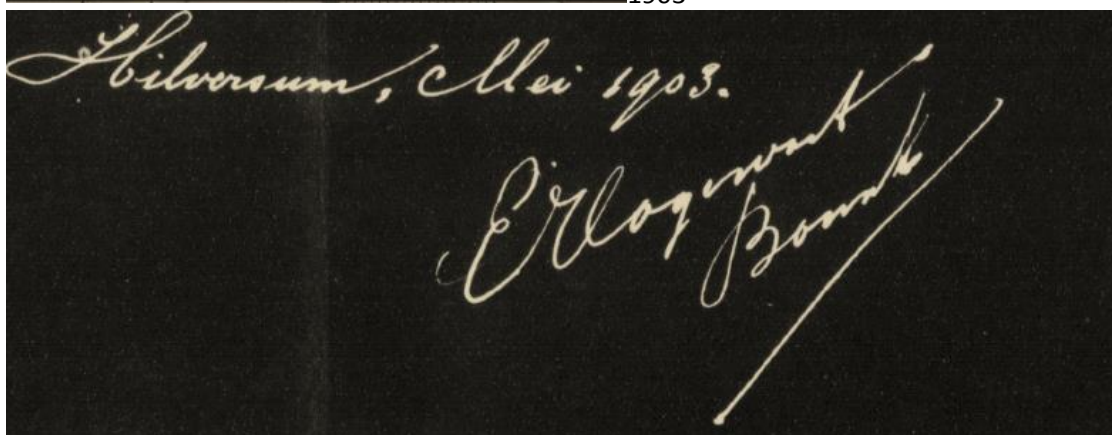
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

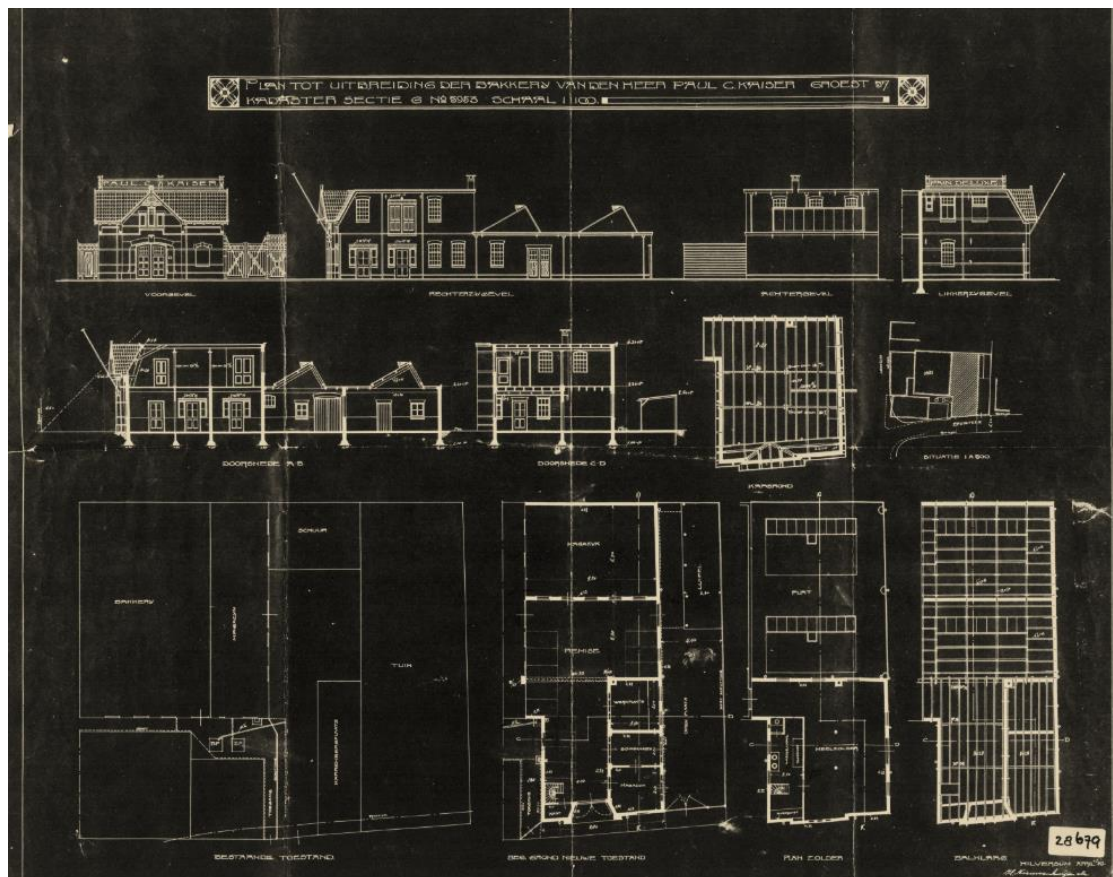

1903

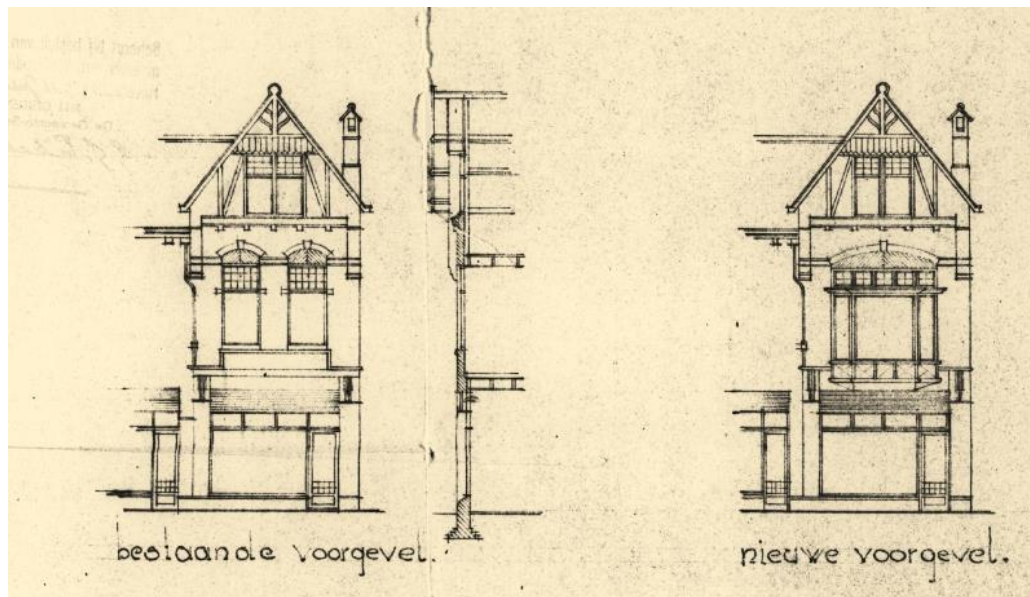

1903

1910

nr. 59: 1946

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
GROEST 92 en HERENSTRAAT 2 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Groest 92 en Herenstraat 2
Postcode + plaats : 1211CB HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : Groest 92 en Herenstraat 2 (delen complex Stoomzuivelfabriek)
Oorspr.functie : woon-winkelpand / zuivelinrichting
Huidige functie : horeca
Bouwjaar : 1850-1900
Verbouwingen : 1900; 1901; 1914; 1920; 1937; 1946; 1949; 1951; 1950-2000
Architect : 1914: J.H. Slot
Opdrachtgever : 1914: A. Huis in 't Veld
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : woon-winkelpand / zuivelinrichting
Kadastrale aanduiding : N 8133, N 3700
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 25 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het voormalige woon-winkelpand dateert uit de periode 1850-1900. De Groest was van oudsher een straat van bedrijvigheid en middenstand. Voor zover bekend behoort Groest 92-Herenstraat 2 vanaf het begin bij de in 1878 opgerichte Hilversumse Zuivelinrichting firma Huis in 't Veld, waarvan de voormalige stoomzuivelfabriek met representatieve Art Nouveau-gevel uit 1903-1904 aan de Herenstraat staat (gemeentelijk monument), ontworpen door de voor Hilversum belangrijke architect J.H. Slot. De stoomzuivelfabriek is één van de laatste zichtbare restanten van industrie en nijverheid uit het einde van de 19e eeuw en begin 20ste eeuw.

Het woon-winkelpand was in bezit van de heer Huis in 't Veld en tot zeker in de jaren twintig in gebruik als 'melkinrichting', een lunch- en tearoom met melk en slagroom als specialiteiten. Het ligt op de hoek van de Groest en de Herenstraat. Uit de plattegronden uit 1900 blijkt dat er rechts achter een melkkamer tot het gebouw behoorde en dat er in 1900 een karnkamer aan de achterzijde werd aangebouwd. Ook is er een wagenhuis en paardenstal aan de achterzijde. Het poortje aan de Herenstraat maakt de relatie vanaf de openbare weg afleesbaar.

In 1901 werd een kozijn verplaatst en een privaat aangebouwd, en in 1914 een berging. In 1920 verbouwde J.H. Slot de salon. Op bouwtekeningen is zichtbaar dat het pand is verbonden met de stoomzuivelfabriek. Op een oude ansicht is de oude gevelindeling zichtbaar, met zesruits schuifvensters en luiken, een deur in kroonlijst op de kop en daarboven het bord 'Hilversumsche melkinrichting'. Op het dak lagen oud Hollandse pannen. Aan de Groestzijde was een houten serre gebouwd. In de oude zuivelfabriek was ook enige tijd limonadefabriek Bok's gevestigd. Daaruit ontstond de verbinding met Oranjeboom bieren en waarschijnlijk de latere verbouw tot horeca- en woonpand.

In de tweede helft van de 20e eeuw is voor de café-functie de gevelindeling en detaillering fors gewijzigd en is een grote dakkapel geplaatst en caféramen aangebracht. De pannen zijn vervangen door verbeterde Hollandse pannen. Van de oude gevelopeningen is een aantal bouwsporen bewaard gebleven (zichtbaar na verwijdering pleisterwerk). Alleen het (van verre herkenbare en beeldbepalende) fronton op de afgeschuinde hoek, de daklijst en de kleine 'oueil de boeuf' zijn nog aanwezig conform de oude ansicht. In het fronton staat geschilderd BAM 19071962. Het pand maakt deel uit van een klein cluster van historisch waardevolle gebouwen in dit bouwblok.

Omschrijving

Het hoekpand Groest 92-Herenstraat 2 uit 1850-1900 is opgetrokken in handvorm baksteen, gemetseld in kruisverband met een platvolle voeg en heeft een zwarte gepleisterde plint. De plattegrond is rechthoekig met ongelijke zijden, het mansardedak is gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. De afgeschuinde hoek heeft een dakhuis dat is geïntegreerd met de rechter kopgevel en eindigt in een houten fronton. Uitgezonderd de hoofdvorm, de kroonlijst en het fronton zijn beide gevelindelingen aan de straatzijde gewijzigd ten opzichte van de 19^e eeuwse situatie. Aan de Herenstraat bevindt zich een kleine poort die is verbonden met de voormalige stoomzuivelfabriek Herenstraat 4 (gemeentelijk monument). Achter de poort bevinden zich uitbouwen die behoorden tot het oude fabriekscomplex (ter plaatse van de voormalige pasteuriseerkamer). Ook via een steegje aan de Groestzijde kon het voormalige wagenhuis, dat in 1900 door J.H. Slot werd uitgebreid, worden bereikt. Deze steeg is later een verbindingsgang geworden die ondergeschikt is aan de bescherming. De hal heeft nog oorspronkelijke elementen zoals wanden van in het zicht gehouden baksteen, stalen ramen, tegelvloeren, tegelstrips aan de wanden en terrazzovloeren.

Waardering

Groest 92-Herenstraat 2 als voormalig (deel van) de zuivelfabriek Huis in 't Veld en melksalon uit omstreeks 1850-1900. Van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege de volgende cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als onderdeel van het voor Hilversum belangrijke stoomzuivelfabriekcomplex Huis in 't Veld;
- vanwege de functie als melksalon en later de limonadefabriek;
- als voorbeeld van bedrijvigheid uit de laat 19^e en vroeg 20^e eeuwse periode, toen Hilversum een forensen- en villastad werd en tevens als industriestad een fase van zeer sterke groei doormaakte;
- als onderdeel van een cluster van historisch waardevolle gebouwen;
- als relatief zeldzaam bewaard restant van bedrijvigheid in het centrum van Hilversum;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, de materialisering en enkele onderdelen van de gevelindeling en detaillering zoals het fronton op de afgeschuinde hoek waardoor het pand van verre herkenbaar en beeldbepalend is op de hoek van de Groest en de Herenstraat.

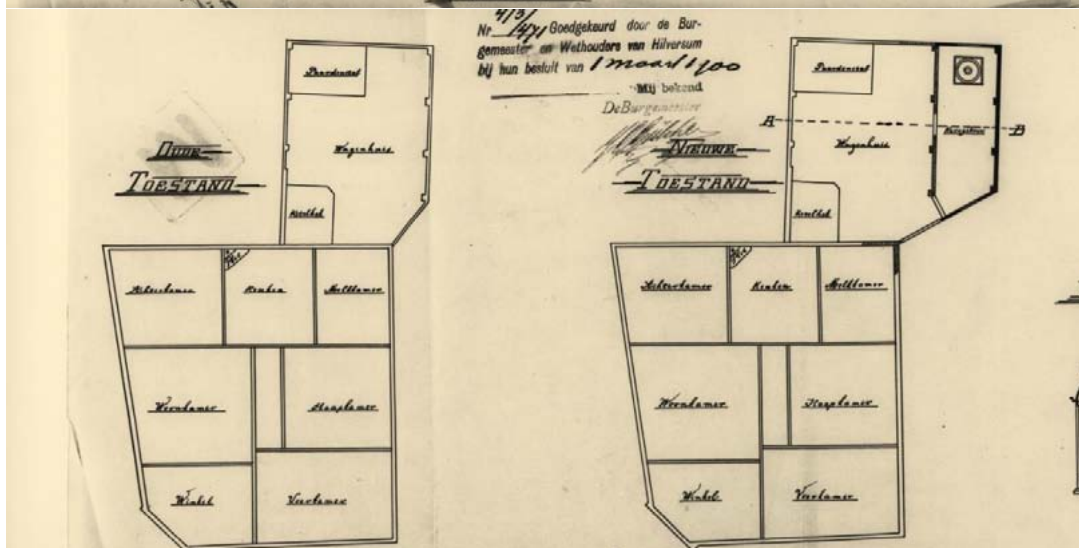
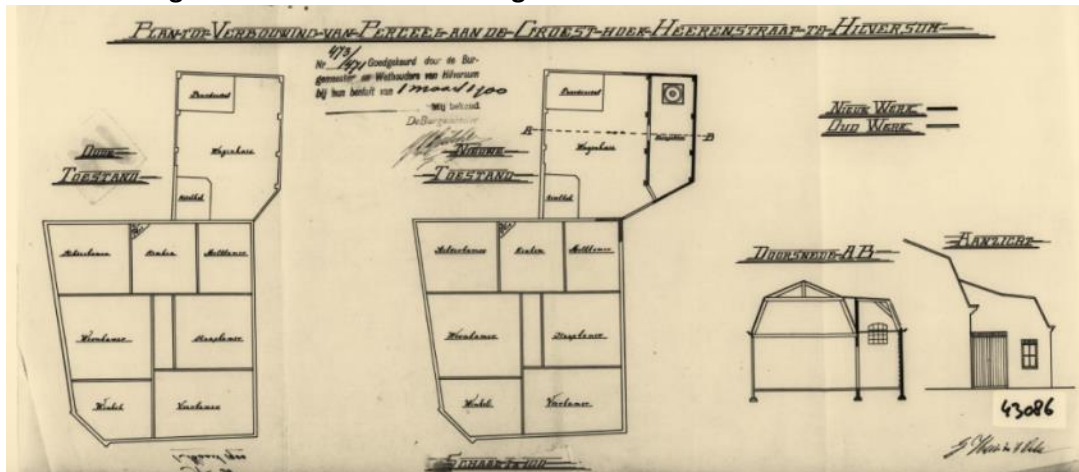
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

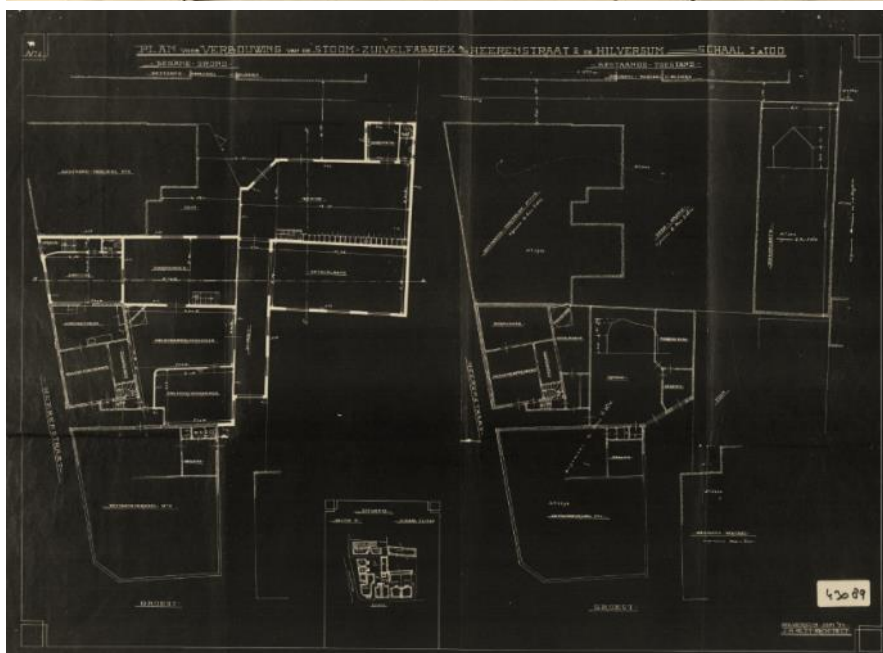

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

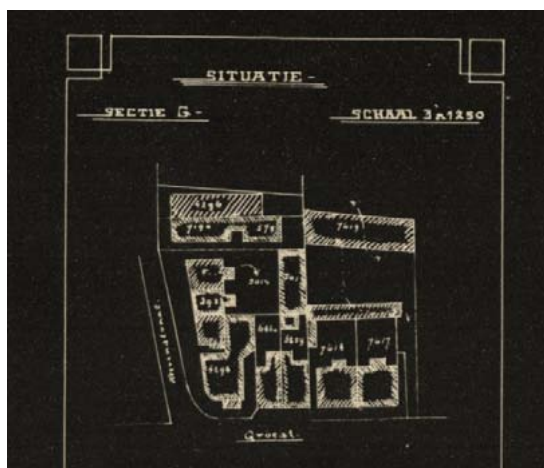

1900

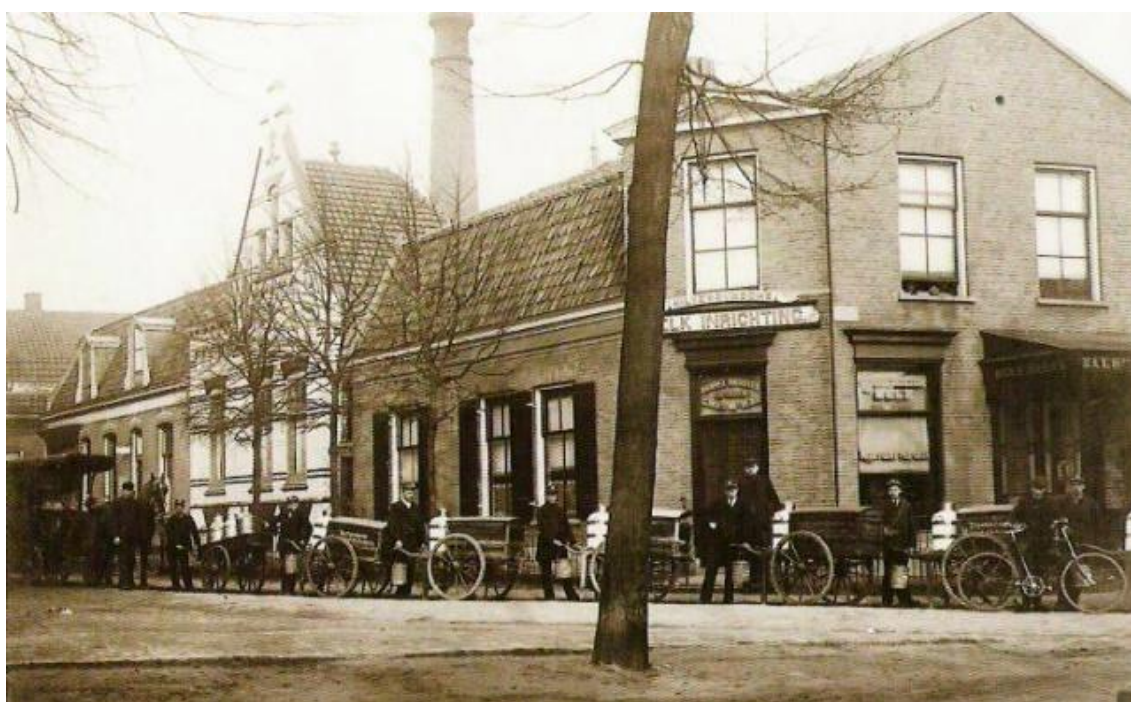

1914

1914

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
HAVENSTRAAT 11-13-15-17D HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Havenstraat 11-11A-11B-11C-13-13A-15-17A-17B-17C-17D
Postcode + plaats : 1211 HG HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woon-winkelpanden
Huidige functie : woon-winkelpanden
Bouwjaar : 1910
Verbouwingen : 1989
Architect : 1910 B.H. Bakker 1989: KSMP architecten
Opdrachtgever : H.A. van Ree
Bouwtijl : eclectisch met kenmerken van Jugendstil en neorenaissance
Bouwtype : woon-winkelpanden
Kadastrale aanduiding : N 8722, N 8737
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 30 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Woon-winkelhuizen Havenstraat 11-17D in eclectische stijl met kenmerken van Jugendstil en neorenaissance werden gebouwd in twee fasen, het rechter woonwinkelpand naar ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architect B. H. Bakker voor H.A. van Ree in 1910. Op de situatietekening is te zien dat het linker pand er al stond bij aanvraag van het rechterdeel. Ook is te zien dat er een kleine verspringing van de gevels is. Voor het rechterdeel was een verhoogde stoep beoogd. Beide panden zijn in exact dezelfde stijl en detaillering uitgevoerd en met de twee identieke hoektorentjes, duidelijk beoogd als één geheel. In 1910 werd tevens een vrijstaande slachtplaats gebouwd. Eén van de winkelhuizen was dus een slagerij. Het pand is in 1989 van zijn opvallende koepeltjes ontdaan, maar de beoogde vernieuwing van de winkelpuizen is destijds niet door gegaan. Er is heel veel behouden van de rijke materialisering en detaillering van de gevels, maar er zijn kunststoframen op de verdieping en dakkapellen aan de achterzijde aangebracht. Het pand ligt aan de Havenstraat nabij de splitsing met de Vaartweg. Dit gebied toont een menging van woon- en winkelbebouwing en kleine bedrijvigheid uit het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties.

Omschrijving

Blok van twee dubbele woon-winkelhuizen uit (omstreeks) 1910 in een eclectische stijl met kenmerken van Jugendstil en neorenaissance ontworpen door B. H. Bakker voor H.A. van Ree, opgetrokken in baksteen in kruisverband met deels een knipvoeg en deels platvol gevoegd, met aan de voorgevel een hardstenen plint. Het pand is twee bouwlagen hoog onder kapverdieping op een rechthoekige plattegrond en voorzien van een afgeknot dak gedekt met rode geglazuurde Tuiles-du-Nord. De voor- en zijgevels zijn versierd met banden, een gootlijst op geprofileerde klossen, een boogfries en lisenen in gele en rode verblendsteen en hardstenen lateien boven de vensters. De twee panden, die zich als een geheel manifesteren, met in het midden dakhuizen met topgevel waarin een sieranker en op de hoeken rechthoekige dakhuizen, voorheen gekroond door een koepeltje dat in 1989 verwijderd is. Op de begane grond bevinden zich twee dubbele winkelpuizen met centraal en op de hoeken een entree bestaande uit een glasdeur in Jugendstil-trant. De puizen hebben een hardstenen onderzijde met naast de deuren twee 'stootborden'. Terzijde van de deuren en de stalen etalageramen met stalen lateien en rode verblendstenen sierlijst (1910) zijn opvallende pilasters van hardsteen (met ornamentiek) en rood graniet aanwezig. De gevelindeling op de verdieping dateert uit de bouwtijd maar er zijn kunststof vensters aangebracht. In de achtergevel van het linker bouwdeel zijn uitbouw en indeling nog aanwezig of herkenbaar, de dakkapellen zijn nieuw. Er resteert een bouwspoor van de dubbele deur die op de bouwtekening staat. Uitbouwen aan de achterzijde die niet uit 1910 dateren zijn van ondergeschikt belang voor de bescherming.

Waardering

Het dubbele woon-winkelpand Havenstraat 11-17D uit 1910 naar ontwerp van B. H. Bakker voor H.A. van Ree is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege de volgende cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als voorbeeld van twee panden die vlak na elkaar gebouwd zijn en waar uit het ontwerp met de van verre herkenbare hoektorentjes en identieke materialisering en detaillering blijkt dat deze als één architectonische en stedenbouwkundige eenheid moeten worden opgevat;
- als onderdeel van de gemengde bebouwing aan de Havenstraat met een woon- en winkelverdichting en kleine bedrijvigheid uit de periode einde 19e en begin 20e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties;
- als herkenbaar voorbeeld van een dubbel woon-winkelpand met 'stadse' en chique uitstraling en herkenbaar een beeldbepalend in de gevelwand, kenmerkend voor de late 19^e en vroeg 20^e eeuw, toen Hilversum groeide van een dorp naar forensen- en industriestad;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm van twee direct na elkaar en in samenhang gebouwde panden en de gevelindeling met twee keer twee naast elkaar gelegen winkels, de zorgvuldige vormgeving en materialisering en de deels gaaf bewaarde details met voor de bouwtijd kenmerkende Jugendstil- en neorenaissance-onderdelen.

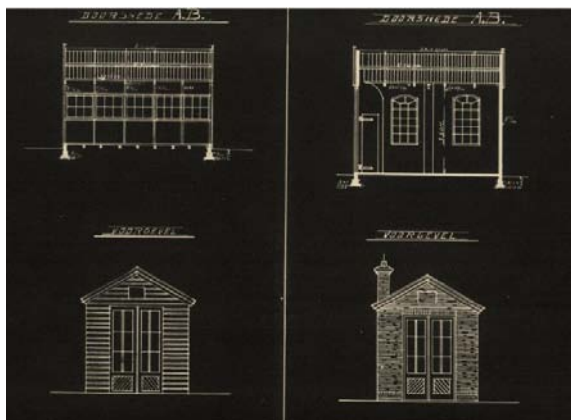
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1910

1989 bestaande en nieuwe toestand

Ansichtkaart omstreeks 1935, hoektorentjes goed zichtbaar

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
HAVENSTRAAT 16 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Havenstraat 16
Postcode + plaats : 1211 KL HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : boerderij
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1885
Verbouwingen : 1902; 1920; 1924; 1926; 1928; 1933; 1934; 1939; 1952; 1976; 1991
Architect : 1902: A. Hogenberk 1920, 1933, 1934: J.H. Nieuwenhuizen & Co 1938, 1952: Mokveld; Bellart Bouw Haarlem;
Opdrachtgever : 1902: J. van de Heiden; 1820: NV Drukkerij Gooi & Sticht
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : langhuisboerderij
kadastrale aanduiding : N 9517
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 8 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

De voormalige boerderij Havenstraat 16 werd gebouwd in 1885. In de rechter zijgevel bevindt zich een eerste steen met de tekst: 'De eerste steen gelegd F. J. van der Heijden oud 8 jaar 28 mei 1885'. In 1902 werd een nieuwe mansardekap geplaatst naar ontwerp van A. Hogenberk in opdracht van J. van der Heijden, een nazaat van de bouwheer. Deze kap bevindt zich nog steeds in het pand. In 1920 werd de boerderij naar ontwerp van J.H. van Nieuwenhuizen verbouwd tot kantoor en drukkerij voor de zojuist opgerichte drukkerij Gooi & Sticht. De NV tot Courant- en Drukkerij Exploitatie Gooi en Sticht was een katholieke uitgeverij van vooral liturgische uitgaven. Doel was de uitgave van nieuwsbladen en overig drukwerk dat in katholieke geest zou worden geschreven 'ter verdediging en verspreiding van katholieke beginselen'. In de jaren 70 en 80 werden de uitgaven nog wel als controversieel gezien want niet altijd kerkelijk goedgekeurd. Als nieuwsbladen gaf Gooi en Sticht de Gooische Post en de Stichtsche Post uit. Uit de bouwdoossiers blijkt dat er in 1924 een lichtkozijn in de redactiekamer van de Gooise Post werd geplaatst.

Het dakhuis in het rechter dakvlak dateert uit 1926, toen er ook intern enkele wijzigingen werden doorgevoerd. In 1928 werd een schuurtje gebouwd en in 1933 werd aan de linkerzijde een redactiekamer gebouwd. Dit betreft de nog aanwezige aanbouw met het platte dak. Uit 1934 dateren de sheddaken voor de drukkerij. In 1939, 1952 en 1976 volgden uitbreidingen van de drukkerij aan de achterzijde van het pand. In 1990 werd Gooi en Sticht overgenomen door uitgeverij Kok. In 1991 kwam in het pand aan de Havenstraat een winkel. Onder andere is toen een deel van de gietijzeren kozijnen van de drukkerij dicht gemetseld.

De Havenstraat toont een menging van woon- en winkelverdichting en kleine bedrijvigheid uit het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties. Havenstraat 16 is daarbinnen een restant van agrarische bebouwing met een bijzondere gebruiksgeschiedenis als vestiging van de landelijk bekende drukkerij Gooi & Sticht tussen 1920 en 1990. Het pand staat niet in de rooilijn maar, zoals de meeste bebouwing uit de dorpse periode, wat verder naar achteren op het perceel.

Omschrijving

Langhuisboerderij uit 1885, in 1920 door J. H. Nieuwenhuizen verbouwd tot drukkerij Gooi & Sticht en sinds 1990 winkel. Opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband met knipvoeg en één bouwlaag hoog op een gepleisterde plint, onder mansardedak gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Aan de voorgevel bevindt zich een geschubde windveer met makelaar en de zijgevels zijn voorzien van houten bakgoten op houten schoortjes.

De voorgevel heeft een paneeldeur waarvan het middenpaneel is vervangen door glas, zes zesruits schuifvensters en in de topgevel een cirkelvormig raampje met roeden. De deur en vensters dateren mogelijk (deels) uit 1885 en 1902. In de linker zijgevel is in het voorhuis een zesruits venster en de eerste steen aanwezig. Verder naar achteren is het dakhuis uit 1926 zichtbaar en bouwsporen van vensters en deuren uit diverse perioden. Ook is een uitbouw aan de achterzijde aanwezig uit één van de uitbreidingen van de drukkerij. De uitbouw aan de linkergevel is eveneens een van de uitbouwen uit de tijd van de drukkerij. In het interieur resteren een enkel gietijzeren raam uit de verbouwing van 1920, de sheddaken van de drukkerij uit 1926, evenals de mansardekap, conform de bouwtekening van J. Hogenberk uit 1902.

Waardering

De voormalige voorderij en drukkerij Havenstraat 16 uit 1885, 1902, met herkenbare latere bouwfases is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als herkenbaar restant van de agrarische periode van Hilversum;
- vanwege de gebruiksgeschiedenis van 1920 tot 1990 als landelijk bekende NV tot Courant- en Drukkerij Exploitatie Gooi en Sticht, welke geschiedenis afleesbaar is in onderdelen van het gebouw;
- als voorbeeld van een verbouwing uit van de voor Hilversum belangrijke architect J.H. van Nieuwenhuizen;
- als voorbeeld van het gebouwtype boerderij dat als representant van het agrarische verleden kan worden gezien, maar door de functiewijzigingen tot drukkerij en naar winkelpand de verandering van Hilversum van dorp naar stad weerspiegelt;
- als onderdeel van de gemengde bebouwing aan de Havenstraat met een woon- en winkelverdichting en kleine bedrijvigheid uit het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm uit 1885 met mansardekap van A. Hogenberk uit 1902, de voorgevelindeling, materialisering en detaillering uit deze periode en de herkenbare verbouwingen uit de tijd van de drukkerij tussen 1920 en 1990, waaronder de sheddaken en het dakhuis in de rechter zijgevel.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

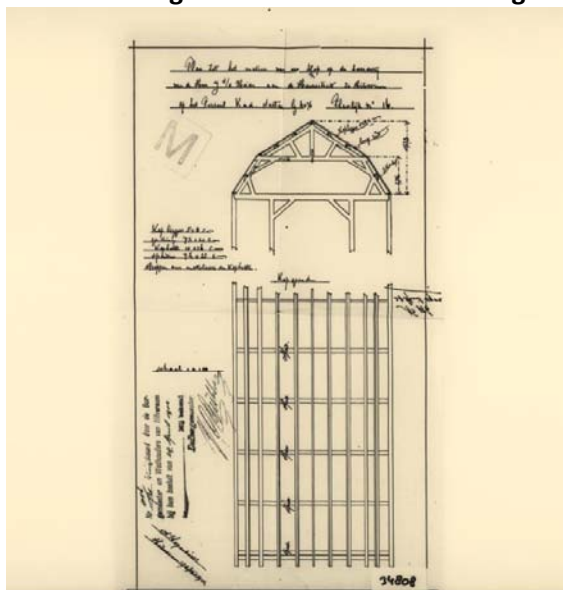

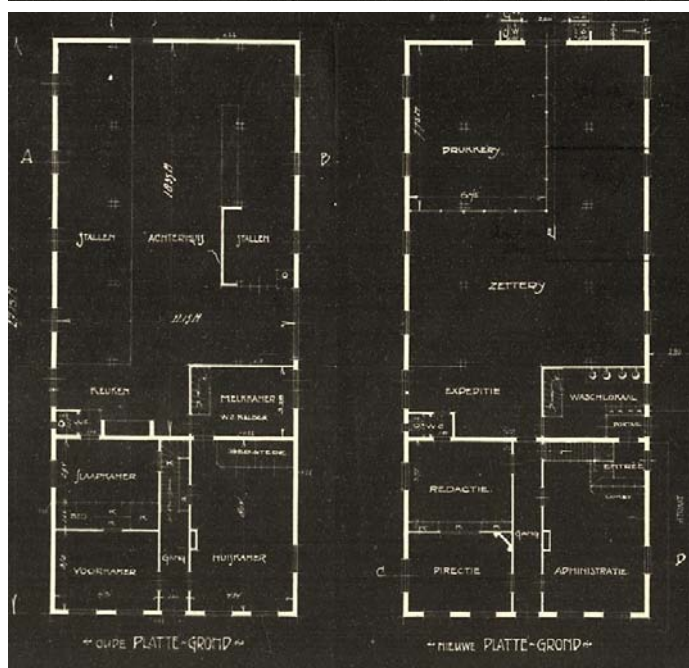
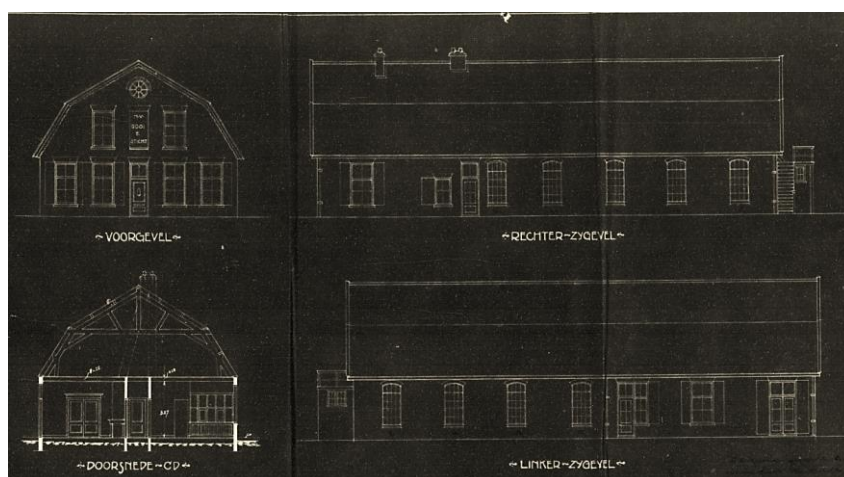

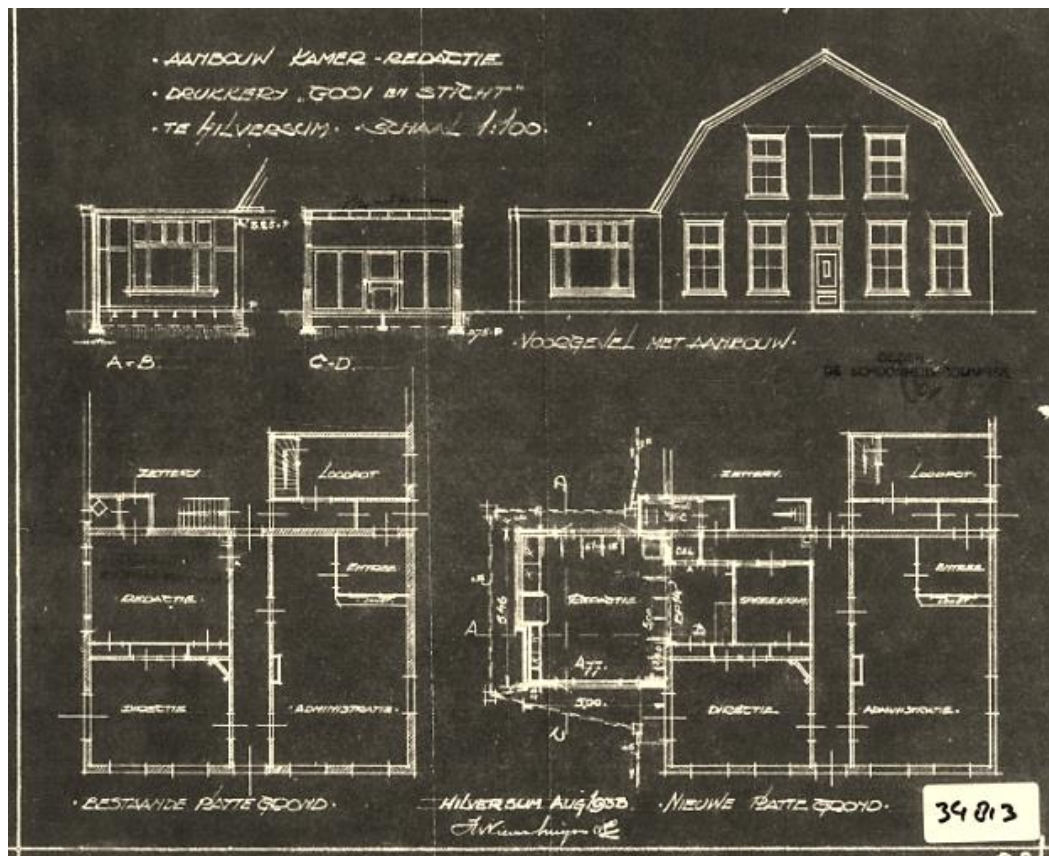
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

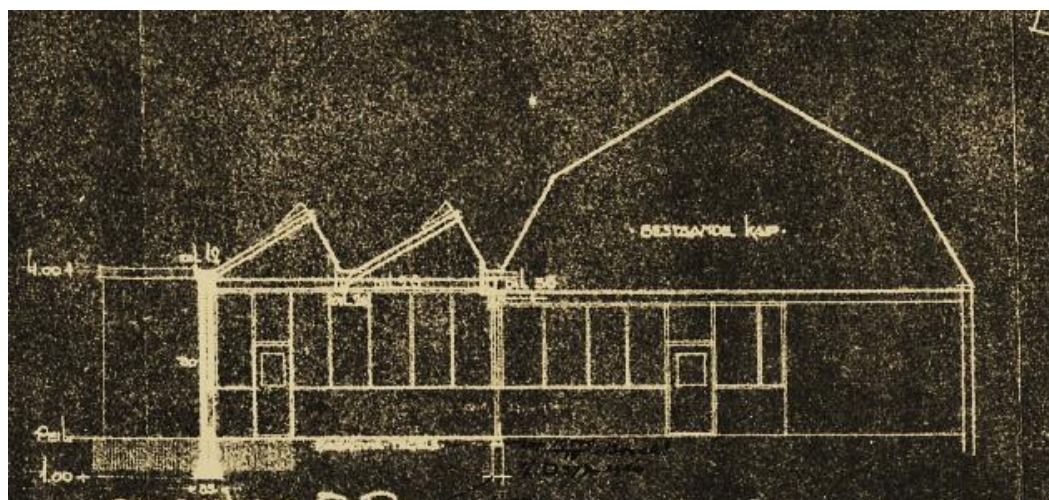
1902

1920

1933

1934

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

HAVENSTRAAT 29-31 HILVERSUM (Achter Havenstraat 25-27B)

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Havenstraat 29-31
Postcode + plaats : 1211 KG HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : oudere achterbouw aan gemeentelijk monument Havenstraat 25-27B
(C. Trappenburg 1935)
Oorspr.functie : boerderij
Huidige functie : wonen-kantoor
Bouwjaar : omstreeks 1800
Verbouwingen : 1950; 1980; 1991;2003;2007
Architect : onbekend; 1950: C. Trappenburg; 1980: C.L. Winnubst 2003: interieuradvies
buro hans caarls 2007: konvorm vormgeving
Opdrachtgever : A/ van de Horst; 2003: Rode Heg BV 2007: H. van Wagenveld
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : langhuisboerderij
Kadastrale aanduiding : N 8721
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 30 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Deze voormalige boerderij uit omstreeks 1800 ligt achter Havenstraat 25-27B. Het is een laat werk en restauratieproject uit 1950 van de Hilversumse architect C. Trappenburg, die in 1934-1935 het voorhuis (gemeentelijk monument) voor boekhandelaar A. v.d. Horst had ontworpen in een expressionistische interbellum-trant. De oude boerderij werd historiserend in 'oudhollandse' trant gerestaureerd en kreeg een gehele nieuwe indeling. Ook werd er (volgens bouwtekening 1950) een heerd in de voorkamer gemaakt.

In de jaren 1980 en 1990 werd het pand verbouwd tot drie wooneenheden en ook werd een kantoorfunctie ingebracht, onder andere voor het Centrum Nederlandse Muziek CNM. In 2003 is het samenstel aan getoogde vensters en deuren aangebracht ter plaatse van een pui uit 1980. In 2003 en 2007 zijn een aanbouw en een garage tot stand gekomen. Voor zover uit de bouwtekeningen valt op te maken is de boerderij lange tijd als meerdere woningen gebruikt en daarmee een typerend voorbeeld van de verkeuring van boerderijen tot arbeiderswoningen in de tweede helft van de 19^e eeuw. Omdat de boerderijen vaak wat verder naar achteren op de percelen stonden, was er ruimte aan de voorzijde voor nieuwbouw. In het interbellum was er in Hilversum sprake van een tweede periode van forse bevolkingsgroei en de uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties. Hier resulteerde dit in 1935 in een nieuw pand van twee bouwlagen en een kapverdieping naar het ontwerp van C. Trappenburg in de gevelwand aan de straat.

Omschrijving

Voormalige boerderij uit omstreeks 1800, achter Havenstraat 25-27B in het verlengde daarvan gelegen en in 1950 gerestaureerd door C. Trappenburg in 'oudhollandse' trant. Het gebouw is opgetrokken in handvorm baksteen in kruisverband op een rechthoekige plattegrond en heeft een zadeldak gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen en een kopse tuitgevel waarin een sieranker en smalle rechte en gebogen staafankers. De ankers dateren uit de bouwtijd van het pand. In de kopse gevel bevindt zich een overluifelde deur met zij- en bovenlichten voorzien van blank glas-in-lood, twee tweeruits schuifvensters met luiken en blank glas-in-lood en een vierruits raam met luiken op zolder. De indeling dateert uit de restauratie van 1950. De kleine opening / het zolderlicht is uit de bouwtijd. In de langsgevel bevindt zich links een samenstel van getoogde vensters en deuren uit de verbouwing van 1980. De indeling rechts daarvan is uit 1950, bestaande uit een overluifelde deur met bovenlicht en drie vensters met luiken met daarnaast een kleine erker, alles voorzien van blank-glas-in-lood. In het dak zijn daklichten aangebracht. De jongere uitbouwen aan de boerderij zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De voormalige boerderij Havenstraat 29-31 uit omstreeks 1800 en gerestaureerd in 1950, is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als herkenbaar restant van de agrarische periode van Hilversum;
- als kenmerkend voorbeeld van een traditioneel gebouwde boerderij die als gevolg van de bevolkingsgroei 'verkeuterde' en tot een aantal kleinere woningen werd verbouwd;
- als voorbeeld van een boerderij in het midden van het bouwblok waar in het interbellum een winkelhuis van twee lagen onder kapverdieping met 'stadse' uitstraling voor is gezet, toen Hilversum een tweede forse groeiperiode doormaakte die een verdere uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties met zich mee bracht;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum waarbij de combinatie van stadse en dorpse bebouwing kenmerkend is;
- als voorbeeld van een restauratieontwerp in 'oudhollandse' trant uit 1950 van de voor Hilversum belangrijke architect C. Trappenburg, die in 1934-1935 het pand Havenstraat 25-27B in expressionistisch interbellum-trant (gemeentelijk monument) aan de voorzijde en als uitbreiding van de boerderij had ontworpen.

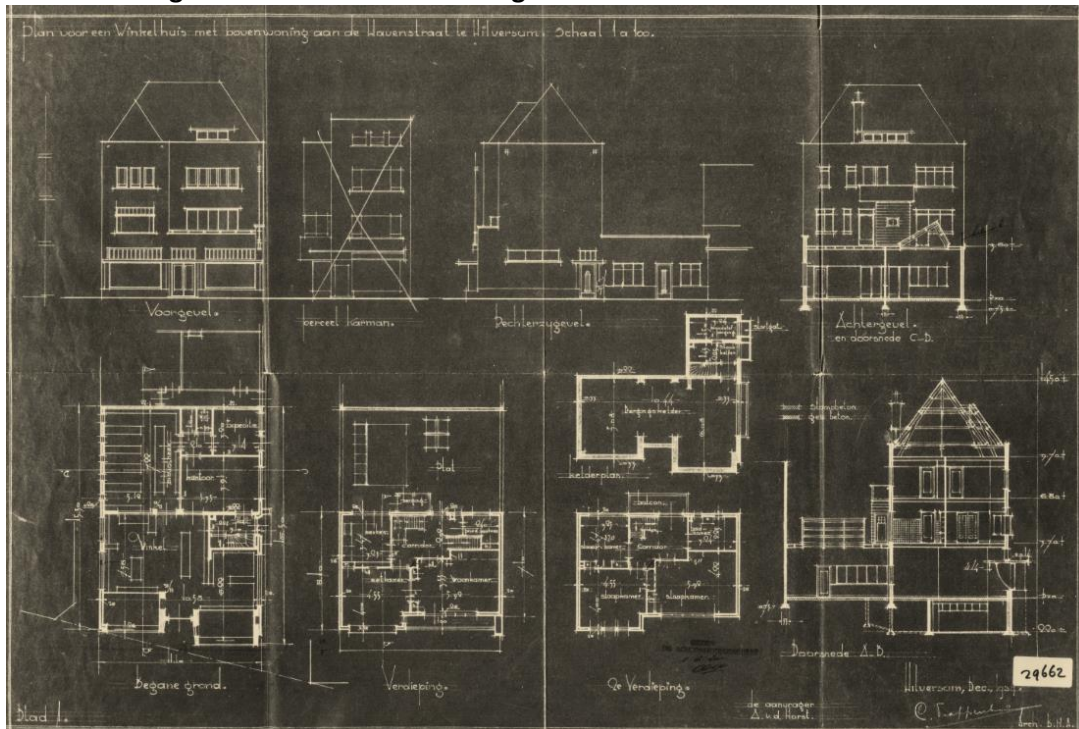
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

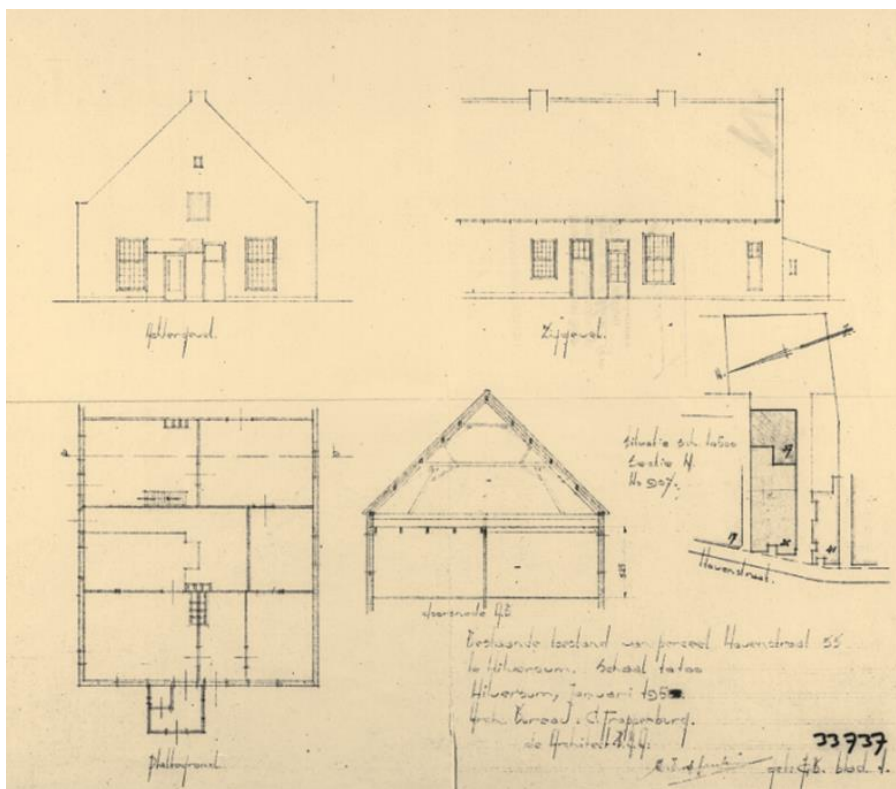

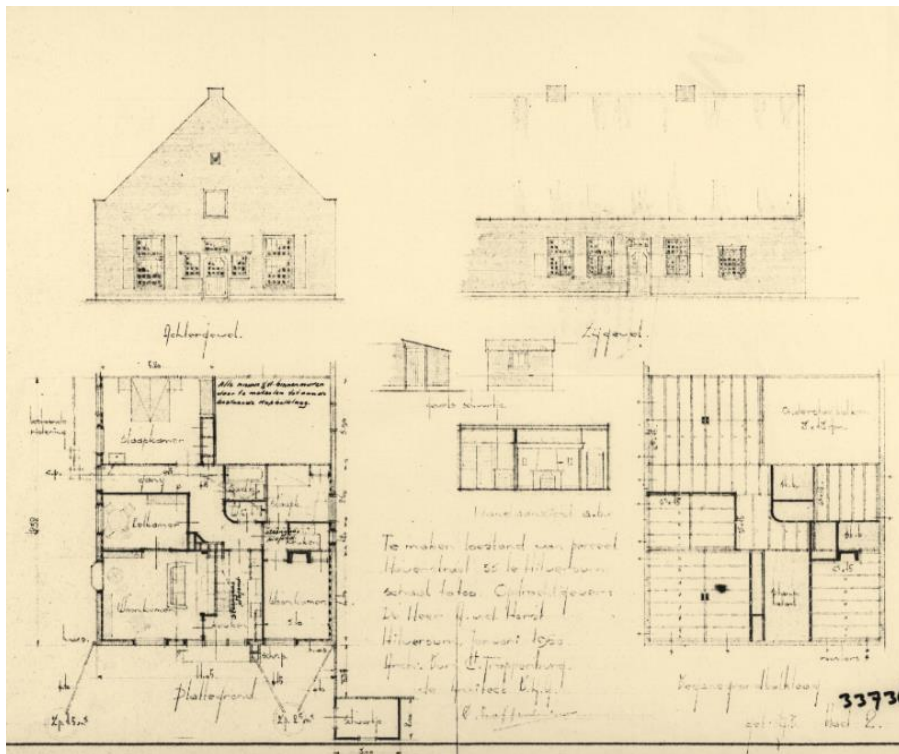
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

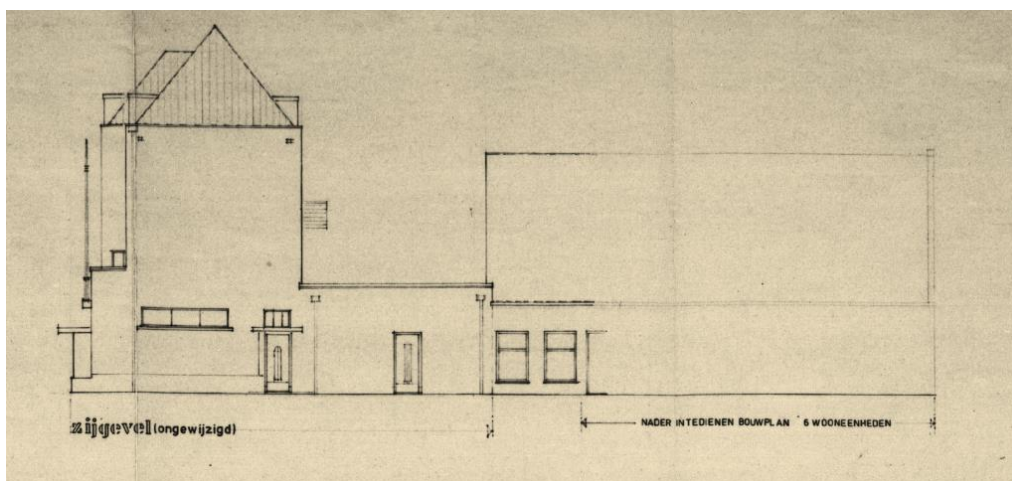
1935

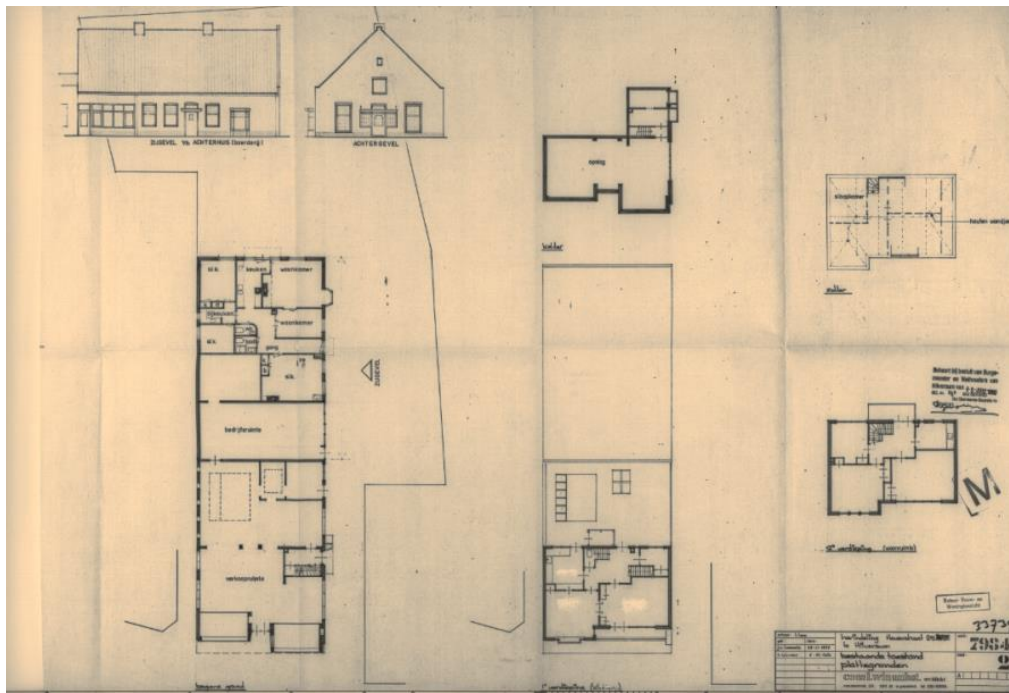
1950

1950

1980

1980

2003

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
HAVENSTRAAT 41-41A-41B-41C-41D HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Havenstraat 41-41D
Postcode + plaats : 1211 KG HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woon-winkelpand
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1930 - 1935
Verbouwingen : n.v.t.
Architect : onbekend
Opdrachtgever : onbekend
Bouwstijl : expressionisme
Bouwtype : woon-winkelpand
Kadastrale aanduiding : N 8307
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 30 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Havenstraat 41-41D is een woon-winkelpand in de expressionistische trant van het interbellum. Er zijn geen eerste bouwtekeningen in het bouwarchief aanwezig. Wel wordt uit de bouwdoSSIers duidelijk dat er voorheen een kleermakerswerkplaats op dit adres was gevestigd. Het pand dateert waarschijnlijk uit medio jaren 1930 en is gebouwd in de expressionistische interbellum-trant met kubistische vormtaal in gele baksteen. Het pand ligt aan de Havenstraat nabij de splitsing met de Vaartweg. De Havenstraat toont een menging van woon- en winkelverdichting en kleine bedrijvigheid uit het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties.

Omschrijving

Havenstraat 41-41D uit omstreeks 1930 is een in expressionistische trant gebouwd woon-winkelpand van vier bouwlagen onder plat dak, opgetrokken in een kubistische vormtaal in gele baksteen in halfsteens verband met een verdiept gelegen voeg. In de plint en in enkele opgemetselde delen is donkere baksteen (klinker, zwart) verwerkt. Ook heeft de gevel een aantal witte accenten. De geheel in glas en staal uitgevoerde winkelpui op de begane grond, met de zware latei daarboven, doet vermoeden dat het pand geheel of gedeeltelijk van een betonconstructie is voorzien. Er zijn ook delen van houten balken zichtbaar die zowel constructief als decoratief functioneren.

In basis bestaat het pand uit een rechthoekig blok van vier lagen aan de voorzijde, met links een uitspringend blok over alleen de eerste en tweede verdieping dat als het ware boven de winkelpui en de hoofdentree van de woning 'zweeft'. Het grote bouwblok loopt aan de achterzijde trapsgewijs af van drie verdieping ter plaatse van het trappenhuis, tot één bouwlaag en daarachter de berging, die samen met een plaatsje in het gebouw is geïntegreerd. De berging is voorzien van een eindaccent door een deel van de zijmuur in klinkers uit te voeren en iets uit te laten kragen. Het 'zwevende blok' fungeert als luifel boven de winkelpui en het portiek met hoofdentree van het woonhuis. Het hoekraam op de eerste verdieping heeft zijn pendant in het hoekraam van de winkelpui daaronder. De hoek wordt ook geaccentueerd door een betonblok dat met de brede latei annex luifel boven de winkelpui is geïntegreerd. Rechts wordt de winkelpui beëindigd door een zwarte baksteenpijler met wit blokvormig accent, die weer zijn pendant heeft in een wit blok aan de linker zijgevel ter hoogte van het woonhuisportiek.

De vierde verdieping van de voorgevel heeft een speciaal accent door middel van zwarte baksteenpoertjes met betondorpel en verticale baksteenversiering, waartussen drie verdiept gelegen (zolder)raampjes. De winkelpui op de begane grond is van staal in houten kozijnen en heeft zwart-witte tegels in het portiek. De hoofdentree van het woonhuis, in de zijgevel, bestaat uit een groene deur in een gemetseld rondboogportiek met zwart-witte tegels op de grond. De berging is voorzien van een groene opgeklampte deur. De deuren en alle in staal uitgevoerde ramen, waaronder het opvallende langwerpige raam in het trappenhuis, dateren uit de bouwtijd. De dakterrassen aan de achterzijde zijn voorzien van een, waarschijnlijk uit de bouwtijd daterend, houten hekwerk.

Het pand is bijzonder gaaf behouden en van een hoge ontwerp kwaliteit in een voor Hilversum zeer karakteristieke interbellum-architectuur in de trant van het expressionisme.

Waardering

Havenstraat 41-41D uit omstreeks 1930 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als onderdeel van de gemengde bebouwing aan de Havenstraat met een woon- en winkelverdichting en kleine bedrijvigheid uit einde 19^e en begin 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties;
- vanwege de voor de interbellum-periode in Hilversum kenmerkende bouwstijl met invloeden van het expressionisme met kubistische vormtaal in gele baksteen, met krachtige (hoek)accenten die op de stedenbouwkundige situatie inspelen;
- vanwege de zeer hoge ontwerpqualiteit met zeer gaaf bewaarde hoofdvorm, gevelindeling, materialisering en detaillering en vermoedelijk de kleurstelling, met o.a. een kenmerkend hoekaccent, zwevende winkelpui, stalen ramen en accenten in donkere baksteen en beton.

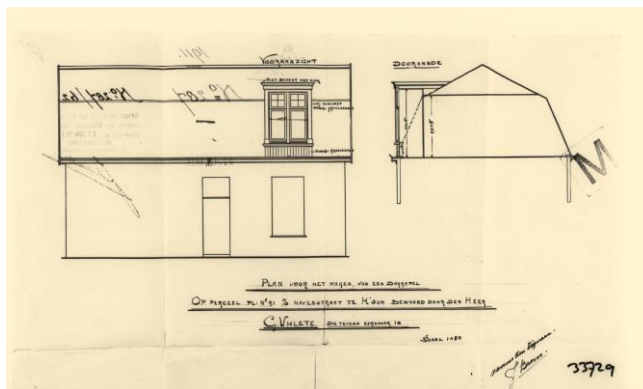
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

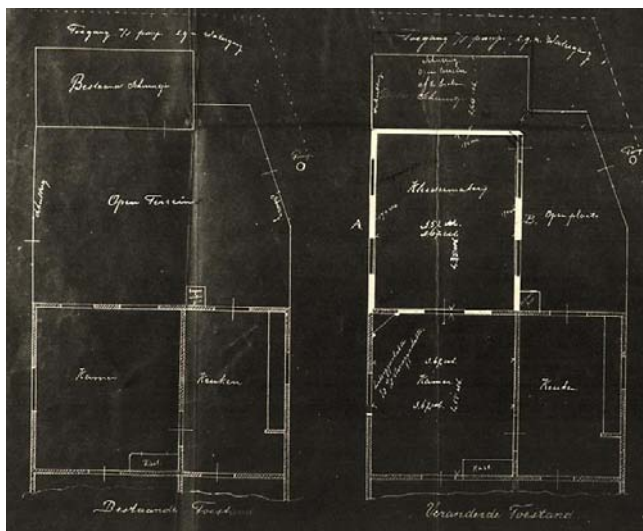

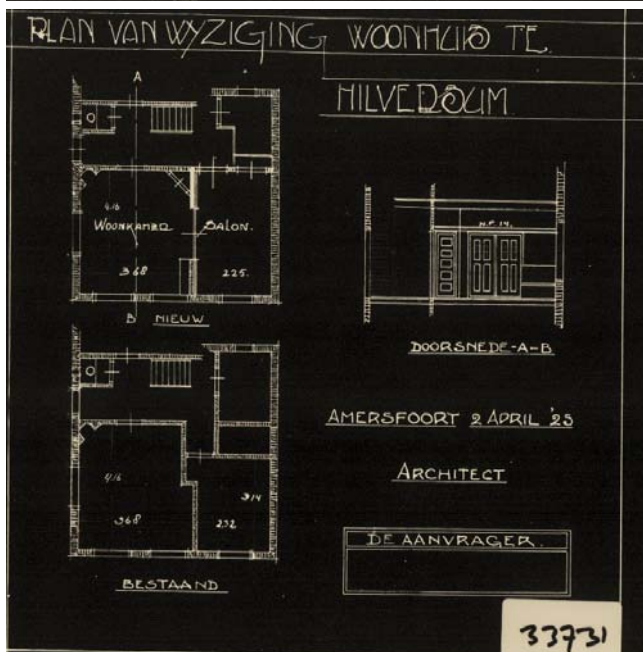
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen bouwtekeningen voorganger nr 41

1911

1916

1925

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING HAVENSTRAAT 5 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Havenstraat 5
Postcode + plaats : 12 11 KG HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woon-winkelpand
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1880-1900
Verbouwingen : 1909;1919;1932;1938;1948;1953;1959;1978
Architect : 1909: J.H. Slot; 1919: Van de Lije en Mink, Enschede; 1932: J. van Laren;
1938: C. Trappenburg; 1959: F.J. Kuijper
Opdrachtgever : 1909: G. Schuyt; 1919: A. Hogenbirk; 1919: 1932: J. Groot; 1948 t/m 1978:
Firma J. Goemaat
Bouwstijl : Amsterdamse School
Bouwtype : woon-winkelpand, industrieel
Kadastrale aanduiding : N 900
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 8 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Havenstraat 5 dateert waarschijnlijk uit de periode 1880-1900 en is altijd een woon-winkelhuis geweest. In 1909 kreeg het naar ontwerp van J.H. Slot in opdracht van G. Schuyt een grotere winkelpui. In 1919 werd een grote verbouwing doorgevoerd waaraan het pand zijn huidige uiterlijk dankt. Het opvallende ontwerp in Amsterdamse School-trant is van architectenbureau Van de Lije en Mink uit Enschede in opdracht van A. Hogenbirk. De voorgevel en delen van de zij- en achtergevel worden daarbij vernieuwd, evenals de kap. Het interieur krijgt een geheel nieuwe indeling. Later in het jaar worden enkele wijzigingen op het plan (interieur) doorgevoerd. In 1932 komt naar ontwerp van J. van Laren in opdracht van J. Groot de uitbouw aan de rechter- en achterzijde tot stand en wordt de winkelpui drastisch vergroot en uitgebreid. Op de bouwtekeningen is de uitbouw gedeeltelijk voorzien van een zadeldak, het is niet duidelijk of dit niet is uitgevoerd of dat het dak is verwijderd. Ook het magazijn achter het pand, het aanwezige witte pandje met mansardedak, wordt gewijzigd. In 1938 wordt naar ontwerp van de C. Trappenburg aan de uitbouw een confectieafdeling toegevoegd, die in 1948 gewijzigd wordt. De sheddaken zijn bij een verbouwing in 1978 reeds verdwenen, wat erop duidt dat de atelier-functie verdwenen is. Waarschijnlijk is dat gebeurd bij de uitbreiding van de winkel in 1953, waarbij het magazijn en het atelier aan elkaar worden gekoppeld. In 1959 volgt een interne uitbreiding en komt de nieuwe (huidige) winkelpui naar ontwerp van F.J. Kuijper tot stand. In 1978 wordt het pand nogmaals uitgebreid. Alle wijzigingen van 1948 tot en met 1978 zijn gedaan in opdracht van de Firma J. Goemaat. Goemaat was een tricot-specialist. Ze maakten ondergoed, kousen en ander tricot goed zoals truien, onder de merknaam Benger Ribana. Het pand staat in de rooilijn nabij de splitsing tussen de Havenstraat en de Vaartweg. Dit gebied toont een menging van woon- en winkelbebouwing en kleine bedrijvigheid uit einde 19e en begin 20ste eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties.

Omschrijving

Havenstraat 5 uit 1880-1900, pui en kap uit 1919, ligt met de nok haaks op de Havenstraat en is aan één zijde aangebouwd aan nr. 3. Rechts bevindt zich een steegje naar het achter terrein waarop het voormalige magazijn onder mansardekap van de tricotage-inrichting staat. Het pand is opgetrokken in baksteen, de zijgevel is deels gepleisterd. Het is tweeëneenhalve bouwlagen hoog onder een steil, hoog zadeldak tussen topgevels gedekt met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Aan de achterzijde is een lager bouwdeel onder zadeldak aanwezig, dat ook op de bouwtekeningen van 1919 staat. Aan de rechterzijde bevindt zich het tweelaags bouwdeel onder plat dak uit 1932, dat is opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband.

De voorgevel uit 1919 is gemetseld in gesinterde baksteen in kettingverband met rijke baksteendecoratie in Amsterdams-school trant, met vertandingen, verticale strekken en dambordpatronen. In de topgevel boven het balkon bevinden zich gele natuursteenblokken. Boven de omlopende winkelpui uit 1953 bevindt zich een brede, geprofileerde betonlatei uit 1919. In de voorgevel en net om de hoek in de zijgevel zijn een erker en schuiframen met geometrisch glas-in-lood bovenlichten aanwezig. De erker heeft geprofileerde (vertande) kozijnstijlen. Boven op de erker bevindt zich een balkon met geornamenteerd smeedijzeren hekwerk uit 1919. De balkondeur met zijlichten had waarschijnlijk in 1919 een verdere raamindeling. In de zijgevel zijn twee getoogde schuifvensters uit de oudere fase aanwezig. De uitbouw uit 1932 heeft nog zijn oorspronkelijke indeling en detaillering met onder andere glas-in-lood.

Waardering

Havenstraat 5 met diverse waardevolle bouwfases vanaf 1880-1900 tot 1957 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege de volgende cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- vanwege de lange geschiedenis van de tricotage-firma Bengel Ribana en winkel Goemaat waarvan het voormalige magazijn nog aanwezig is en tevens als deel van de geschiedenis van bedrijvigheid in Hilversum;
- als onderdeel van de gemengde bebouwing aan de Havenstraat met een woon- en winkelverdichting en kleine bedrijvigheid uit einde 19^e en begin 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties;
- als kenmerkend voorbeeld van de gelaagde (bouw)geschiedenis van panden in Hilversum in zowel de eerste als tweede periode van forse groei in respectievelijk einde 19^e en begin 20^e eeuw als het interbellum, waarvan de periode 1880-1900, 1919, 1932 en 1957 herkenbaar aanwezig zijn;
- vanwege het zeer rijke en gaaf bewaarde en rijk gedetailleerde Amsterdamse Schoolontwerp uit 1919 van de Enschedese architecten Van Lije en Mink;
- als voorbeeld van een verbouwing naar het ontwerp van J. van Laren uit 1932 en wegens de betrokkenheid van C. Trappenburg, beide voor Hilversum belangrijke architecten;
- vanwege de herkenbare bouwfases en daarbinnen de gave hoofdvorm, gevelindeling, materialisering en detaillering uit alle bouwfases, waaronder ook de winkelpui uit 1957 naar ontwerp van F.J. Kuiper.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

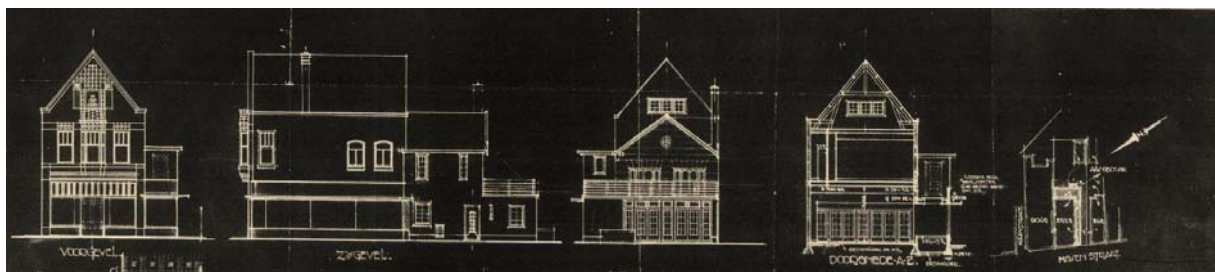
1909

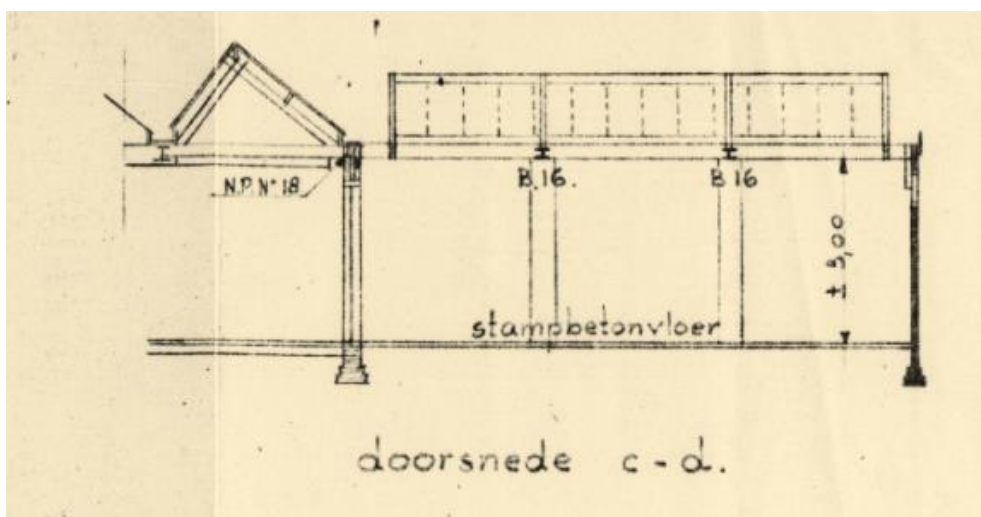
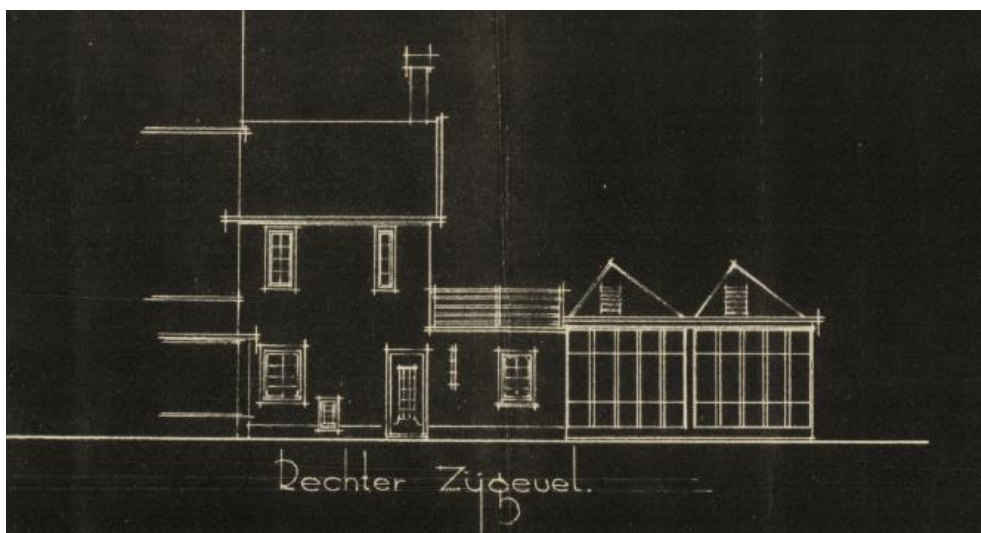
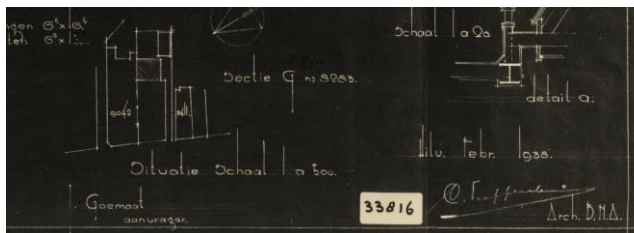
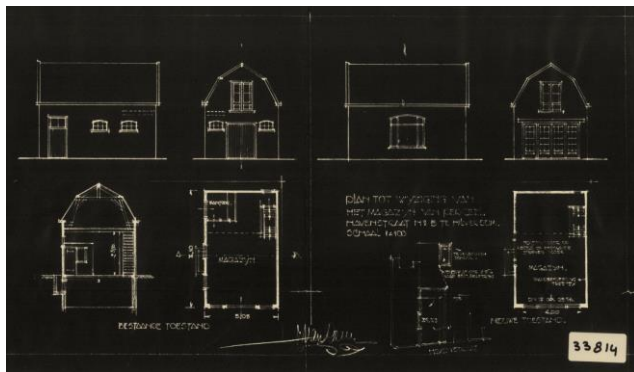
1919

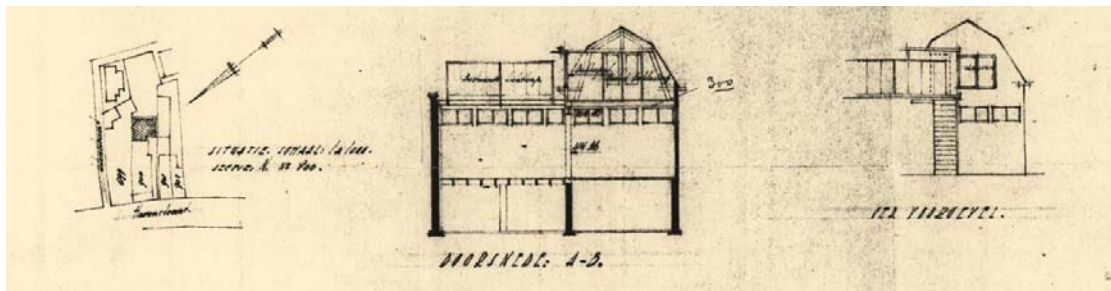

1932

1932 gewijzigde tekening

1953

omstreeks 1935

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
HAVENSTRAAT 99-99A-99B-99C

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Havenstraat 99-99A-99B-99C
Postcode + plaats : 1211 KJ HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woon-winkelpand
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1926
Verbouwingen : 1927: overkapping voor rijwielhandel Ruitenbeek 1953: uitbreiden van het magazijn 1965 en 1968: uitbreiding
Architect : 1926: J. van Laren; 1965: M.J. van Drogenbroek
Opdrachtgever : 1926: G. Ruitenbeek
Bouwstijl : Amsterdamse School
Bouwtype : woon-winkelpand
Kadastrale aanduiding : N 1156
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 8 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Havenstraat 99-99C werd in 1926 gebouwd in de rooilijn van de straat ter plaatse van een blokje van drie arbeiderswoningen of een gedeelte daarvan. Van het oude pand is links een deel van de muur behouden. Mogelijk is dit een gemene muur met het huidige nr. 97. Havenstraat 99 is gebouwd in de expressionistische trant van de Amsterdamse School, met rijke baksteenversieringen en ontworpen door J. van Laren voor rijwielhandelaar Gerrit Ruitenbeek.

Volgens de bouwaanvraag betrof het een verbouwing maar behalve de linker gevel van de begane grond en verdieping is alle metselwerk aangegeven als 'nieuw'. De muur met siermetselwerk en afgeronde poer aan de rechterzijde hoort bij het ontwerp en was een poort voorzien van een ijzeren hekwerk. Aan de achterzijde bevond zich het magazijn, dat een aantal keren werd uitgebreid. Het binnenplaatsje is overkapt. Het pand heeft een vernieuwde winkelpui aan de voorzijde, de etalage in de zijgevel is waarschijnlijk nog uit 1926. Ook het hek in de poort is verdwenen, maar het pand is verder nagenoeg ongewijzigd; alleen de roeden in de ramen van de zijgevel zijn verdwenen.

Bijzonder is de relatie tussen het pand en het in 1939 door C. Trappenburg ontworpen buurpand nr. 101, dat duidelijk als pendant van nr. 99 is vorm gegeven. De Havenstraat toont een menging van woon- en winkelbebouwing en kleine bedrijvigheid uit het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties.

Omschrijving

Haaks op de straat staand woon-winkelpand in Amsterdamse School stijl uit 1926 naar ontwerp van J. van Laren voor G. Ruitenbeek. Het staat in de rooilijn direct aan de straat en is met de linker zijgevel verbonden (waarschijnlijk een gemene muur) met nr. 97. Naast de in 1927 mee ontworpen poort aan de rechterzijde staat een als pendant van nr. 99 ontworpen woon-winkelpand uit 1939. Het pand is opgetrokken in gesinterde baksteen in staand verband, is tweeëneenhalve bouwlaag hoog op een rechthoekige plattegrond en heeft een hoog en steil zadeldak gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen.

De geveltop aan de voorzijde is voorzien van rijk siermetselwerk en vorm gegeven als topgevel met getrapte zijwangen, waardoor een combinatie van een top- en lijstgevel is ontstaan. Bijzonder is de inkeping in de nok, waar een kleine zakgoot aanwezig is. De twee toppen zijn voorzien van een siersmeedwerk (bliksemafleiders?) en hebben een extra accent in het verticale zolderlicht met daaronder sierwerk. In zowel de voor- als de zijgevel is siermetselwerk aangebracht. Op de verdieping bevindt zich een drielichtvenster dat volgens de bouwtekeningen van oorsprong ongedeeld was. Van de winkelpui uit 1926 resteert alleen de sierrand aan de bovenzijde.

In het linker dakschild bevindt zich een nieuwe dakkapel. In de rechter zijgevel is de gevelindeling uit 1926 behouden maar zijn de roeden uit de ramen verwijderd. Helemaal links achter is een dakhuis met topgevel en steekkap aanwezig. Aan de rechterzijde bevindt zich de restanten van de poort uit 1926, met een vleugelmuur die eindigt in een ronde poer aan de straatzijde. De muur en de poer zijn voorzien van druppelvormig siermetselwerk. Delen van de onderpui en de muur zijn wit met zwart geschilderd. Oorspronkelijk waren zij uitgevoerd in schoon metselwerk. Ook de voormalige werkplaats aan de achterzijde is (deels) aanwezig. Overige uitbouwen zijn ondergeschikt aan de bescherming.

Waardering

Havenstraat 99-99D uit 1926 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als voormalige rijwielhandel Gerrit Ruitenbeek en voorbeeld van bedrijvigheid in Hilversum;
- als voorbeeld van de verbouwing van een woon- naar een woonwinkelpand, die samenhang met de sterke groei van Hilversum rond het einde van de 19^e en begin van de 20^e eeuw;
- als onderdeel van de gemengde bebouwing aan de Havenstraat met een woon- en winkelverdichting en kleine bedrijvigheid uit het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en het interbellum, toen er sprake was van een forse bevolkingsgroei en uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties;
- als kenmerkend voorbeeld van de gelaagde (bouw)geschiedenis van panden in Hilversum in zowel de eerste als tweede periode van forse groei in respectievelijk eind 19^e - begin 20^e eeuw als het interbellum, die overigens in dit geval tot een nagenoeg nieuw pand leidde;
- vanwege het zeer rijk gedetailleerde en gaaf bewaarde Amsterdamse Schoolontwerp uit 1926;
- als voorbeeld van een ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architect J. van Laren;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm en materialisering en nagenoeg gaaf bewaarde gevelindeling (waaronder het etalageraam in de linkerzijgevel) en detaillering.

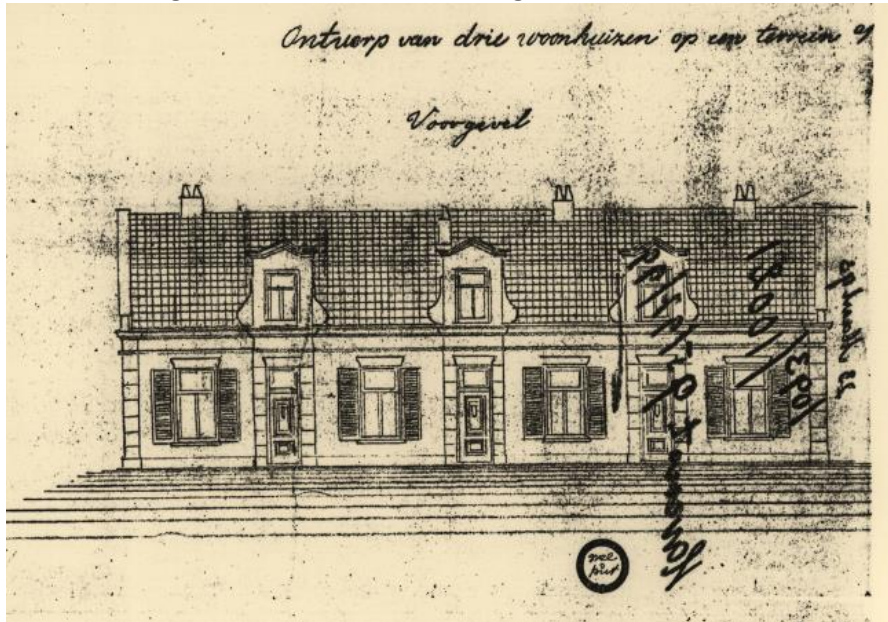
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

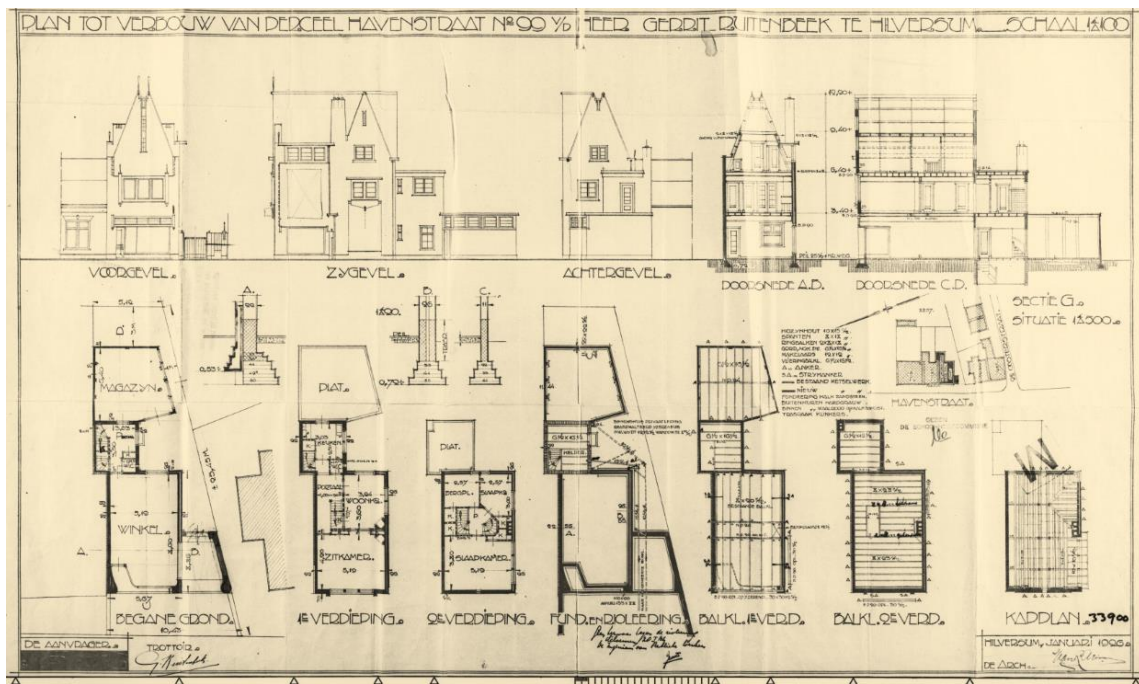

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

voorganger uit 1898

1926

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING HERENSTRAAT 10 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Herenstraat 10
Postcode + plaats : 1211 CB HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr. functie : grutterij, opslag, woon-winkelhuis
Huidige functie : woon-kantoorpand
Bouwjaar : 1880-1900
Verbouwingen : 1903; 1926; 1956; 1989; 1989;1990
Architect : onbekend
Opdrachtgever : waarschijnlijk Firma J. Alders en Zoon; 1926: Wed. Alders en kinderen; 1993: arbeidsbureau Gooi- en Vechtstreek
Bouwstijl : traditioneel, elementen van neoclassicisme
Bouwtype : bedrijfspand, pakhuis
Kadastrale aanduiding : N 3697
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 25 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Pand met kenmerkende hoofdvorm en neoclassicistische elementen en zeer herkenbaar als restant van de voorname eenlaags bebouwing (onder mansardekap) van het dorpse Hilversum dat een sterke groei doormaakte aan het einde van de 19de en begin van de 20ste eeuw. Het pand vormt deel van het cluster dorpsbebouwing aan de Herenstraat en de Groest. De oorspronkelijke functie van Herenstraat 10 was de grutterij Firma J. Alders en Zoon en dateert uit 1880-1900. Aan de achterzijde bevindt zich nog de voormalige werkplaats of opslagruimte die ook uit de tijd van de grutterij moet dateren. In 1903 werd een kamer aan het pand en de kozijnen gewijzigd. In 1926 volgde een interne verbouwing en het aanbrengen van een stolpdeur in opdracht van de Wed. J. Alders en kinderen. In 1948 werd een verzoek afgewezen om een kastje met het programma van theater Gooiland op te mogen hangen. In 1956 volgde een verbouwing tot showroom, kantoor en tijdelijke bewoning. In 1989 werden naast kantoor dienstwoningen toegevoegd. Het kantoor werd in 1990 heringericht en in 1993 veranderd en vergroot. De brede toog in de topgevel wijst mogelijk op een voormalig luik waar granen en overige koopwaar naar binnen konden worden gehesen. Het pand maakt deel uit van een klein cluster van historisch waardevolle gebouwen.

Omschrijving

Haaks op de straat gelegen fors pand uit 1880-1900 van een bouwlaag onder mansardekap met elementen van neoclassicisme. Het is opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband, voorzien van een knipvoeg en staat op een gepleisterde plint. Het mansardedak tussen tuitgevels is gedekt met gesmoorde kruispannen. De hoeken van de voorgevel zijn voorzien van 'gebosseerde' blokpilasters en de vensters op de verdieping hebben diamantkop-sluitstenen. Het tuitje in de topgevel is voorzien van een gepleisterde versiering. Onder de daklijsten van de zijgevels is een bakstenen sierlijst aangebracht.

De voorgevel is geschilderd en voorzien van een nieuwe indeling en detaillering. De getoogde gevelopeningen op de verdieping zijn behouden. In de zijgevel bevonden zich grotendeels vernieuwde getoogde vensters in de oude gevelopeningen. De paneeldeur met gietijzeren rooster en bovenlicht in de linker zijgevel dateert uit de eerste bouwphase van het pand. Er staan nieuwe dakkapellen op beide dakschilden en het huis is aan de achterzijde via een jongere uitbouw verbonden met een voormalige opslagruimte en werkplaats. Voor de bescherming is de uitbouw van ondergeschikt belang en van de voormalige werkplaats / opslagruimte alleen de hoofdbouwmassa met mansardekap met gesmoorde oudhollandse pannen.

Waardering

De voormalige grutterij uit omstreeks 1880-1900 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

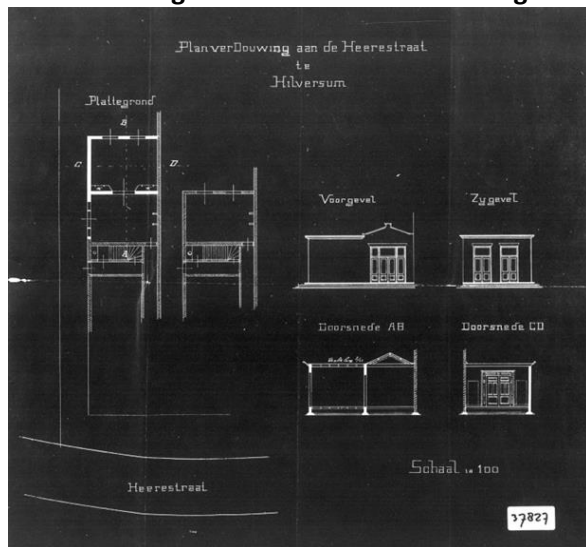
- als kenmerkend restant van neoclassicistische, in afwerking en detaillering voorname, eenlaags bebouwing onder mansardekap uit de dorpse periode van Hilversum;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum waarbij de combinatie van stadse en dorpse bebouwing kenmerkend is;
- als relatief zeldzaam bewaard restant van bedrijvigheid in het centrum van Hilversum met herkenbare voormalige opslagfunctie in de voorgevel (voormalige grutterij J. Alders en Zoon en);
- als onderdeel van een cluster van historisch waardevolle gebouwen;
- vanwege gaaf bewaarde hoofdvorm en deels de detaillering van de zijgevels waaronder de originele voordeur, en vanwege de detaillering in neoclassicistische-trant zoals de blokpilasters en diamantkoppen.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

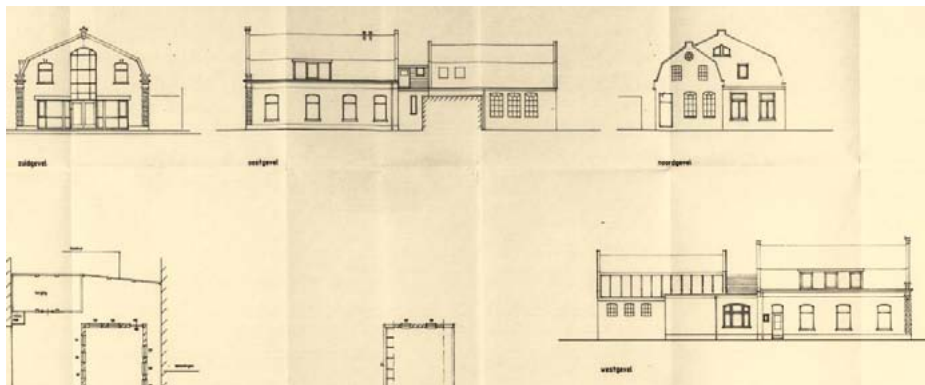
Foto's 2016

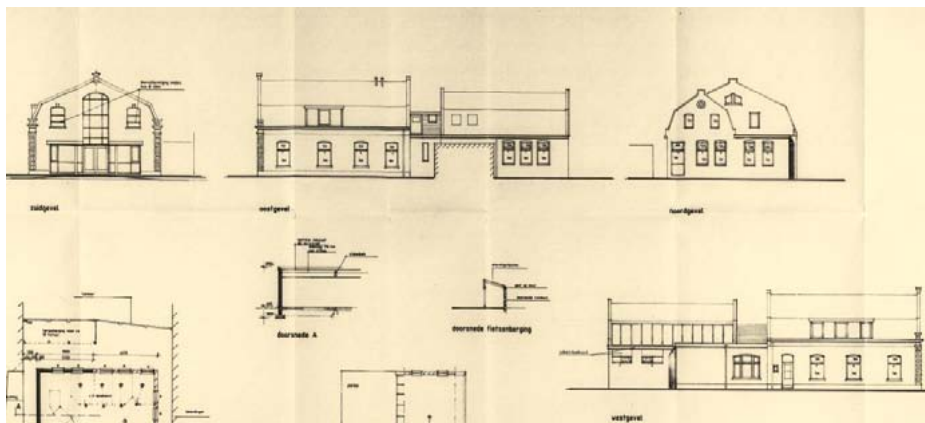
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1903

1993 bestaand

1993 nieuw

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

HERENSTRAAT 43-43A-43B, LAANSTRAAT 2-2A-2B HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Herenstraat 43-43A-43B, Laanstraat 2-2A-2B
Postcode + plaats : 1211 CA HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woon-winkelpand
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1933
Verbouwingen : 1937; 1942; 1973 en 1983
Architect : 1933: F. Barbiers en J.F. ten Dierick 1942: D.A. Allesie
Opdrachtgever : onbekend
Bouwstijl : interbellumarchitectuur, kenmerken van expressionisme
Bouwtype : bouwblok woon-winkelpanden
Kadastrale aanduiding : N8840, N3888, N3887
Datum foto's : 27 mei 2016
Datum beschrijving : 8 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

In 1933 kwam dit hoekpand Herenstraat-Laanstraat tot stand naar ontwerp van F. Barbiers en J.F. ten Dierick. In 1937 kwam er in nr. 43b een slagerij en in 1942 kreeg nr. 43b nieuwe vensters (architect D. Alessi). In 1973 en 1985 volgden enkele interne wijzigingen van de bar-café ter plaatse. Het pand met krachtige vormen is een sober maar herkenbaar voorbeeld van interbellumarchitectuur met kenmerken van het expressionisme. Het interbellum was een periode waarin Hilversum een tweede forse groeiperiode doormaakte, na de grote groei van het dorp aan het einde van de 19e en het begin van de 20^e eeuw. De tweede groeiperiode leidde tot een grote verdichting en uitbreiding van de centrum- en winkelfunctie. Veel panden werden gebouwd of verbouwd in de trant van de expressionistische baksteenarchitectuur, vaak met herkenbare invloed van de kubistische stijl en het gebruik van gele baksteen. Ook werd veel aandacht besteed aan de stedenbouwkundige ligging door middel van opvallende (hoek)accenten. Het pand is van het laatste een herkenbaar voorbeeld, mede door de samenhang met de twee panden Herenstraat 39-41 (gemeentelijk monument) en Zeedijk 36-40-Herenstraat 22, waarmee een nieuwe brink is gecreëerd.

Omschrijving

Het op de hoek van de Herenstraat en Laanstraat gelegen pand uit 1933 naar ontwerp van F. Barbiers en J.F. ten Dierik is gebouwd in een interbellum-stijl met expressionistische kenmerken. Het pand bestaat uit twee in gele baksteen op geschilderde plint in halfsteens verband gebouwde rechthoekige blokken van twee bouwlagen. Zij verspringen ten opzichte van elkaar en zijn gedekt met een hoog en steil schilddak en een afgeknot schilddak, die aan elkaar gekoppeld zijn en zijn gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Zij zijn voorzien van grote overstekken.

Op de begane grond bevinden zich in beide bouwblokken twee overluifelde etalages met daartussen de deuren naar de winkels en de bovenwoningen; de winkel op de hoek is niet van een luifel voorzien maar ligt onder een loggia met forse muurdammen en krijgt daardoor een eigen accent. Ook bevindt zich hier een stukje blinde muur in rode baksteen. Mogelijk was de etalage links daarvan ook met rode baksteen omgeven, maar deze is nu wit geschilderd. Boven de luifels zijn de bovenlichten van de oorspronkelijke etalages aanwezig achter een aftimmering. De vensters op de verdieping van het pand zijn langwerpig en voor het overgrote deel van de oorspronkelijke roeden voorzien. In de kap bevinden zich dakkapellen uit de bouwtijd. Ook de indelingen van de zijgevels met kleine vierkante, smalle lichten en deuren lijken nog grotendeels uit de bouwtijd aanwezig.

Het pand is vrijwel geheel gaaf bewaard en het ontwerp speelt op sobere maar voor het interbellum in Hilversum kenmerkende wijze in op de hoekligging door middel van het verspringen van de bouwblokken, het ontbreken van een luifel en de loggia. De hoeken van het pand zijn van hoekvensters voorzien en creëren samen met de doorlopende luifels aan beide uiteinden van het pand een zekere alzijdigheid die past bij de ligging. Het pand vormt een ensemble met de panden Herenstraat 39-41 (gemeentelijk monument) en Zeedijk 36-40-Herenstraat 22, waarmee een nieuwe brink is gecreëerd.

Waardering

Het woon-winkelpand op de hoek van de Herenstraat en de Laanstraat uit 1933 naar ontwerp van F. Barbiers en J.F. van Dierick is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als voorbeeld van een dubbel woon-winkelpand uit de interbellum-periode in het centrum, toen Hilversum een tweede forse groeiperiode doormaakte die een verdere uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties met zich mee bracht;
- vanwege de voor de interbellum-periode in Hilversum kenmerkende bouwstijl met invloeden van expressionisme, met krachtige (hoek)accenten die op de stedenbouwkundige situatie inspelen, en die zich bij Herenstraat 43-43A-43B en Laanstraat 2-2A-2B laat zien in het hoekaccent, de alzijdigheid van het ontwerp en het ensemble met de panden Herenstraat 39-41 (gemeentelijk monument) en Zeedijk 36-40-Herenstraat 22, waarmee een nieuwe brink is gecreëerd;
- als voorbeeld van de voor Hilversum zeer karakteristieke interbellum-architectuur met expressionistische kenmerken;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm, gevelindeling, materialisering en nagenoeg gave detaillering.

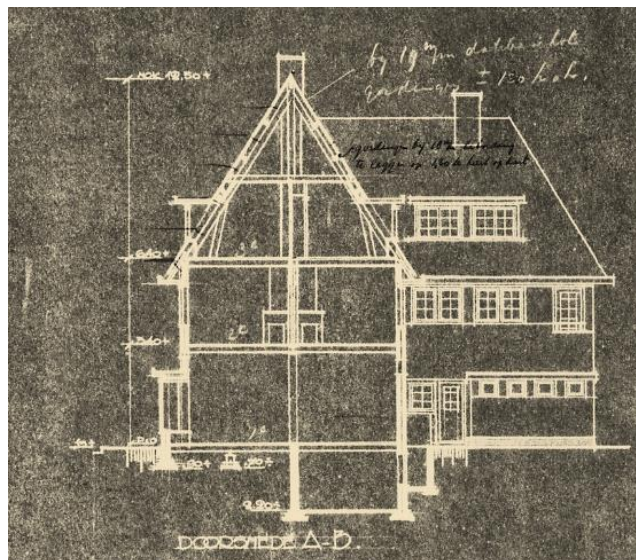
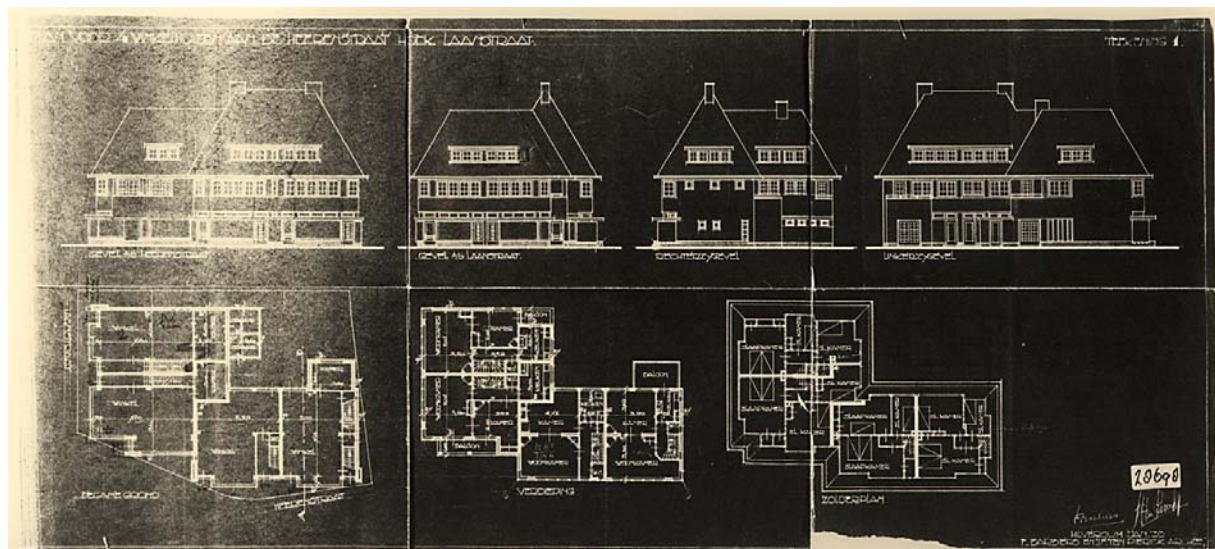
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1933

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING HERENSTRAAT 9 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Herenstraat 9
Postcode + plaats : HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woon-winkelpand
Huidige functie : wonen-horeca
Bouwjaar : 1888-1900
Verbouwingen : 1922; 1924; 1931; 1969; 1985; 2005
Architect : 1969 en 1985: Heineken Bouwbureau 2005: ARBO-BOUW
Opdrachtgever : 2005: E. Romp
Bouwstijl : traditioneel, neoclassicistische-, neorenaissance elementen
Bouwtype : burgerwoonhuis
Kadastrale aanduiding : N 734
Datum foto's : 18 mei 2016
Datum beschrijving : 25 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het café, al jaren bekend als “Felix II”, Herenstraat 9 dateert uit 1880-1900 en had een woon-winkelfunctie, mogelijk in oorsprong alleen een woonfunctie en is zoals veel panden verbouwd tot winkel. Het bijbehorende pakhuis werd in 1922 verbouwd tot vergaderzaal. Mogelijk heeft het pand toen zijn functie als café gekregen, die het tot op heden heeft behouden. Het pakhuis is op enig moment vervangen door het huidige zaaltje. In de jaren 1924, 1930 en 1931 werden interne verbouwingen gedaan, o.a. een doorbraak van een binnenmuur, de bouw van toiletten en de verbouwing van de benedenzaal. Gelet op detaillering en materialisering zijn er toen ook aanpassingen aan de pui in de voorgevel gedaan. In 1969 werd het interieur nogmaals verbouwd en kwam de uitbouw aan de achterzijde tot stand. In 2005 werd een buitentrap geplaatst en kwam er een bovenwoning. Het pand is een voorbeeld van eenlaagse bebouwing onder mansardekap uit de dorpse periode van Hilversum en maakt deel uit van een klein cluster van historisch waardevolle gebouwen.

Omschrijving

Met voorgevel evenwijdig aan de straat gelegen dwarspand uit 1880-1900 met elementen van neoclassicisme. Het is opgetrokken in baksteen, één bouwlaag hoog en heeft een mansardedak tussen tuitgevels, gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. De gevels zijn wit gepleisterd op een plint en voorzien van neoclassicistische elementen als blokpilasters, schijnvoegen, ‘gebosseerde’ hanenkammen en een kroonlijst aan de voorgevel. De linker zijgevel is opgetrokken in schoon metselwerk en betreft een later aangebrachte spouwmuur. De voorgevel heeft een winkelpui aan de linkerzijde en een tot venster omgebouwde deur in het midden. Rechts is een drielichtvenster met identieke bovenlichten als de voormalige deur. In het voorschild is een aangekapte dakkapel aanwezig. De zijgevel heeft op de begane grond T-schuifvensters met luiken, waarschijnlijk uit de eerste bouwphase. De deur is later aangebracht en de vensters op de verdieping zijn gewijzigd in 2005, waarbij de oorspronkelijke gevelopeningen zijn behouden. De uitbouw aan de achterzijde is voor de bescherming van ondergeschikt belang. Het zaaltje onder plat dak op het achterterrein is wit gepleisterd aan de voorzijde en voorzien van schijnvoegen. Er is een pui met bovenlichten uit omstreeks 1920-1930 in de voorgevel aangebracht.

Waardering

Het voormalige woon-winkelpand en café Herenstraat 9 uit 1880-1900 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als kenmerkend restant van neoclassicistische, in afwerking en detaillering voorname, eenlaags bebouwing onder mansardekap uit de dorpse periode van Hilversum;
- als een (mogelijk) voorbeeld van een kenmerkende ontwikkeling van gelaagde groei van een dorps woonhuis tot woon-winkelhuis en later tot café verbouwd pand, die samenhangt met de sterke groei van Hilversum aan het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw en in het interbellum, en daarmee samenhangende toename van centrumfuncties;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum waarbij de combinatie van stadse en dorpse bebouwing kenmerkend is;
- als onderdeel van een cluster van historisch waardevolle gebouwen;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm en de deels gaaf bewaarde indeling en detaillering, waaronder elementen van neoclassicisme.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

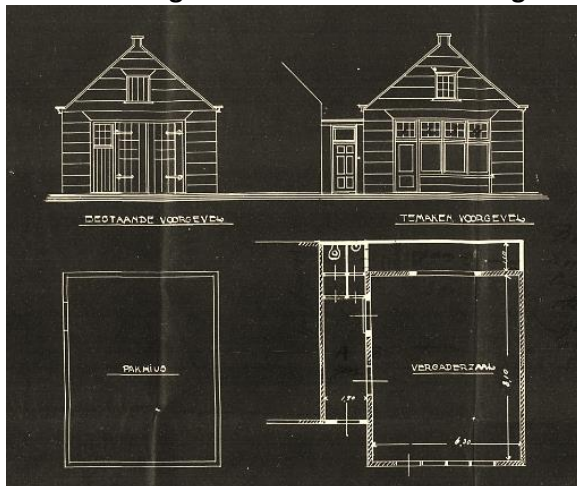
Foto's 2016

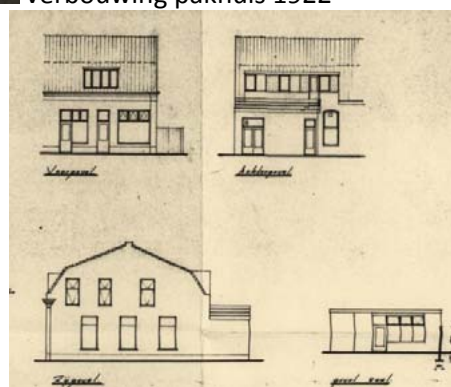
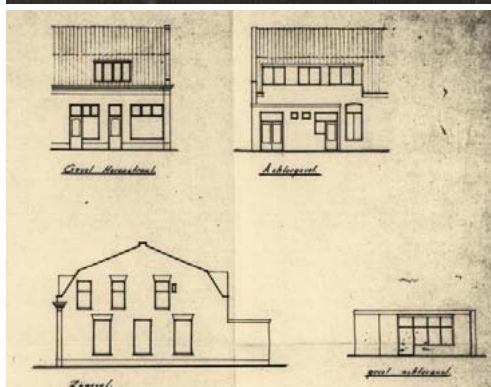

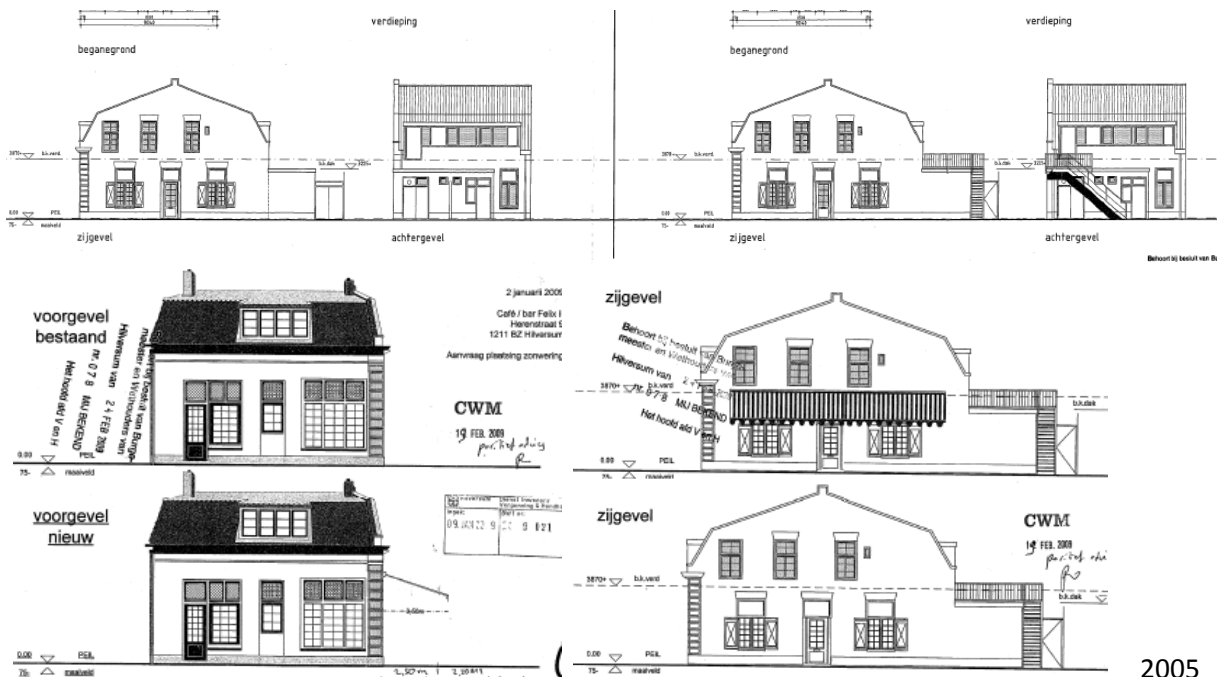
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

verbouwing pakhuis 1922

bestaande en nieuwe toestand 1969

2005

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

HERENSTRAAT ACHTER 35-37 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Herenstraat achter 35-37
Postcode + plaats : 1211 BZ HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : achter
Oorspr.functie : woonhuis
Huidige functie : opslag
Bouwjaar : 1850-1900. mogelijk ouder
Verbouwingen : vensters en deuren dicht gemetseld
Architect : onbekend
Opdrachtgever : onbekend
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : arbeiderswoning
Kadastrale aanduiding : N 2741, N 9162
Datum foto's : 27 mei 2016
Datum beschrijving : 8 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Van de voormalige arbeiderswoning zijn geen bouwdoSSIers gevonden. Uit mondelinge bron en het bekijken ter plaatse blijkt het een heel klein arbeidershuisje te zijn uit waarschijnlijk de eerste helft van de 19^e eeuw. In het interieur is het in tweeën gedeeld en het heeft tegen de binnenmuur een schouw waarvan de datering niet duidelijk is. De gele tegels dateren waarschijnlijk uit de jaren 30 maar het zou wel een oude stookplaats kunnen betreffen. De gevels hebben allerlei bouwsporen, waaronder een strekkenlaag van een oud venster in de kopgevel en restanten van pleisterwerk aan de langsgevel. Het pandje is een restant van oude dorpsbebouwing midden op de bouwblokken, waar in de interbellum-groeiperiode van Hilversum bij de uitbreiding en verdichting van het centrum, grootschalige bebouwing aan de randen van de kavels werd geplaatst.

Omschrijving

De waarschijnlijk uit de eerste helft van de 19^e eeuw daterende voormalige arbeiderswoning is een achter de bebouwing aan de Herenstraat gelegen restant van oude dorpsbebouwing midden op de kavel. Het deels gepleisterde kleine pandje is opgemetseld met handvorm baksteen, deels in kruisverband en deels in halfsteens verband, met platvol voegwerk. Het heeft één topgevel en één tuitgevel waarlangs een rollaag en die zijn voorzien van enkele smalle staafankers. Er zijn bouwsporen aanwezig van diverse oudere gevelopeningen die zijn dicht gezet met baksteen. Het pandje is van binnenuit bereikbaar via Havenstraat 37A, een tweede deur is aan het binnenplaatsje achter dit pand aanwezig. Het betreft een opgeklampte boven-onderdeur met drieruits smal bovenlicht. In de kopse gevel aan het binnenplaatsje is een bouwspoor van een venster aanwezig. Op de begane grond is nu een klein drielicht geplaatst. In de topgevel bevindt zich een oud kozijntje met toognagels. Op het dakschild is een dakkapel aangebracht. In de langsgevel aan de westzijde bevinden zich sporen van drie gevelopeningen (een deur en twee vensters?) aan de rechterzijde en links twee dicht gemetselde openingen met restanten van schijnvoegwerk erboven en een afwerking in het pleisterwerk met putjes (riet?). Deze afwerking dateert waarschijnlijk uit omstreeks 1880. In het pand is een binnenmuur aanwezig die het in twee delen splitst en een eenvoudige schouw / stookplaats. De verschillen in afwerking en indeling duiden mogelijk op een dubbele bewoning of dubbel gebruik van dit zeer kleine pandje.

Waardering

Het arbeidershuisje achter Herenstraat 37A uit 1825-1850 en mogelijk ouder, is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als restant van eenlaagse dorpse bebouwing onder zadeldak;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum;
- vanwege de ligging midden op het bouwblok die bij zanddorpen gebruikelijk is en de kenmerkende jongere bebouwing uit het interbellum aan de voorzijde van de bouwblokken, die ontstond in de tweede groeiperiode van Hilversum en die een uitbreiding en verdichting van centrumfuncties met zich meebracht;
- als zeer zeldzaam bewaard voorbeeld van het bouwtype kleine, mogelijk dubbel bewoonde arbeiderswoning uit de periode vóór 1850;
- vanwege de bouwhistorie c.q. bouwsporen die duiden op een steeds wijzigende gebruiksgeschiedenis;
- vanwege de zeer herkenbaar bewaarde hoofdvorm en deels gaaf bewaarde en herkenbare gevelindeling en detaillering met onder meer een oude deur met bovenlicht en staafankers;
- vanwege de materialisering en bouwsporen zoals pleisterwerk met schijnvoegen, restanten van oude vensters en deuren enz. evenals interieuronderdelen zoals stookplaats en tweedeling.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
HOGHE NAARDERWEG 79-81 MET HEKWERK HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Hoge Naarderweg 79-81
Postcode + plaats : 1217 AD HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : woonhuis met hekwerk
Huidige functie : woonhuis met hekwerk
Bouwjaar : 1880-1900, 1919
Verbouwingen : 1919; 1957: garage
Architect : 1919: J.W. Hanrath 1957: J.H. Brandau
Opdrachtgever : 1919: Mr. Kolff 1957: hr. Terlet
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : landhuis
Kadastrale aanduiding : Q 887, Q 888
datum foto's : 6 juni 2016
datum beschrijving : 12 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het dubbele woonhuis werd in 1919 ontworpen door de voor Hilversum belangrijke architect J.W. Hanrath en betreft een verbouwing van een bestaand pand ter plaatse. Bekend is dat het perceel de achterkant vormde van een grotere tuin of tuinderij. Volgens mondelinge bron stond er op oude tekeningen een 'bloemenserre'. Opdrachtgever tot de verbouwing in 1919 was Mr. Kolff. Uit de bouwtekening van 1919 valt op te maken dat het voorste deel van het oude pand is behouden, dat de achterzijde (ter plaatse van de keukens en een deel van de woonkamer van nr. 81) is uitgebreid en dat het van nieuwe kelders en een grotendeels nieuwe kap is voorzien. Er is een correspondentie tussen Kolff en Hanrath voor het plaatsen van de leeuwten bij het hek. Deze waren in Hilversum in die jaren in de mode. Het pand is sinds 1919 nagenoeg ongewijzigd gebleven, met name nr. 79. Van de serre, die op de bouwtekening staat, is in de linker zijgevel alleen nog een bouwspoor over en het balkonhek is gewijzigd. Het smeed- en gietijzeren toegangshek bij nr. 79 is mogelijk van een oudere bouwfase behouden. Hanrath was een bekende architect van met name landhuizen, waarbij Engelse en oud Hollandse landhuizen als voorbeeld dienden. Het zwaartepunt van zijn werk ligt in Hilversum, waar hij zich in 1903 als zelfstandig architect had gevestigd. Het interieur is niet bezocht maar heeft waarschijnlijk nog elementen uit de bouw- of verbouwtijd.

Omschrijving

Uit 1919 met oudere kern uit omstreeks 1880-1900 daterend klein landhuis naar ontwerp van J.W. Hanrath voor Mr. Kolff. Het is gebouwd in machinale baksteen in halfsteens verband en deels kruisverband op een gepleisterde plint. Het pand is één bouwlaag hoog op een rechthoekige plattegrond en voorzien van twee haaks op elkaar staande, hoog opgaande gebroken zadeldaken die zijn gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen, aan de voorzijde van nr. 81 met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Op de vier hoeken van het pand staan bakstenen hoekpilasters en aan de voorzijde heeft het pand een geprofileerde gootlijst, die als een kleine kroonlijst fungeert. De schoorstenen op de topgevels geven een extra accent aan het dak.

De gevelindeling, inclusief de gemetselde hanenkammen boven de vensters op de begane grond en de cirkelvormige vensters in de drie topgevels, is geheel gaaf bewaard. De vensters in de zijgevel bij nr. 81 zijn vernieuwd, het kozijn met luiken in de achtergevel en de voordeur van nr. 81 dateren uit de bouwtijd. Nr. 79 is zowel qua indeling als detaillering geheel gaaf, uitgezonderd de luiken die niet meer aan de vensters hangen en de serre waarvan alleen een bouwspoor aan de gevel zichtbaar is. De voordeur uit 1919 is voorzien van een bovenlicht in honingraatmotief. Daarboven bevindt zich een stenen dakhuis met een fronton voorzien van eenvoudige baksteen versiering en een Frans balkon, voorheen was dit een houten balkonnetje (bouwtekening). De zesruits schuifvensters, kozijnen met duimen, de serredeuren en de achterdeur dateren uit 1919. Het pand maakt deel uit van de vrijstaande villabebouwing aan de Hoge Naarderweg.

Bij nr. 79 behoort een smeed- en gietijzeren toegangshek, met vleugel-spijlenhek met rondbogen en gecanneleerde pilasters met bekroning.

Waardering

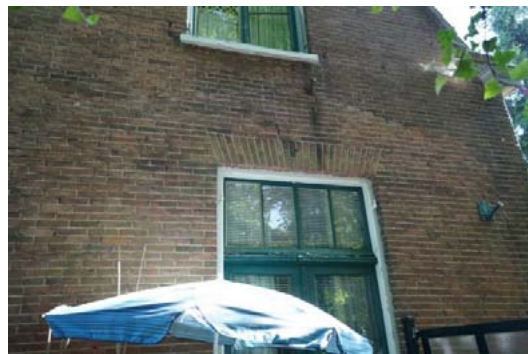
Het dubbele woonhuis Hoge Naarderweg 79-81 uit 1880-1900 en 1919 en het toegangshek van nr. 79 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische- en architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als kenmerkend voorbeeld van de gelaagde (bouw)geschiedenis van panden in Hilversum in zowel de eerste als tweede periode van forse groei in respectievelijk de periode einde 19^e en begin 20^e eeuw als het interbellum;
- vanwege het ontwerp van de verbouwing uit 1919 door de landelijk bekende en destijds in Hilversum wonende en voor Hilversum belangrijke architect J.W. Hanrath voor Mr. J. Kolff, in een sobere traditionele bouwstijl en van het bij nr. 79 horende toegangshek;
- als onderdeel van de villabebouwing aan de Hoge Naarderweg;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm, gevelindeling en materialisering, de zeer gaaf bewaarde detaillering van nr. 79 en de grotendeels gaaf bewaarde detaillering van nr. 81.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

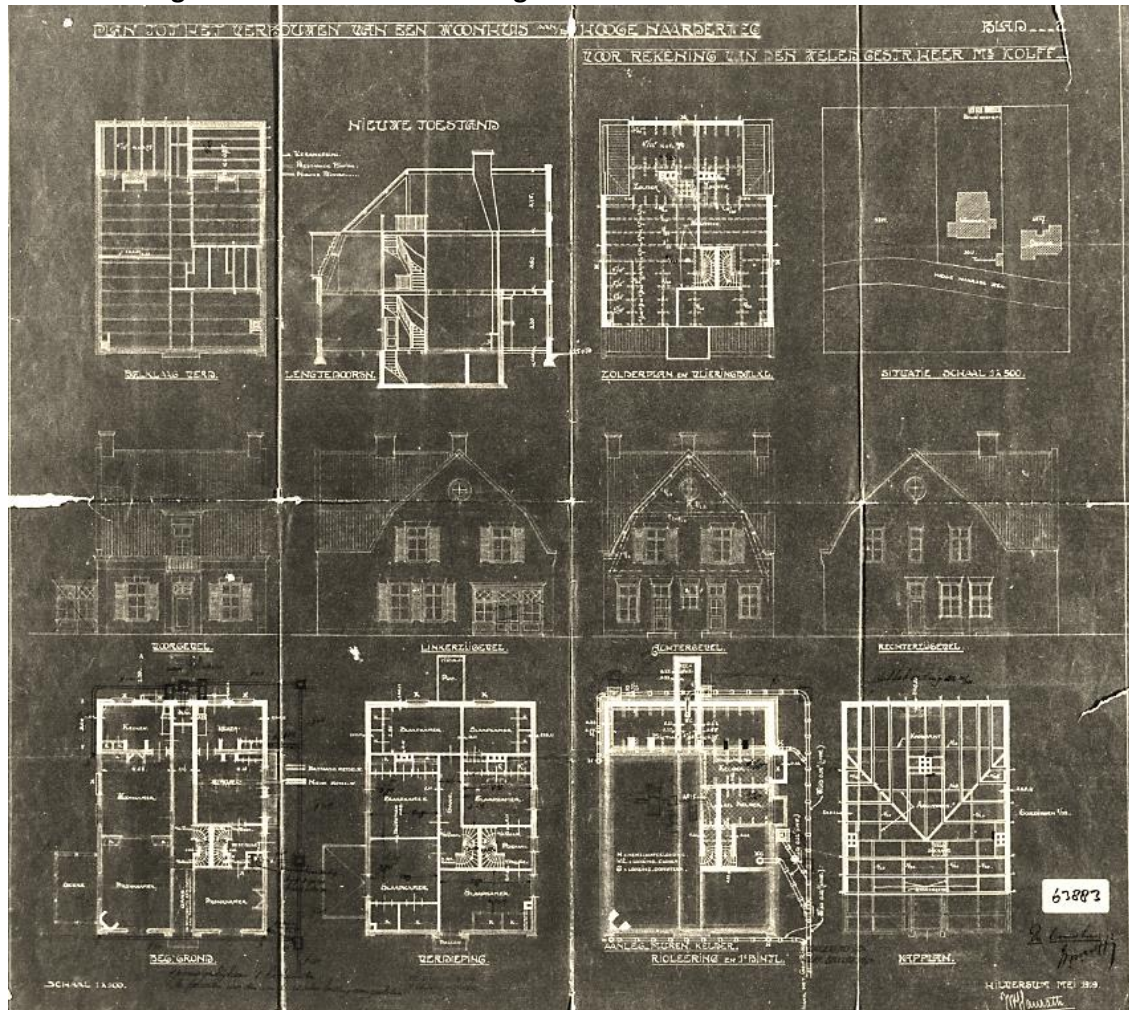
Foto's 2016

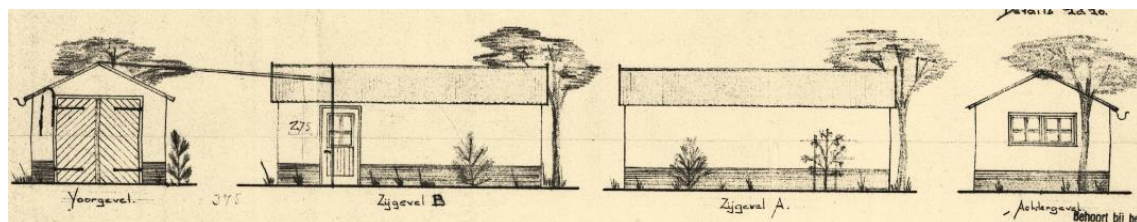

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1919

1957

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

KAMPSTRAAT 16 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kampstraat 16
Postcode + plaats : 1211 GE HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : ensemble Biersteeg
Oorspr.functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis (horeca?)
Bouwjaar : 1860
Verbouwingen : 1926; 1968; 1976; 1981
Architect : 1976: aannemer Z.A. Overhage; 1981: Koen van Velsen (verwijderd)
Opdrachtgever : onbekend
Bouwtijl : traditioneel
Bouwtype : arbeiderswoning
Kadastrale aanduiding : N 6326
Datum foto's : 18 mei 201
Datum beschrijving : 25 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Op het plan uit 1926 voor de bijbouw van een privaat aan Kampstraat 16 is een klein, sober arbeidershuisje zichtbaar met eenvoudige deur, twee zesruits vensters en een tuitgevel. Het zou in oorsprong dateren uit 1860. Het pandje staat iets terug van de weg en ligt aan de achterzijde tegen het zogeheten Bierpleintje aan de Biersteeg. Het maakt onderdeel uit van een van de best bewaarde oude bouwblokken in het centrum van Hilversum. Op een foto uit 1964 is het pandje nog in zijn oorspronkelijke toestand zichtbaar. Het was toen ongepleisterd, voorzien van vlechtingen en had twee zesruits schuifvensters. De voordeur had een roedenbovenlicht.

In 1976 kwam de schuur rechts van de voorgevel aan de Kampstraat tot stand. In 1968 vond een grote verbouwing plaats, toen de vensters en deuren werden vernieuwd en aan beide zijden een grote dakkapel op het pand werden geplaatst. De deur en het venster in de topgevel zijn in hun oorspronkelijke gevelopening gehouden. Het interieur is geheel vernieuwd (info makelaarswebsite). De vensters zijn voorzien van roeden. Deze staan niet op tekening van 1969. In 1981 werd een, inmiddels weer verwijderde, gesloten houten uitbouw aangebouwd aan de zijde van het 'Bierpleintje', naar ontwerp van Koen van Velsen, wiens eigen woonhuis eveneens op het Bierpleintje uitkomt.

Omschrijving

Door voortuin van de Kampstraat gescheiden en haaks daarop gelegen arbeidershuisje uit 1860. Het is opgetrokken in baksteen, gepleisterd en voorzien van een zadeldak tussen tuitgevels en gedekt met Hollandse pannen. De gevelindeling met een voordeur en twee vensters is vergelijkbaar met de oorspronkelijke situatie maar is in 1986 vernieuwd. Ook de dakkapellen dateren uit die periode. De achtergevel is afgezet met hout en geheel gesloten. De schuur uit 1976 aan de rechterzijde is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De arbeiderswoning Kampstraat 16 uit 1860 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als voorbeeld van de zeldzaam geworden traditionele arbeiderswoning uit de dorpse periode van Hilversum;
- als onderdeel van een van de beste bewaarde bouwblokken in het centrum van Hilversum met een mengvorm van woon-, agrarische- en bedrijfsgebouwen die de groei van het dorp weerspiegelt;
- als uitdrukking van de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van het centrum van Hilversum;
- vanwege de gaaf bewaarde en als type arbeiderswoning herkenbare hoofdvorm;

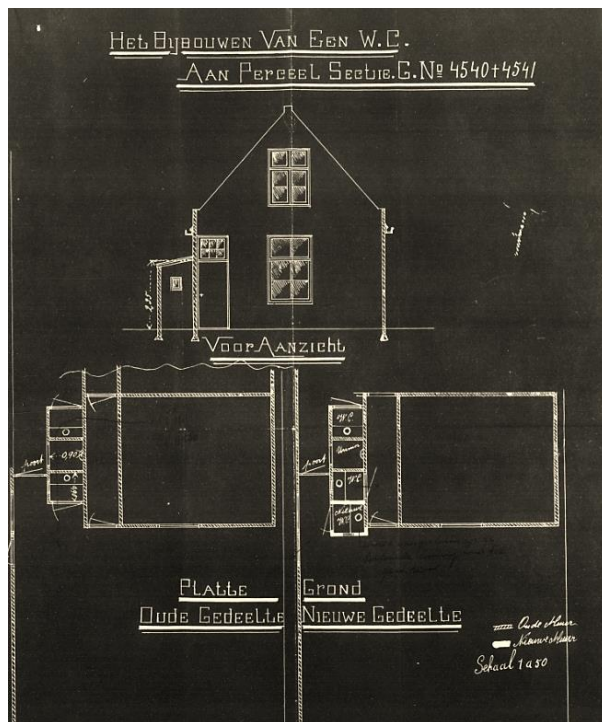
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn

uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

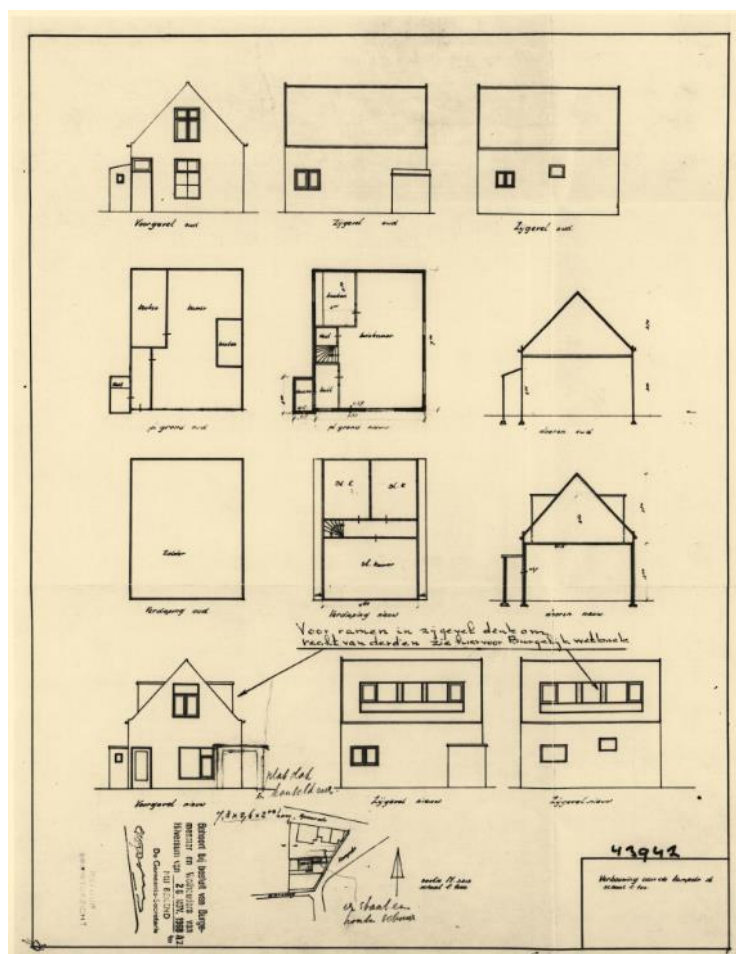
Foto's 2016

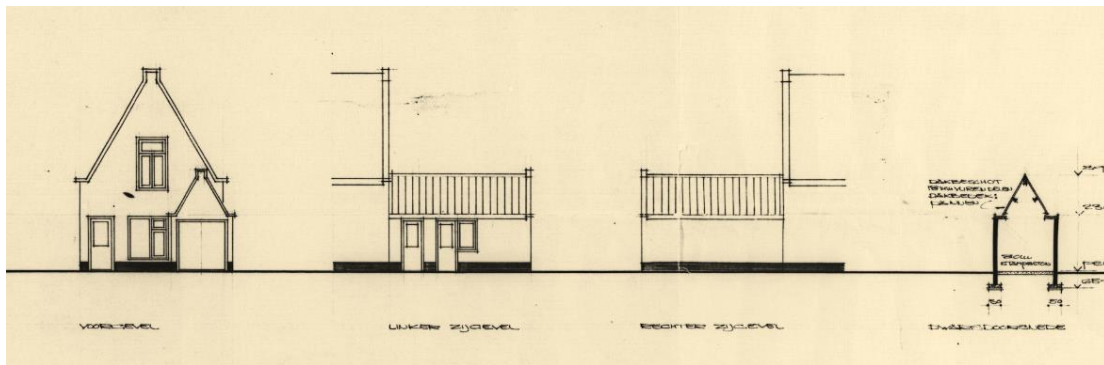
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

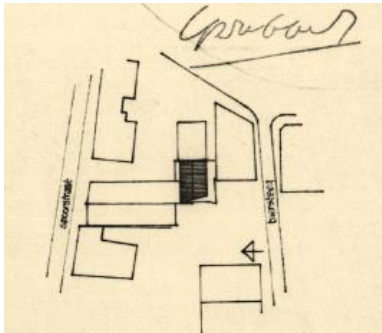
1926

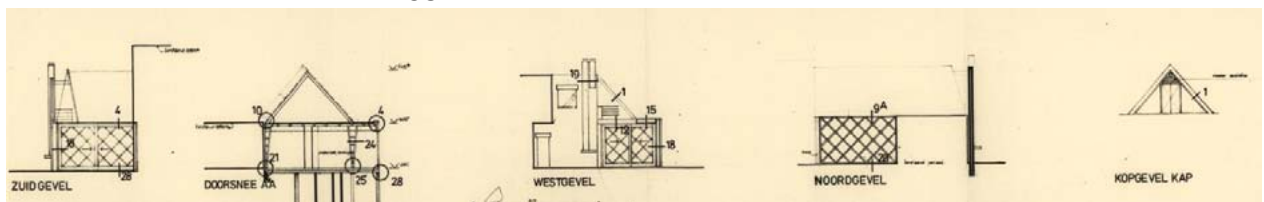
1968

1976

1981

1981

1964

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

KAPELSTRAAT 17 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kapelstraat 17
Postcode + plaats : 1211 LX HILVERSUM

Naam object : voormalig politiebureau
Complex : n.v.t.
Oorspr.functie : politiebureau
Huidige functie : wonen, 18 appartementen (De Rechercheur)
Bouwjaar : 1953
Verbouwingen : omstreeks 1980; 2016
Architect : W.M. Dudok
Opdrachtgever : gemeente Hilversum
Bouwstijl : zakelijke, functionalistische stijl
Bouwtype : kantoorgebouw
Kadastrale aanduiding : N 7744
Datum foto's : 17 mei 2016/ 2017
Datum beschrijving : 30 mei 2016/ 11 november 2018
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Deze voormalige uitbreiding-dependance van het Hilversumse politiebureau is ontworpen door gemeente-architect W.M. Dudok in 1953 in een zakelijke functionalistische stijl. Het ontwerp is zeer herkenbaar als werk van Dudok uit de jaren 1950. In het gebouw waren de afdelingen Recherche, Fototechnische dienst en Recherche-administratie gevestigd. Het gebouw werd na in gebruik name van het politiebureau aan de Groest-Kampstraat (1977, naar ontwerp van Cor Dam) verbouwd tot woongebouw. In 2016 werd het gebouw getransformeerd tot 18 wooneenheden met de naam 'De Rechercheur'. Het pand is een van de weinige gerealiseerde onderdelen van het stedenbouwkundige kernplan voor Hilversum van W.M. Dudok uit 1946, dat voorzag in de sloop van een groot deel van de dorpsbebouwing bij de Groest, de aanleg van *parkways* naar Amerikaans voorbeeld en een tunnel onder het spoor.

Omschrijving

Het voormalig deel van het politiebureau in zakelijke functionalistische stijl naar ontwerp van W.M. Dudok uit 1953, is verbouwd tot wooneenheden. Het gebouw staat haaks op de Kapelstraat, in de rooilijn van een niet uitgevoerd stedenbouwkundig kernplan van Dudok uit 1946. Het gebouw is opgetrokken in beton en bekleed met machinale witte steen in kettingverband, op een plint van zwarte baksteen. De oorspronkelijke verdiept gelegen voeg heeft een korrelige witte toplaag die de gevel een eenheid geeft.

Het pand is drie bouwlagen hoog en heeft een uitkragend lessenaarsdak met betonrand. De linker zijgevel is vlak en heeft in de begane grond een uitkragende betonnen luifel op gerende staanders, waartussen voorheen stalen ramen zijn geplaatst. Bij de transformatie in 2016 zijn enkele stalen ramen vervangen door openslaande deuren. Op de tweede en derde verdieping is een rij identieke stalen ramen met muurdammen en een doorlopende betonlatei aanwezig. Het linkerdeel (voorste deel nabij de Kapelstraat) van de gevel is nagenoeg gesloten en op alle verdiepingen voorzien van drie kleine vierkante vensters. Op de begane grond bevond zich een deur die is dicht gemetseld. Rechts hiervan bevindt zich een gemetselde plantenbak van zwarte steen, die tot het ontwerp behoort.

De rechter zijgevel heeft op de begane grond een voorheen gesloten bouwdeel dat uit de gevel uitsteekt. Bij de transformatie in 2016 zijn daar deuren en ramen in aangebracht. Daar bovenop is een galerij gemaakt die leidt naar voordeuren van wooneenheden. De stalen raam op de tweede en derde verdieping dateren uit de bouwtijd en zijn identiek aan die in de linker zijgevel. De gevel van de uitbouw is voorts geleed door hemelwaterafvoeren die door het betonnen dak steken.

De kopse gevel aan de Kapelstraat is voorzien van een groot stalen raam over de volle hoogte van het gebouw, waarachter het trappenhuis zichtbaar is. Rechts bevindt zich, iets terug gelegen, de hoofdentree. Het betreft een dubbele stalen deur met bovenlicht, daterend uit de bouwtijd. Het dak van het lage bouwdeel dat uit de rechter gevel steekt, loopt boven de hoofdentree als luifel door. Op de hoek wordt de luifel gedragen door een dunne stalen kolom. Op oude foto's is te zien dat er in de oorspronkelijke situatie een schuin geplaatste kolom stond. Met een laag gemetseld muurtje van zwarte steen aan de rechterzijde en links de gevel van de hoofdbouwmassa wordt een portiek gevormd. De hoofdentree wordt naast het overluifelde portiek benadrukt door een schoorsteen die uit de gevel kraagt en boven het dak uitsteekt.

De rechthoekige, nagenoeg gesloten uitbouw aan de andere kopse gevel heeft een plat dak en is iets lager dan de hoofdbouwmassa.

Waardering

Het voormalige politiebureau uit 1953 naar ontwerp van W.M. Dudok is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- vanwege de voor Hilversum belangrijke voormalige functie als politiebureau en de herinnering aan het oude politiebureau waarvan dit pand uit 1953 een uitbreiding-dependance was;
- als één van de zeer weinige gebouwen die zijn uitgevoerd in het kader van het stedenbouwkundige kernplan van Hilversum van Dudok uit 1946;
- vanwege de hoge kwaliteit van het ontwerp, de materialisering en detaillering van exterieur en nog aanwezige delen van het interieur;
- als zeer herkenbaar werk uit de latere, zakelijke functionalistische periode van gemeentearchitect W.M. Dudok;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm en grotendeels gaaf bewaarde gevelindeling, materialisering en detaillering.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016 Transformatie

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1955

Afbeeldingen 2016 Na transformatie tot 18 wooneenheden

2016

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
KAPELSTRAAT 39-KONINGSSTRAAT 52 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kapelstraat 39-Koningsstraat 52
Postcode + plaats : 1211 LX-1211 NP

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr. functie : dubbel woonhuis
Huidige functie : dubbel woonhuis
Bouwjaar : 1902
Verbouwingen : 1902: vergroten van het schuurtje
Architect : J. van Dillewijn
Opdrachtgever : onbekend
Bouwstijl : eclectisch met neorenaissance en Jugendstil-kenmerken
Bouwtype : dubbele villa
Kadastrale aanduiding : N1487, N 1488
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 30 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

De dubbele villa met neorenaissance en Jugendstil-invloeden naar ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architect J. van Dillewijn uit 1902, is opgetrokken in kalkzandsteen, dat in de periode rond 1900 een modern en populair bouw materiaal was. Met name de woning Kapelstraat 39 is nauwelijks verbouwd, zowel qua interieur als exterieur. De woning aan de Koningsstraat heeft kunststof kozijnen gekregen en de houten serre is vervangen door een stenen exemplaar. De dubbele villa ligt op een straathoek, waarbij in het ontwerp gekozen is voor een hoofdentree van een woning aan elke van beide straten. Het pand dateert uit de periode dat Hilversum een ontwikkeling doormaakte van dorp naar chique forensenstad die met villabebouwing gepaard ging.

Omschrijving

De dubbele villa met neorenaissance en Jugendstil-invloeden uit 1902 naar ontwerp van J. van Dillewijn, ligt op de hoek van de Koningsstraat en Kapelstraat, met aan elke straat een hoofdentree van een woning. De dubbele villa is opgetrokken in grijze kalkzandsteen met rode, zwarte en gele accenten op een plint van klinkers, in kruisverband met een knipvoeg. Het pand is twee bouwlagen hoog onder kap en bestaat uit twee haaks op elkaar staande bouwdelen, die iets terug springen ten opzichte van elkaar, met in de oksel de serre van nr. 39. De serre van nr. 52 staat tegen de langsgewel van de woning. Het pand heeft twee haaks op elkaar staande afgewolfde zadeldaken gedekt met rode kruispannen en zinken piron. Rondom het dak loopt een geprofileerde bakgoot op rijk gesneden klossen. In het dak bevindt zich aan de zijde van de Kapelstraat een driehoekige dakkapel uit de bouw tijd van het pand. Aan de zijde van de Koningsstraat zijn drie nieuwe daklichten aangebracht.

De gevels zijn voorzien van een sierlijst ter hoogte van de verdieping, onder het dak en ter hoogte van de zoldervloer. Naast de zolderlichten zijn kwartronde nissen geaccentueerd door rode steen. De hoeken van de gevels zijn met roze gele stenen geaccentueerd waardoor een soort blokpilasters ontstaan. Dezelfde roze steen is toegepast ter omlijsting van de vensters en deuren. De ontlastingsbogen boven de bovenlichten van deuren en vensters zijn rood, de boogvelden ingevuld met diverse kleuren steen, onder de dakgoot is een brede sierlijst aangebracht.

Nr. 39 heeft een originele gevelindeling, een voordeur uit de bouw tijd (glasdeur met siersmeedwerk) en de vensters op de verdieping en zolder zijn origineel (schuiframen met middenstijl en bovenlichten met ramen waarin groen glas, geprofileerde kozijnen, balkondeur). De vensters op de begane grond zijn vernieuwd. De serre van nr. 39 dateert uit de bouw tijd en is origineel met dakje met rode Tuiles-du Nord, gootlijst en puien waarin eveneens roedenlichten met groen glas. Nr. 52 heeft nog de originele gevelindeling maar alle deuren en vensters, uitgezonderd de hoofdentree zijn vervangen door kunststof. De voordeur is identiek aan die van nr. 39. Ook de serre is vernieuwd en versteend, alleen het kapje is behouden en gedekt met rode Tuiles-du-Nord. In het interieur van nr. 52 zijn (op basis van makelaarsfoto's) nog aanwezig de originele trap, paneeldeuren, marmeren schouw op zowel begane grond als verdieping en plafonds met stucwerk in Jugendstil-stijl. De deuren van de kamer-en-suite zijn verwijderd, de structuur is nog grotendeels uit de bouw tijd van het pand.

Waardering

De dubbele villa naar ontwerp van J. van Dillewijn uit 1902 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als voorbeeld van een zorgvuldig ontworpen en rijk gedetailleerde dubbele villa met neorenaissance en Jugendstil invloeden van de voor Hilversum belangrijke architect J. van Dillewijn, waarbij met de indeling van beide woningen op de ligging aan twee straten wordt ingespeeld;
- vanwege de bijzondere en steeds zeldzamer wordende materialisering in kalkzandsteen in diverse kleuren;
- als voorbeeld van de ontwikkeling van Hilversum van dorp naar chique forensenstad die met villabebouwing gepaard ging;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm, gevelindeling en materialisering en met name bij Kapelstraat 39 de grotendeels gaaf bewaarde detaillering, ook van delen van het interieur (waaronder structuur, schouwen, plafonds).

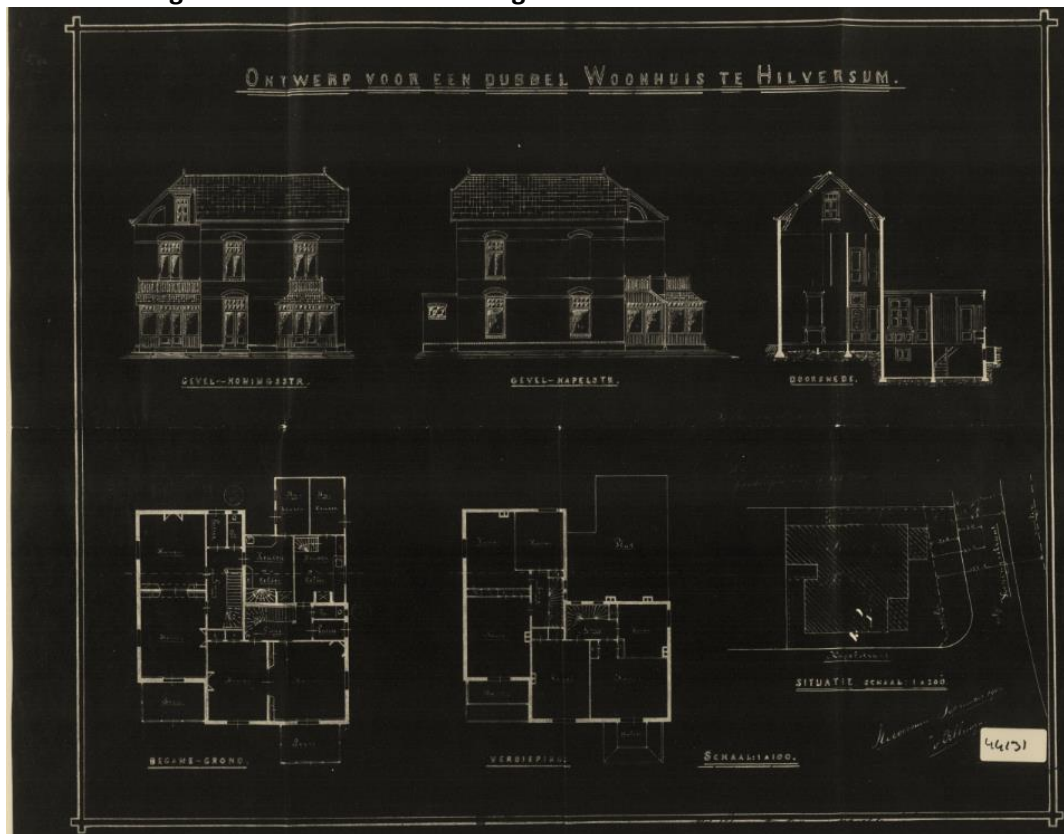
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

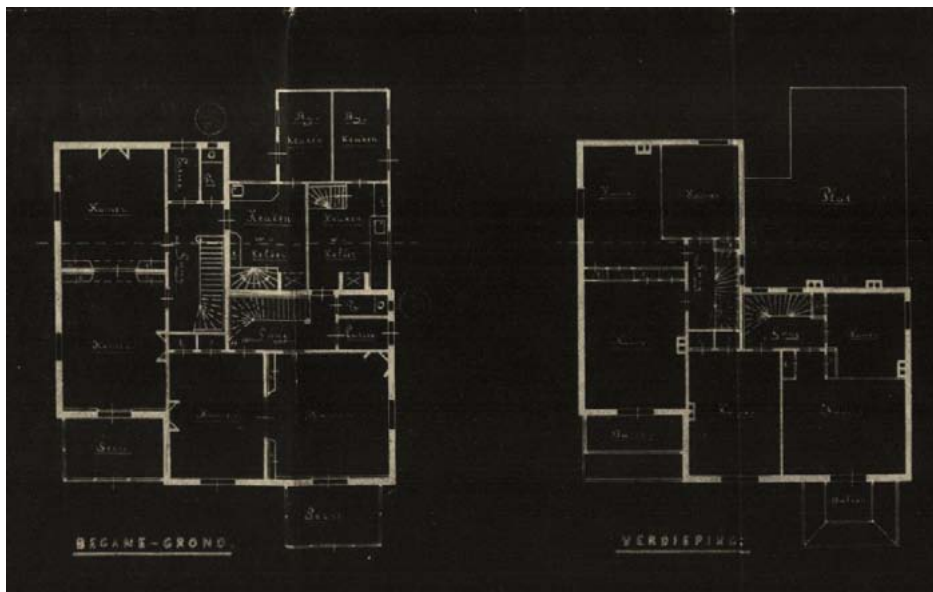

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1902

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING KERKBRINK BIJ 4 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kerkbrink 4 BIJ
Postcode + plaats : 1211 BX HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : hoort bij RM met complex nummer 522692
Oorspr.functie : tuinmuur
Huidige functie : tuinmuur
Bouwjaar : 18^e eeuw
Verbouwingen : onbekend
Architect : onbekend
Opdrachtgever : NH kerk
Bouwstijl : traditioneel
Bouwtype : tuinmuur
Kadastrale aanduiding : N9606
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 30 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Dit muurrestant op het Kerkplein hoort bij het als rijksmonument beschermde complex van de NH kerk, waarvan ook een 18^e eeuwse tuinhuis deel uitmaakt. Het muurrestant dateert waarschijnlijk uit dezelfde periode, maar is getuige een aantal bouwsporen wel enkele keren gewijzigd als gevolg van onderhoud, wijziging van het perceel en restauratie.

Omschrijving

Muur op het kerkplein van de NH kerk op de Kerkbrink. De mogelijk 18^e eeuwse of uit 18^e eeuwse stenen muur is opgetrokken in handvorm baksteen in een onregelmatig, voornamelijk halfsteens verband. De muur bestaat uit een haaks op elkaar staand kort en een lang bouwdeel voorzien van kleine steunberen en rollaag en eindigt in een ezelsrug van machinale baksteen. Er is deels sprake van knipvoegen, het meeste voegwerk is platvol.

Waardering

Het muurrestant uit in oorsprong de 18^e eeuw is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als restant van de voormalige tuinmuur bij de NH kerk en het tuinhuis in het hart van de oude dorpskern van Hilversum nabij raadhuis, kerk en de Brink;
- als onderdeel van het ensemble van NH kerk met toren, catechisatielokaal en tuinhuis (rijksmonumenten);
- vanwege de herkenbaarheid als voormalige tuinmuur bij een kerkelijk complex met tuinhuis;
- vanwege de relatieve zeldzaamheid en ouderdom van de muur in handvorm baksteen, die ondanks sporen van wijziging en vernieuwing een onlosmakelijk historisch onderdeel binnen het complex rondom de NH kerk vormt.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
KERKSTRAAT 43-43A HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kerkstraat 43-43A
Postcode + plaats : 1211 CL HILVERSUM

Naam object	: n.v.t.
Complex	: n.v.t.
Oorspr. functie	: bouwblok woon-winkelpanden
Huidige functie	: bouwblok woon-winkelpanden
Bouwjaar	: onbekend; 1931
Verbouwingen	: 1910; 1931; nr. 43: 1937; 1939; 1953; 1962; nr. 45: 2005
Architect	: 1910: J. Mol; 1931: B.H. en Ir. C.M. de Bakker; nr. 43: 1937 en 1939: B. Alessi; 1953 en 1962: G. Dusschoten Naarden nr. 45:
Opdrachtgever	: 1931: fa. J.A. Lelieveld (mw. G. Lelieveld) 1939: M. Schweld 1953 en 1962: fa. Groot
Bouwstijl	: interbellumarchitectuur, expressionisme baksteen
Bouwtype	: bouwblok woon-winkelpanden
Kadastrale aanduiding	: N 6846
Datum foto's	: 27 mei 2016
Datum beschrijving	: 12 juni 2016
Datum aanwijzing	: 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het pand Kerkstraat 43-43A werd in 1931 gebouwd naar ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architecten B.H. en Ir. C.M. de Bakker, waarbij waarschijnlijk enkele muren van de uit 1910 daterende voorganger van J. Mol werden behouden. Opdrachtgever was mw. G. Lelieveld van de firma Lelieveld.

Nr. 43 werd in 1937 verbouwd met een nieuwe etalage en een chique interne trappartij met paskamer. In 1939 volgde een interne verbouwing kelder, waarbij de kelder en de constructie deels zijn gewijzigd. Voor het aanzicht aan de straatzijde wijzigden in de loop der jaren alleen de winkelpuizen van het pand maar bleef het ontwerp uit 1931 nagenoeg ongewijzigd. De panden van de architecten Bakker zijn zeer herkenbare en kloeke voorbeelden van interbellumarchitectuur in baksteen expressionistische stijl in Hilversum. Het interbellum was een periode waarin Hilversum een tweede forse groeiperiode doormaakte, na de groei van dorp naar stad eind 19^e, begin 20^e eeuw. De tweede groeiperiode leidde tot een grote verdichting en uitbreiding van de winkelfunctie. Veel panden werden ge- of verbouwd in de trant van het expressionisme. Ook werd veel aandacht besteed aan de stedenbouwkundige ligging door middel van opvallende (hoek)accenten. Kerkstraat 43-43A, gelegen in de gevelwand in het centrum van het oude Hilversum is daarvan een goed voorbeeld.

Omschrijving

Het uit 1931 naar ontwerp van B.H. en Ir. C.M. de Bakker in expressionistische interbellum-stijl gebouwde pand Kerkstraat 43-43A maakt deel uit van de gevelwand en ligt direct aan de straat. De voorbouw heeft een zakelijk vorm gegeven deel aan de linkerzijde en een expressionistischer bouwdeel met ronde vormen rechts. De muur op het balkon vormt een scheidslijn tussen beide bouwdelen. Het pand is opgetrokken in een kettingverband van drie strekken en een kop waardoor er op bepaalde plekken een kruis ontstaat. Het voegwerk is verdiept gelegen. Het pand is drie bouwlagen hoog, waarvan de derde laag in het schijndak dat is gedekt met zwart geglazuurde opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Daarachter is het dak plat. Het pand heeft ter beëindiging aan beide zijden een rechthoekige torenvormige uitbouw. De linker reikt tot halverwege het dak, de rechter steekt boven het dak uit, met in oorsprong een vlaggenmast waarvan de granieten standaard nog aanwezig is. De rechter toren is voorzien van een verticaal lichtelement en een halfronde uitbouw waarin op de verdieping vensters zijn opgenomen, bij wijze van erker. Deze heeft een tegenhanger in het gebogen balkon links daarvan. Beide elementen zijn versierd met zinken randen, die over de gevel tot deels in de hoektoren doorlopen. Het balkon eindigt aan de linkerzijde in een hoog opgemetselde muur, die de scheiding vormt met het linker deel van de gevel, dat meer zakelijk is vorm gegeven. Op de verdieping bevindt zich een rij oorspronkelijk stalen ramen. De gevel eindigt hier in de reeds genoemde kleine toren en een dakkapel met forse overstek. Naar achteren toe loopt het pand trapvormig naar beneden af.

De winkelpuizen op de begane grond zijn geheel nieuw en voor de bescherming van ondergeschikt belang. Het pand is aan de buitenzijde qua indeling zeer gaaf en dateert qua detaillering voor een groot deel uit de bouwtijd. Wel is er een kunststof kozijn (balkondeuren) en een daklicht toegevoegd. Het pand is boven de winkelpuizen zeer gaaf behouden en van een hoge ontwerpqualiteit in een voor Hilversum zeer karakteristieke interbellum-architectuur in de trant van het expressionisme.

Waardering

Het woon-winkelpand uit 1931 naar ontwerp van B.H. Bakker en Ir. C.M. Bakker voor de Firma G. Lelieveld is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als kenmerkend voorbeeld van de gelaagde (bouw)geschiedenis van panden in Hilversum in zowel de eerste als tweede periode van forse groei respectievelijk in de periode eind 19^e, begin 20^e eeuw als in het interbellum, in dit geval van de gezichtsbepalende drastische verbouwing van het woon-winkelpand naar de nieuwste mode;
- vanwege de voor de interbellum-periode in Hilversum kenmerkende bouwstijl met invloeden van expressionisme, in baksteen en met krachtige (hoek)accenten die op de stedenbouwkundige situatie inspelen;
- als kenmerkend voorbeeld met hoge ontwerp kwaliteit van het werk van de voor Hilversum zeer belangrijke architecten Bakker;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm met boven de winkelpuien een zeer gaaf bewaarde gevelindeling, materialisering en vrijwel gaaf bewaarde detaillering met onder andere een van verre herkenbare toren voorzien van verticaal lichtaccent en vlaggenmast.

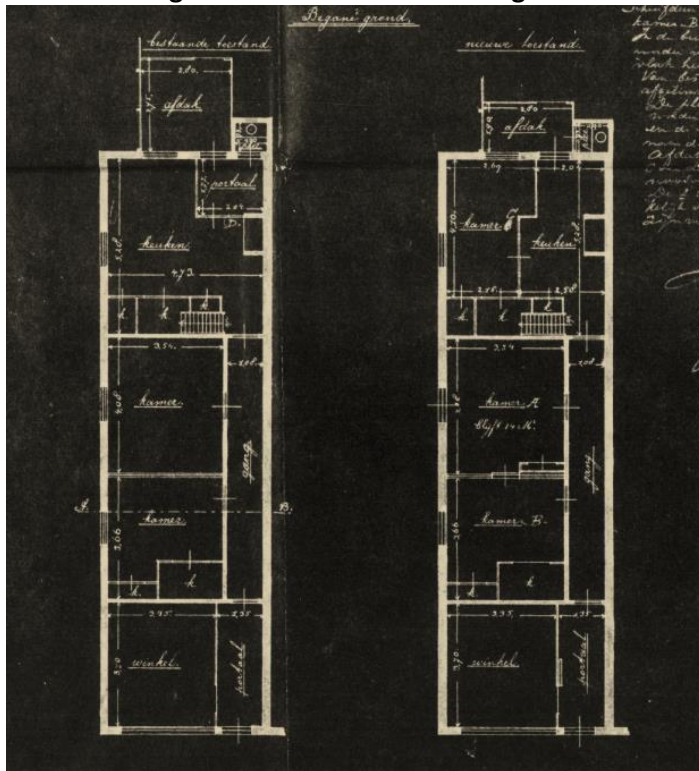
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

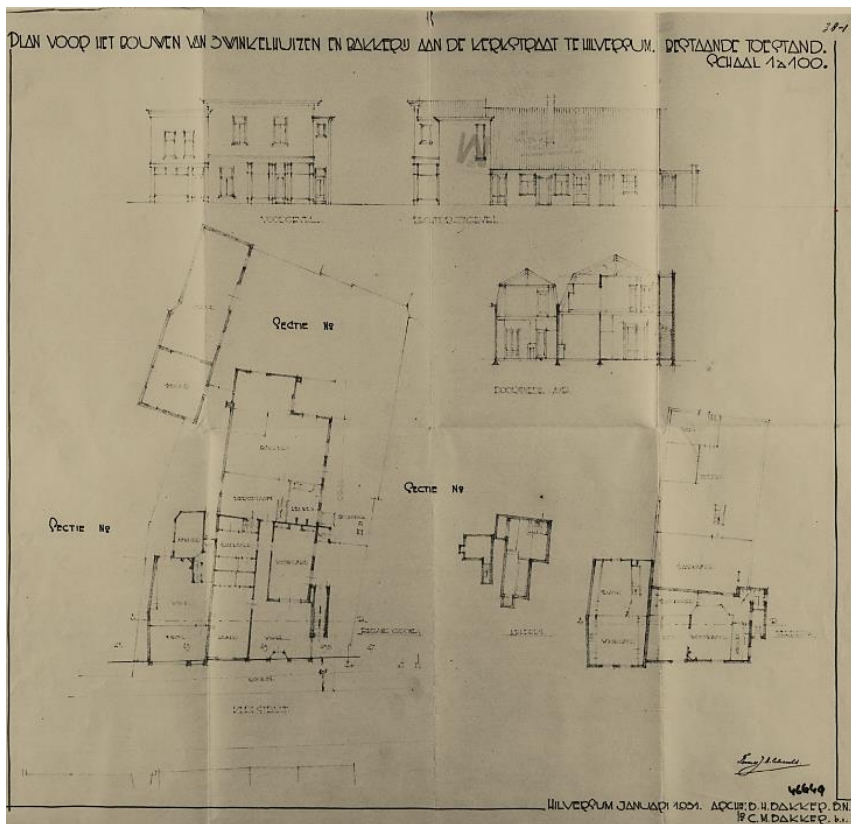

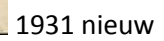
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1910 plattegrond

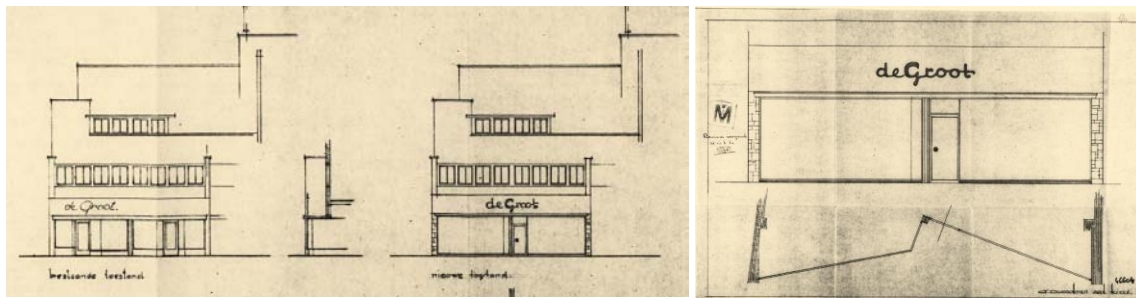

1931 bestand

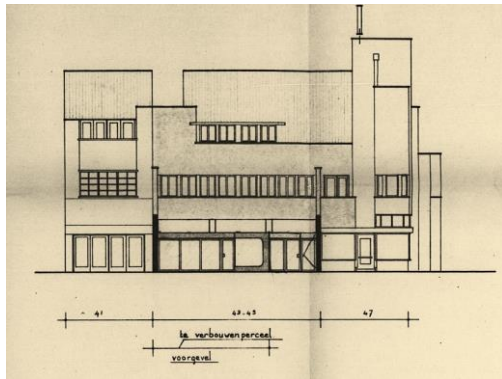

A hand-drawn architectural sketch on a dark background. It shows a layout of a building or structure. At the top, a horizontal line is labeled 'GANG'. Below it, a vertical line is labeled 'PASS'. To the right of the 'PASS' line, there is a label '16.10'. Below '16.10', there is a label 'No. 20'. At the bottom, a horizontal line is labeled 'WINKEL'. The sketch includes various lines representing walls, doors, and structural elements, with some lines being dashed or double-lined to indicate specific features.

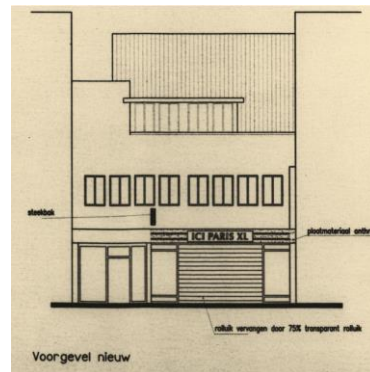

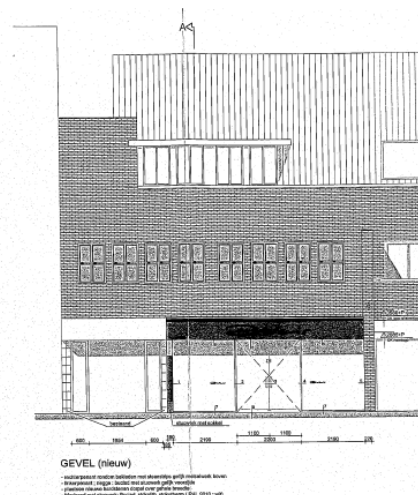
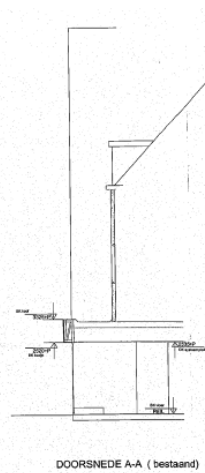
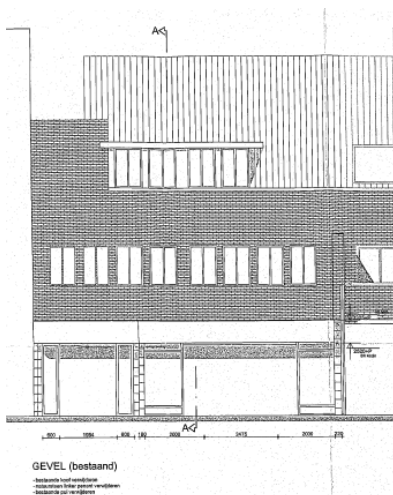
1962

1976

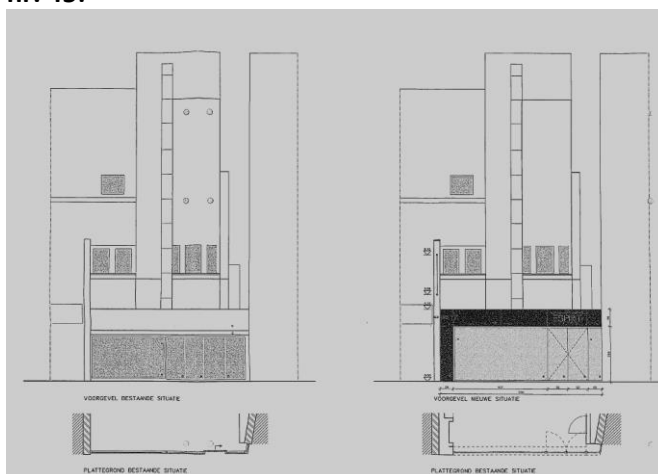

1999

2006

nr. 45:

2005

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
KERKSTRAAT 75 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kerkstraat 75
Postcode + plaats : 1211 CM HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr. functie : woon-winkelpand
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1896 (bouwtekening 1895)
Verbouwingen : 1902;1926; 1932; 1976; 1971; 1972; 1985; 2015
Architect : 1902: E. Verschuijl te Hilversum 1926: wsch. Van Bilderbeek & Reus; 1932: Van Bilderbeek & Reus te Dordrecht 1985: H.J. Smit, Antwerpen
Opdrachtgever : 1932: W. Joh. van Bilderbeek te Haarlem 1976: M.J. van Bilderbeek te Haarlem; 1985: Siebel Juweliers
Bouwstijl : neorenaissance
Bouwtype : woon-winkelpand
Kadastrale aanduiding : N 2556
Datum foto's : 27 mei 2016
Datum beschrijving : 10 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

In 1896 werd de vergunning verleend voor de bouw van een winkelhuis en sigarenfabriek, in neorenaissance-stijl met het bouwjaar in de kuif op het dakhuis. De sigarenfabriek, bergplaats en drogerij waren gevestigd op de verdieping, het kantoor en de sorteerderij op de begane grond aan de zijde van de Koornstraat. De winkel zal een sigarenzaak zijn geweest. In 1902 werd het pand door E. Verschuyl verbouwd tot twee woon- en winkelhuizen en werd een extra woning ingebouwd, waartoe een ingang werd gemaakt in de linker zijgevel. De sigarenfabriek was toen opgeheven.

Het achterste gedeelte van het pand werd in 1926 nogmaals verbouwd. In 1932 werden winkel- en bovenhuis van elkaar gescheiden voor afzonderlijke bewoning, beide keren in opdracht van de heer Van Bilderbeek en naar ontwerp van architectenbureau Van Bilderbeek en Reus uit Dordrecht. In het pand hebben verschillende winkels gezeten, waaronder een modezaak, een juwelier en een reisbureau. De huidige onderpui dateert uit 1995.

Het pand ligt aan de Kerkstraat, midden in het centrum van het oude Hilversum en op de hoek van de voorheen doorlopende Koornstraat. Het pand dateert uit de periode dat het aantal woon-winkelpanden fors toenam als gevolg van de groei van het dorp tot forensen- en industriestad aan het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw. De nieuwe panden kregen door hun hoogte, omvang en ligging in de gevelwand een 'stadser' karakter. De chique villawijken hadden hun weerslag op de luxere uitstraling van een aantal winkels. Bijzonder is in dit geval de oorspronkelijke combinatie van wonen en bedrijvigheid. Ook de productie van sigaren kan met de chique clientèle in verband worden gebracht.

Omschrijving

Het uit 1896 daterende in neorenaissance-stijl opgetrokken voormalig woon-winkelpand en sigarenfabriek ligt deels in de gevelwand en deels op de hoek met een voormalige straat. Het is opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband met een knipvoeg en voorzien van een rijke neorenaissance detaillering zoals banden, lijsten, aanzet- en sluitstenen, gebosseerde en geprofileerde stucornamenten en een dakhuis met een grote decoratieve kuif en rolwerk waarin het bouwjaar staat. De kuif wordt gekroond door een schelp en een siervaas. Langs de zijkanten van het dakhuis is rood en geel siermetselwerk aangebracht. Het afgeknotte schilddak wordt omgeven door een gootlijst die als kroonlijst is vorm gegeven. Het dak is gedekt met zinken roeven (niet origineel) en is voorzien van nieuwe dakkapellen. De hoofdvorm en gevelindeling van de verdieping is behouden, de begane grond is geheel voorzien van nieuwe etalagepuien. De getoogde vensters op de verdieping hebben waarschijnlijk nog de oude kozijnen. Onder de vensters, inclusief het blinde venster, zijn gestucte cassettes aangebracht tegen de gevel. De uitbouw onder plat dak aan de achterzijde dateert deels uit 1896 en deels uit 1932. De etalagepuien op de begane grond zijn voor de aanwijzing van ondergeschikt belang.

Waardering

Het woon-winkelpand en voormalige sigarenfabriek uit 1896 is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- vanwege de voormalige functie als sigarenfabriek met winkel en daarmee als voorbeeld van de bedrijvigheid in Hilversum in de periode einde 19e, begin 20e eeuw en tevens als uiting van de chique clientèle;
- als herkenbaar voorbeeld van een woon-winkelpand met 'stadse' en chique uitstraling, in de gevelwand beeldbepalend inspelend op de hoekpositie, kenmerkend voor de late 19e en vroeg 20e eeuw, toen Hilversum groeide van een dorp naar forensen- en industriestad;
- vanwege de voor de bouwtijd kenmerkende en rijk uitgevoerde neorenaissance-stijl;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm en boven de pui de gaaf tot zeer gaaf bewaarde gevelindeling, materialisering en detaillering, waaronder het dakhuis met kuif, siervaas en jaartal.

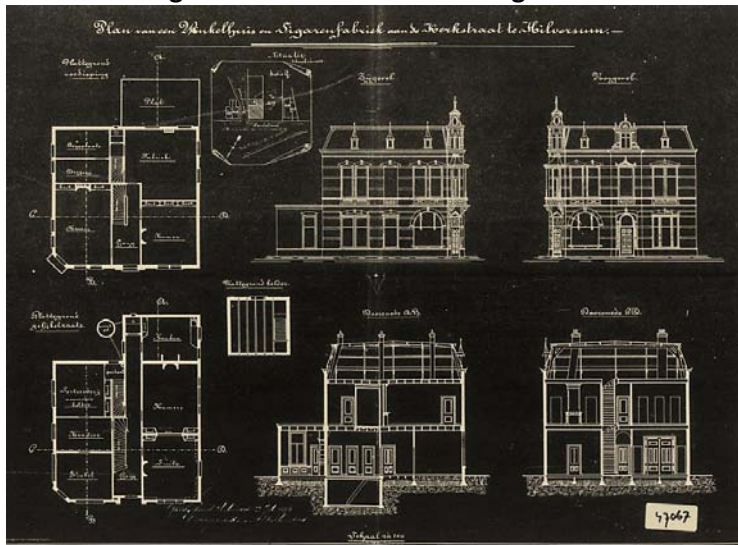
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

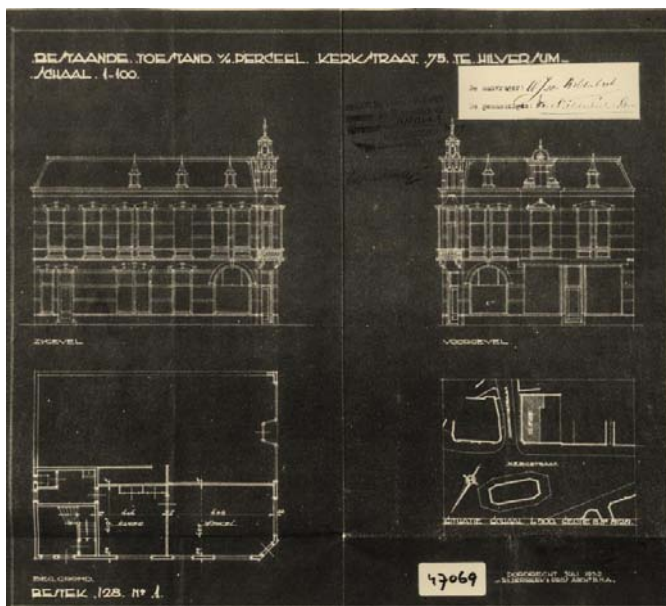

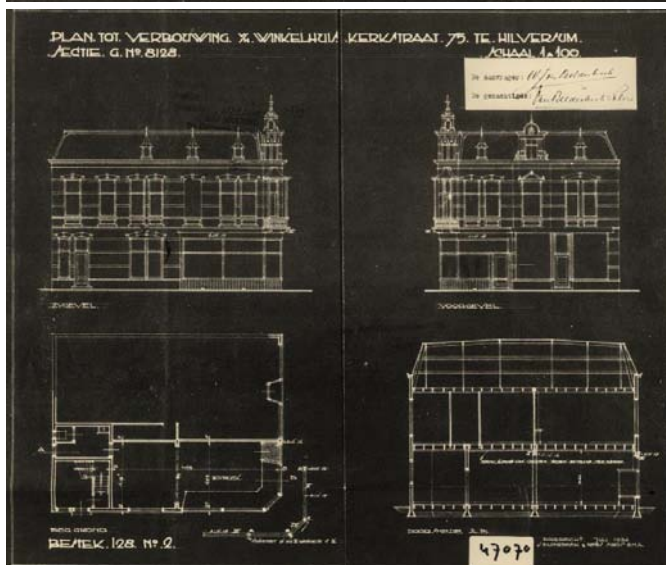
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

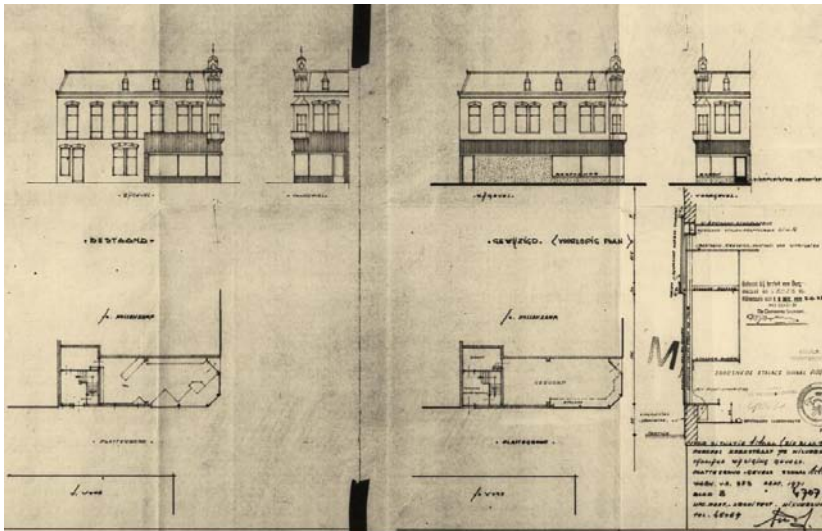
1895

1932

1932

1971

1985

1995

1971

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
KERKSTRAAT 86-SCHOUTENSTRAAT 1 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kerkstraat 86-Schoutenstraat 1
Postcode + plaats : 1211 CR HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr. functie : woon-winkelpand
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1909
Verbouwingen : 1990: vergroten van de winkelruimte
Architect : 1909: G. van Heusden 1990: J.P. Roselaar , Laren
Opdrachtgever : 1909: wed. C.A.J. De Goeij-Blom; 1990: reisbureau Hilversum
Bouwstijl : Jugendstil
Bouwtype : bouwblok woon-winkelpanden
Kadastrale aanduiding : N 5038
Datum foto's : 27 mei 2015
Datum beschrijving : 10 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het woon-winkelpand in Jugendstil-stijl uit 1909 werd ontworpen door G. van Heusden voor de weduwe C.A.J. De Goeij-Blom. Het pand loopt verder door in de Schoutenstraat maar voor de bescherming is alleen nog het hoekdeel, dat van oudsher een eigenstandig gedeelte met tussenmuur vormt, van belang. Het pand sluit qua stijl en uitvoering direct aan op Kerkstraat 84, een Jugendstil winkelhuis (gemeentelijk monument) van J.H. Slot. De verdieping is nog ingedeeld en gedetailleerd zoals in de bouwtijd, maar de raamindelingen zijn verdwenen. De onderpui is in 1990 geheel vernieuwd. De oorspronkelijke pui was rijk versierd en voorzien van bovenlichten, zoals op de bouwtekening is te zien.

Het pand ligt op de hoek van de Kerkstraat en de Schoutenstraat, waar het qua ontwerp op inspeelt, midden in het centrum van het oude Hilversum. Het dateert uit de periode dat het aantal woon-winkelpanden fors toenam als gevolg van de groei van dorp tot forensen- en industriestad aan het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw. De nieuwe panden kregen door hun hoogte, omvang en ligging in de gevelwand een 'stadser' karakter. De chique villawijken hadden hun weerslag op de luxere uitstraling van een aantal winkels.

Omschrijving

Woon-winkelpand in Jugendstil-stijl uit 1909 naar ontwerp van G. van Heusden voor de Wed. A. de Goeij-Blom. Hoekpand met nieuwe onderpui, de verdieping opgetrokken in witte verblendsteen met hardsteenaccenten zoals banden en lateien. Het pand heeft een afgeknot, met rode Tuiles-du-Nord gedekt dak, voorzien van een overkragende gootlijst op geprofileerde deels houten, deels bakstenen klossen.

De toegang tot de winkel bevindt zich op de hoek, die een accent heeft gekregen door de combinatie van een afschuining, het balkon met smeedijzeren hekwerk met bloemmotieven (1909) en de tuitgevel voorzien van geprofileerde lijsten en metselwerk in Jugendstil-trant. De gevel aan de Kerkstraat is voorzien van een erker op ijzeren consoles waarop in oorsprong een balkon voor het dakhuis. De balkondeuren in het dakhuis uit 1909 zijn nog wel aanwezig.

De indeling van vensters en balkon dateren uit de bouwtijd, evenals alle kozijnen en de beide balkondeuren van het pand. De ramen zijn deels vernieuwd, waardoor de roedenverdeling deels gewijzigd of verdwenen is. De nieuwe onderpui is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

Het woon-winkelpand uit 1909 door G. van Heusden voor de Wed. A. de Goeij-Blom is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

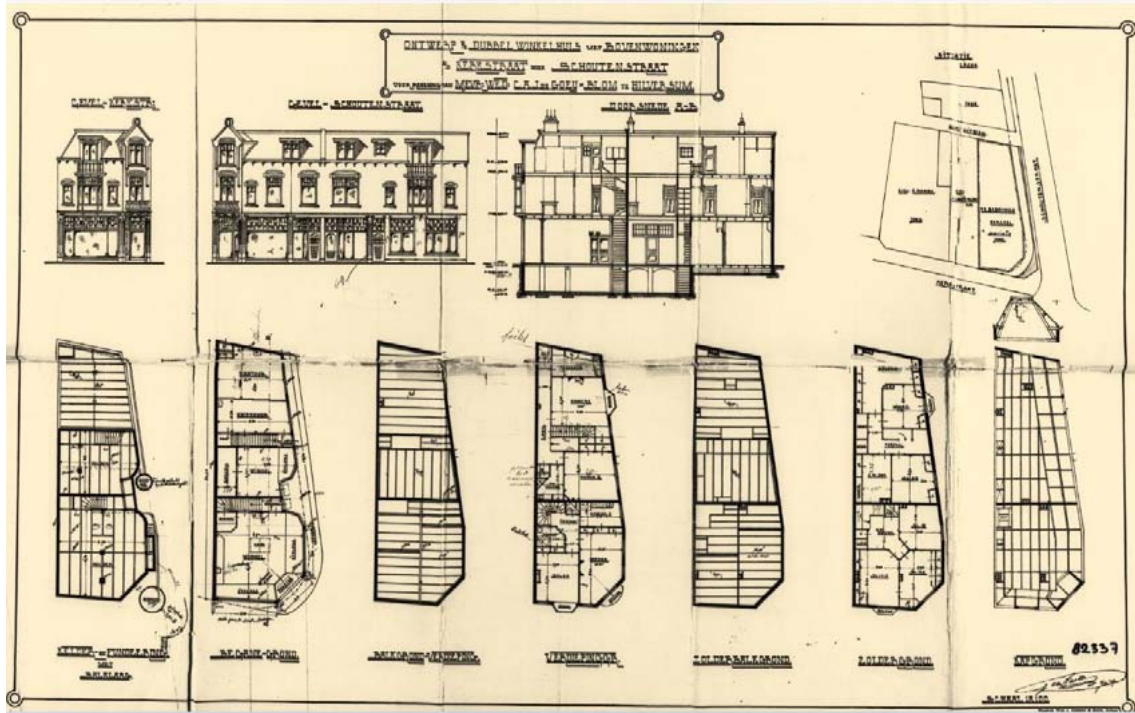
- als herkenbaar voorbeeld van een woon-winkelpand met 'stadse' en chique uitstraling en in de gevelwand beeldbepalend inspelend op de hoekpositie, kenmerkend voor de late 19^e en vroeg 20^e eeuw, toen Hilversum groeide van een dorp naar forensen- en industriestad;
- vanwege de voor de bouwtijd kenmerkende invloed van Jugendstil-stijl;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm met ontwerp dat inspeelt op de hoekligging, de boven de winkelpui zeer gaaf bewaarde gevelindeling, materialisering en grotendeels gaaf bewaarde detaillering.

De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

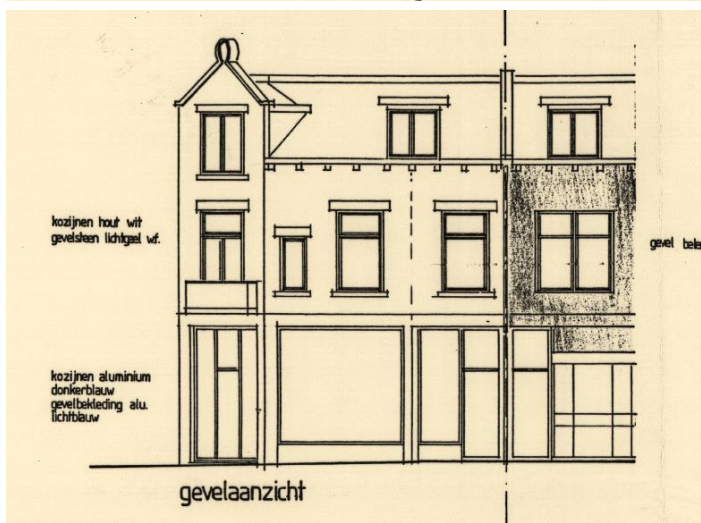
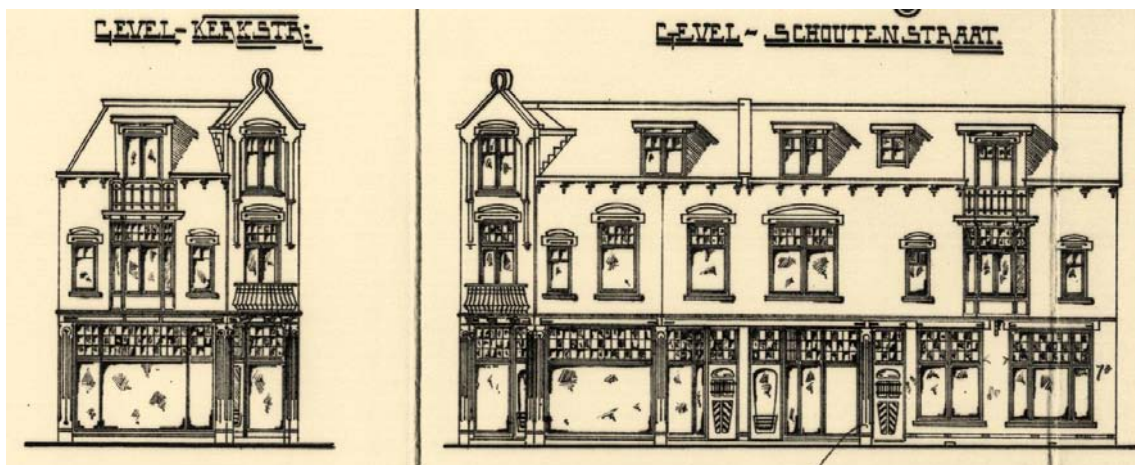
Foto's 2016

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

1909

1990

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING
KERKSTRAAT 94 HILVERSUM

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Kerkstraat 94
Postcode + plaats : 1211 CS HILVERSUM

Naam object : 'wijnhandel F.A.M. Lammers' (reclame linker zijgevel)
Complex : n.v.t.
Oorspr. functie : villa met kantoor en wijnhandel
Huidige functie : woon-winkelpand
Bouwjaar : 1905
Verbouwingen : 1914; 1916; 1920; 1929; 1936; 1950; 1958; 1977
Architect : 1914, 1916, 1926: Gijzel en Zn 1920: J.W. Hanrath; 1958: F. de Later 1977: bouwbedrijf Z.A. Overhage
Opdrachtgever : 1905 F.A.M. Lammers, wijnhandelaar; 1914, 1916, 1920 en 1926: A.B.E. van Leeuwen; 1977: Strating Schoenen
Bouwstijl : eclectisch met kenmerken van Jugendstil
Bouwtype : villa
Kadastrale aanduiding : N 7119
Datum foto's : 27 mei 2016
Datum beschrijving : 10 juni 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het pand Kerkstraat 94 werd in 1905 in Jugendstil-trant gebouwd als woonhuis met kantoor en werkbergplaatsen. De naam van de architect is niet goed leesbaar op de bouwtekening. Wel zichtbaar zijn de aanwezigheid van een werkplaats, vatenkelder en 'fleschenkelder' die waren ondergebracht in het langwerpige bouwdeel van één laag. Vanaf de straat gezien lijkt de huidige winkel helemaal naar achteren doorgetrokken tot één grote ruimte. Het voorhuis aan de Kerkstraat was in 1905 ingericht als woonhuis met kantoor. Het oorspronkelijke reclameopschrift op de linkerzijgevel luidt: 'wijnhandel F.A.M. Lammers'.

In 1914 wordt het pand eigendom van de Firma A. Van Leeuwen en wordt de serre aan de voorzijde uitgebreid. In 1916 volgt een uitbreiding van het kantoor. Het pand wordt op enig moment tussen 1914 en 1920 als bank in gebruik genomen, waartoe in 1920 een verbouwing naar ontwerp van J.W. Hanrath plaats vindt. In 1926 komt aan de achterzijde een couponkamer tot stand. In 1950 wordt het bankgebouw in een winkelhuis veranderd en krijgt het voor het eerst een etalagepui. De pui wordt nog enkele keren gewijzigd, evenals het interieur.

Het pand ligt in de gevelwand met een vrije linker zijgevel midden in het centrum van het oude Hilversum. Het dateert uit de periode dat het aantal woon-winkelpanden fors toenam als gevolg van de groei van dorp tot forensen- en industriestad aan het einde van de 19e en begin van de 20e eeuw. De nieuwe panden kregen door hun hoogte, omvang en ligging in de gevelwand een 'stadser' karakter. De chique villawijken hadden hun weerslag op de luxere uitstraling van een aantal winkels. Ook de vestiging van een wijnhandel kan met de chique clientèle in verband worden gebracht.

Omschrijving

Het in 1905 als wijnhandel met kantoor voor F.A.M. Lammers gebouwde pand heeft kenmerken van de Jugendstil. Het is twee bouwlagen hoog onder kap, gemetseld in baksteen met een voorgevel in fel gele-oranje verblendsteen met banden lijsten, een boogfries en een grote boog in de topgevel met kleine natuurstenen consoles. Het pand heeft een zadeldak met wolfseind en piron op de punt en rechts een afgeknot dak, gedekt met rode geglazuurde Tuiles-du-Nord. De topgevel aan de linkerzijde is voorzien van een geprofileerde windveer met diamantkoppen aan de onderzijde.

De begane grond van de voorgevel heeft nieuwe puien, die voor de bescherming van ondergeschikt belang zijn, tussen de nog bestaande restanten van de muurdammen uit 1905. Op de verdieping en in de topgevel zijn de getoogde vensters en balkondeur, inclusief originele kozijnen en raamindeling, evenals de aangepaste dakkapel uit 1909 nog aanwezig.

In de gepleisterde zijgevel, die ogenschijnlijk met ruwere baksteen is opgemetseld, is de in 1909 opgebrachte reclametekst wijnhandel F.A.M. Lammers' nog goed leesbaar.

Waardering

Het woon-winkelpand in Jugenstil-trant uit 1905, 1914 en later is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

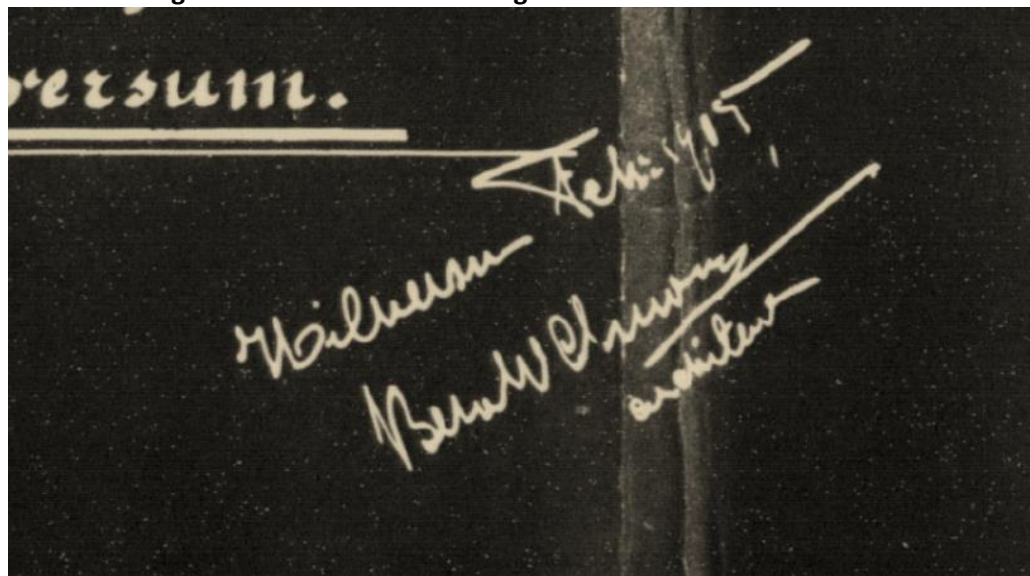
- vanwege de oorspronkelijke functie als woonhuis, kantoor en wijnhandel Lammers waarvan de reclame resteert in de linker zijgevel;
- vanwege de wijziging naar de functie als bankgebouw voor de Firma van Leeuwen;
- als herkenbaar voorbeeld van een woon- en kantoorpand met wijnhandel, met 'stadse' en chique uitstraling en in de gevelwand met vrije linker zijgeven met beeldbepalende reclame-uiting, kenmerkend voor de late 19e en vroeg 20e eeuw, toen Hilversum groeide van een dorp naar forensen- en industriestad; ook de wijnhandel kan met de chique clientèle in verband worden gebracht;
- vanwege de voor de bouwtijd kenmerkende invloed van de Jugendstil-stijl met opvallend gebruik van fel gele-oranje baksteen;
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm inclusief (een deel van) de uitbouwen aan de achterzijde, de boven de gevel zeer gaaf bewaarde gevelindeling, materialisering en detaillering;

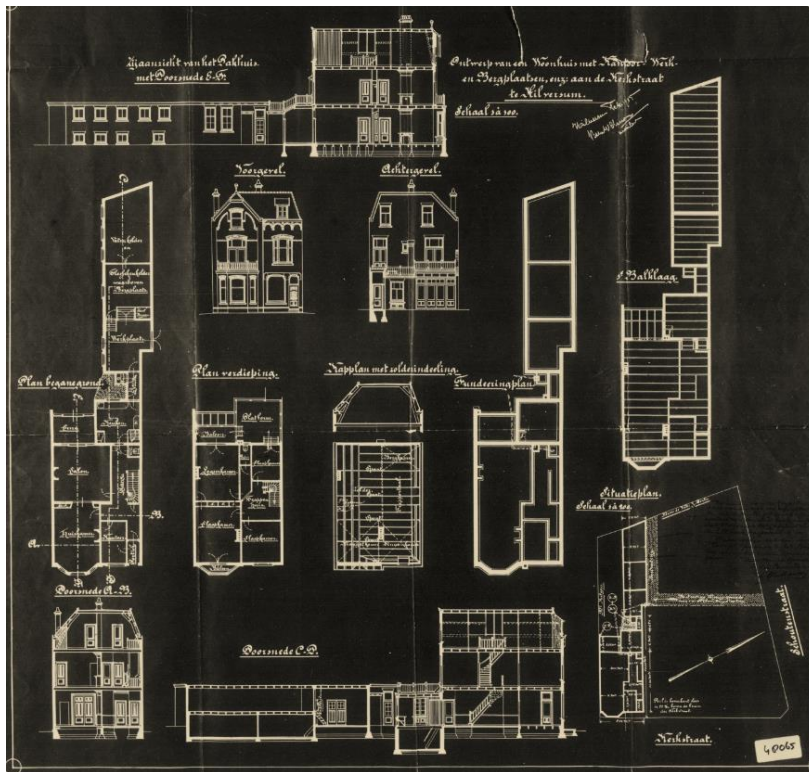
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

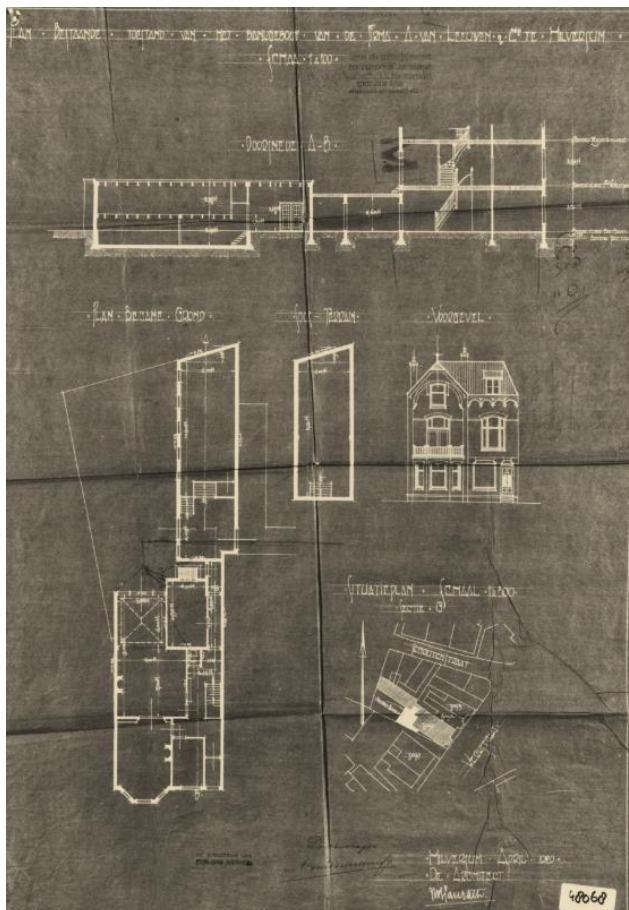

Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

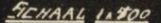
1905

1920 bestaande toestand

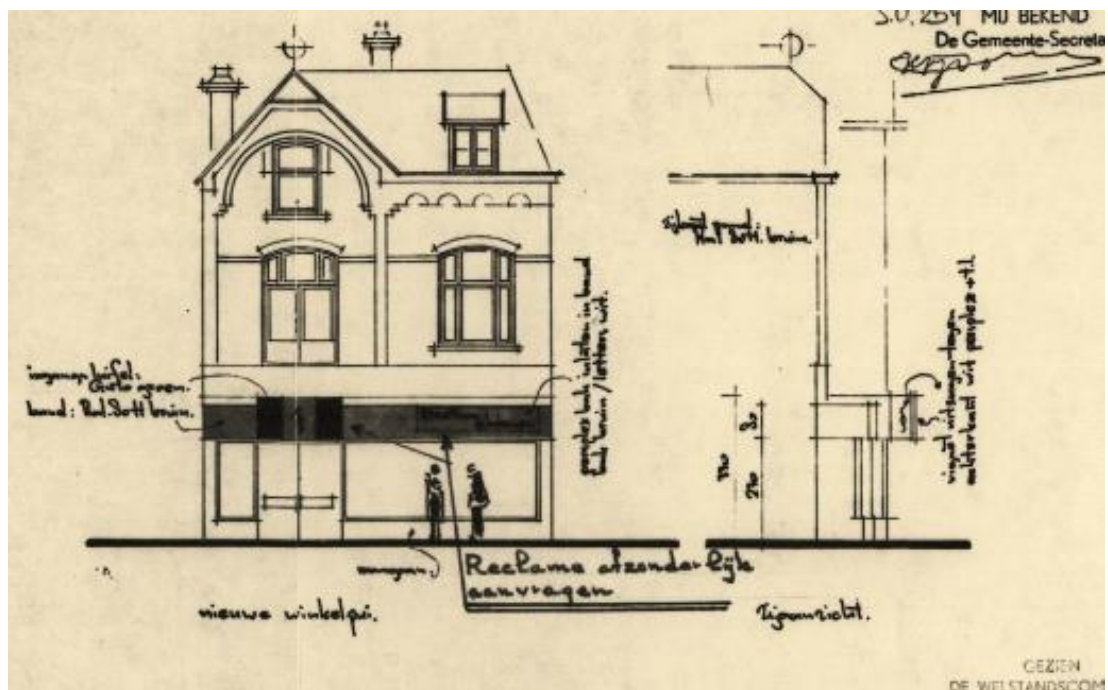
1920 nieuwe toestand

1926

1958

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

KONINGSSTRAAT 111-111A-111B HILVERSUM MET HEKWERK

Gemeente : Hilversum
Straat + huisnummer : Koningsstraat 111-111A-111B met hekwerk
Postcode + plaats : 1211 LN HILVERSUM

Naam object : n.v.t.
Complex : n.v.t.
Oorspr. functie : woon-winkelpand, hekwerk
Huidige functie : woon-winkelpand, hekwerk
Bouwjaar : 1895
Verbouwingen : 1904; 1910; 1922; 1929; 1934; 1941; 1969; 1990
Architect : onbekend; 1910: E. Hoogervorst 1922: fa. F. van Cooten uit Maartensdijk
1929: J. van Dillewijn
Opdrachtgever : onbekend; 1929: E. Kleisen
Bouwstijl : voorgevel invloed zakelijk-expressionistische interbellumstijl (nr. 111-111A)
en elementen van neorenaissance en chaletstijl (111B)
Bouwtype : blok woon-winkelpanden
Kadastrale aanduiding : L 3177, L 3176, L1476
Datum foto's : 17 mei 2016
Datum beschrijving : 30 mei 2016
Datum aanwijzing : 11 december 2018

Redengevende omschrijving

Inleiding

Het pand Koningstraat 111-111A-111B werd gebouwd in 1895. Het was een klein eenlaags woon-winkelpand in neorenaissancetrant. In 1904 werd daarvan de huiskamer uitgebouwd. In 1910 werd naar ontwerp van E. Hoogervorst aan de linkerkant een grote aanbouw gemaakt in een eclectische stijl met elementen van neorenaissance en chaletstijl (nu Koningstraat 111B). In 1922 werd het woongedeelte van het oude nr. 111 verbouwd tot winkelhuis door de firma S. van Cooten uit Maartensdijk. In 1929 volgde nog een verbouwing van het winkelhuis, met een uitbouw aan de voorzijde in een interbellum-trant met invloed van het expressionisme, door de voor Hilversum belangrijke architect J. van Dillewijn in opdracht van E. Kleisen. In 1934 werd de winkel nr. 111A weer verbouwd tot woonhuis naar ontwerp van C. Lapers en werd een werkplaats opgericht. In 1941 volgde de bouw van een pakhuis met kelder en in 1969 een uitbouw daarvan. In 1990 kwam er bij nr. 111B een nieuwe entree ten behoeve van een zelfstandige bovenwoning en werd een houten opbouw op het pakhuis aan de achterzijde geplaatst. Op enig moment, in de jaren 1960 of 1970, zijn de vensters van de verdieping van nr. 111-111A vernieuwd en is, in vergelijking tussen het huidige metselwerk en de bouwtekeningen uit 1929 en 1934, de daklijst gewijzigd. Door zijn bijzondere bouwgeschiedenis weerspiegelt het pand de twee grote groeiperiodes van Hilversum aan het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw en de interbellum-periode.

Omschrijving

Het op een straathoek gelegen pand Koningstraat 111-111A-111B is een woon-winkelpand met een kern uit 1895 en voorbouw in expressionistische Amsterdamse School-trant uit 1929 naar ontwerp van J. Dillewijn in opdracht van E. Kleisen en rechts daarvan een aangebouwd woonhuis uit 1910 naar ontwerp van E. Hoogervorst.

Het woon-winkelpand 111-111A is voorzien van een rechthoekige voorbouw in interbellum-trant die is opgetrokken in baksteen in staand verband en voorzien van een plat dak. Het oude woonhuis daarachter heeft een mansardedak met gesmoorde pannen. De voorbouw heeft twee (restanten van) winkelpuizen tussen baksteenlisenen en een hogere afgeronde muurdam met koppenlagen aan de linkerkant. De (restanten van) winkelpuizen zijn voorzien van bovenlichten van glas-in-lood met zware houten tussenstijlen en omlijstingen. In het rechterdeel (nr. 111A) bevindt zich onder de pui uit 1929 een uit 1934 daterende betegelde uitsparing waarin een erker, een paneeldeur, een bakstenen bloembak en betegelde stoep. Op de verdieping van het pand zijn tussen de muurdammen twee gekoppelde ramen aanwezig.

Het pand nr. 111B heeft neorenaissance en chaletkenmerken. Het ligt iets terug ten opzichte van het bouwdeel 111-111A op een straathoek. Het is opgetrokken in baksteen in kruisverband met knipvoeg, twee bouwlagen hoog op een rechthoekige plattegrond en voorzien van een zadeldak met gesmoorde pannen. De gevels zijn voorzien van banden in gele verblendsteen en boven de vensters zijn geel-rood gekleurde strekkenlagen aanwezig. Het pand 111A is iets voor de voorgevel van nr. 111B gebouwd, waarbij een deur is verdwenen en de gevel zijn oorspronkelijke symmetrie is verloren. De voorgevel is voorzien van een houten topgeveldecoratie met makelaar, op de hoek is het pand iets afgeschuind en van een venster voorzien. Alle vensters, waaronder tweeruits schuifvensters en T-vensters en de serre aan de zijgevel dateren uit 1910, de voordeur is vernieuwd binnen het oorspronkelijke geprofileerde kozijn. Er is een stoepje en een smeedijzeren hekwerk aanwezig.

Aan de achterzijde bevindt zich een houten opbouw uit 1990, die voor de bescherming van ondergeschikt belang is. Het pand ligt deels in een gevelwand en speelt door middel van de afgeschuinde hoek met venster op eenvoudige wijze in op de ligging op de straathoek.

Waardering

Het woon-winkelpand Koningsstraat 111-111A en 111B uit 1895 (111-111A), 1910 (111B) en 1929 (111-111A) met wijziging in 1934 (111A) is van algemeen belang voor de gemeente Hilversum vanwege cultuurhistorische-, architectuurhistorische-, situationele- en ensemblewaarden:

- als kenmerkend voorbeeld van de gelaagde (bouw)geschiedenis van panden in Hilversum in zowel de eerste als tweede periode van forse groei in respectievelijk de periode eind 19^e en begin 20^e eeuw en het interbellum, in dit geval van woonhuis, naar woonhuis met aangebouwde villa, naar uitbouw tot woon-winkelhuis;
- als voorbeeld van een zorgvuldig ontworpen villa uit 1910 met neorenaissance en chaletstijl-kenmerken;
- als voorbeeld van een kenmerkende verbouwing van de bakkerij in een stijl met invloeden van de expressionistische interbellum-stijl, toen Hilversum een tweede forse groeiperiode doormaakte die een verdere uitbreiding en verdichting van de centrumfuncties met zich mee bracht;
- als voorbeeld van een voor Hilversum kenmerkende uitbouw van het woon-winkelpand naar ontwerp van de voor Hilversum belangrijke architect J. van Dillewijn uit 1929, in een expressionistische interbellum-trant en de zorgvuldige aanpassing tot woonhuis binnen de pui van nr. 111A door C. Lapers uit 1934;
- vanwege zeer gaaf bewaarde hoofdvorm, materialisering, gevelindeling en detaillering van nr. 111B uit de bouwtijd 1910 (uitgezonderd de houten opbouw uit 1990);
- vanwege de zeer gaaf bewaarde hoofdvorm, materialisering en de zeer gaaf bewaarde gevelindeling, en detaillering van de hoofdvorm en onderpui van nr. 111-111A uit 1929 en 1934;
- vanwege de bijzondere verbouwingsgeschiedenis als uiting van de voor Hilversum kenmerkende (bouw)historische gelaagdheid, waarbij een villa en woon-winkelpand onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn geraakt.

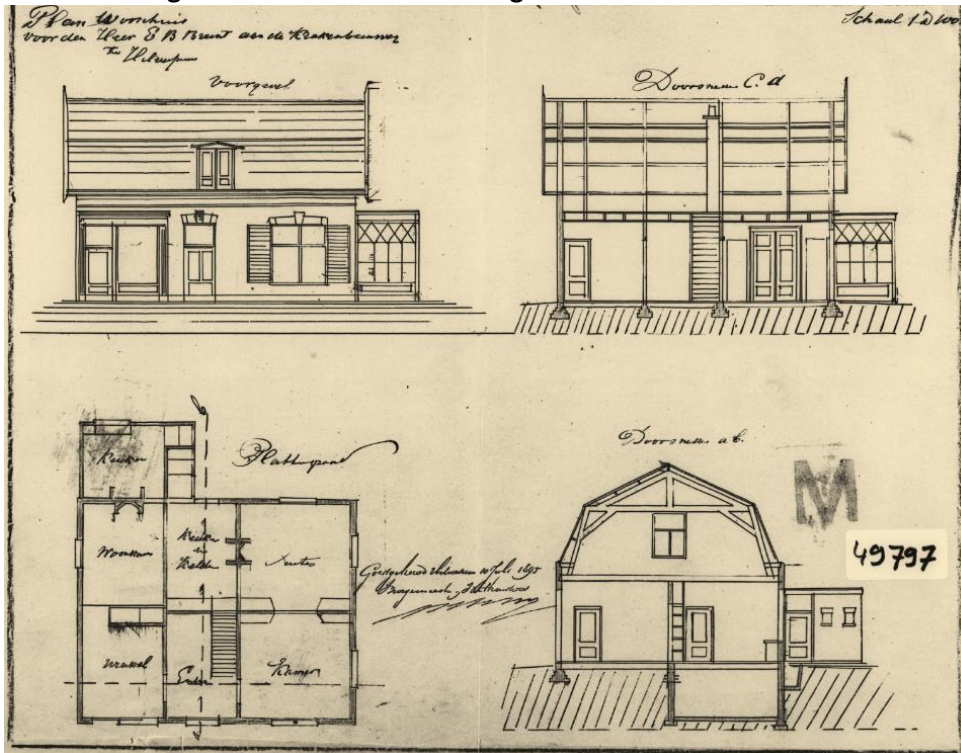
De redengevende omschrijving betreft geen uitputtende beschrijving van het monument. Een monumentenbescherming heeft betrekking op het hele gebouw of complex, exterieur én interieur, tenzij onderdelen expliciet in de omschrijving zijn uitgesloten of aantoonbaar geen monumentale waarde hebben. Ook tuinen en afscheidingen kunnen onder de bescherming vallen. Monumenten zijn altijd maatwerk.

Foto's 2016

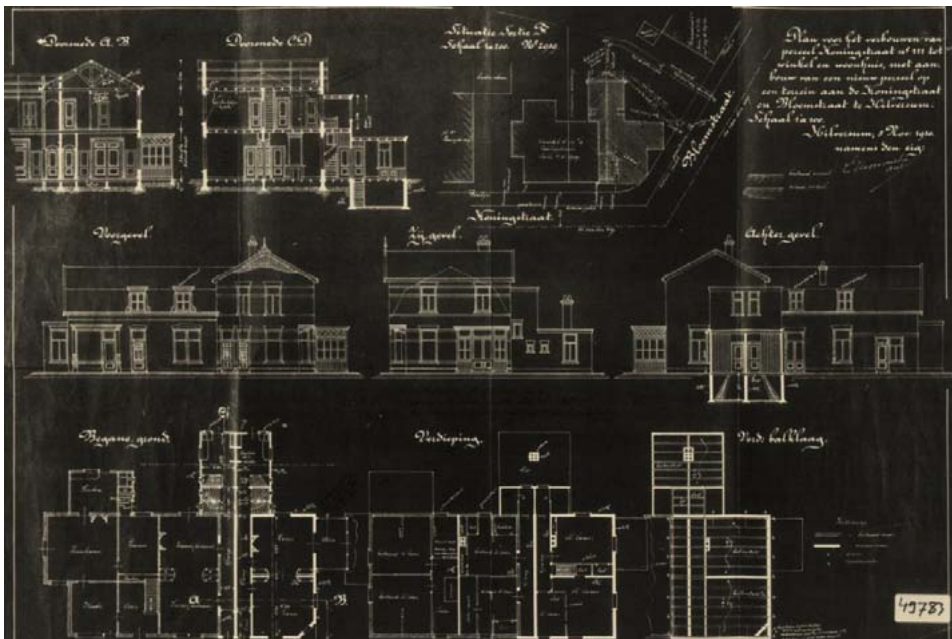

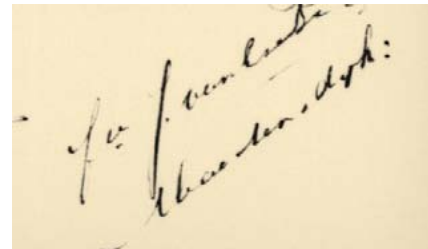
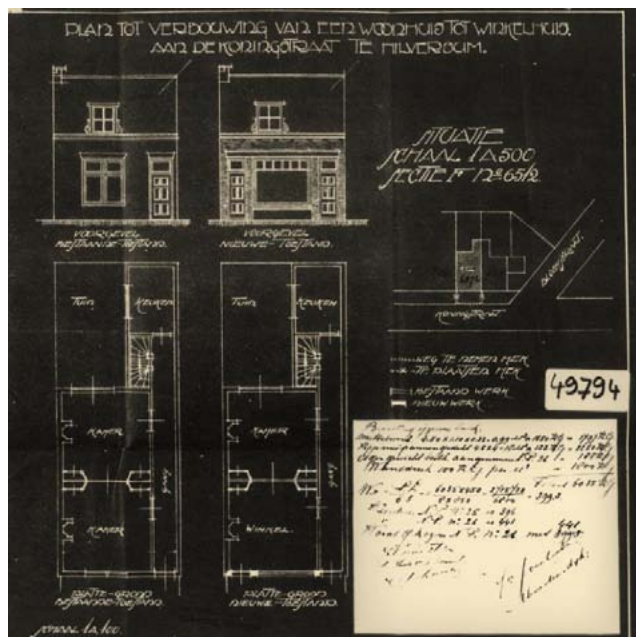
Bouwtekeningen en historische afbeeldingen

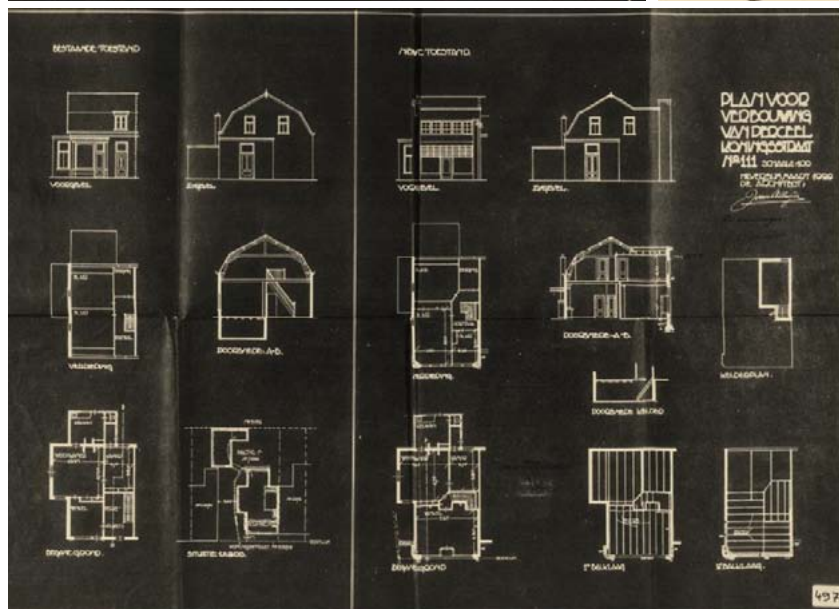
1895

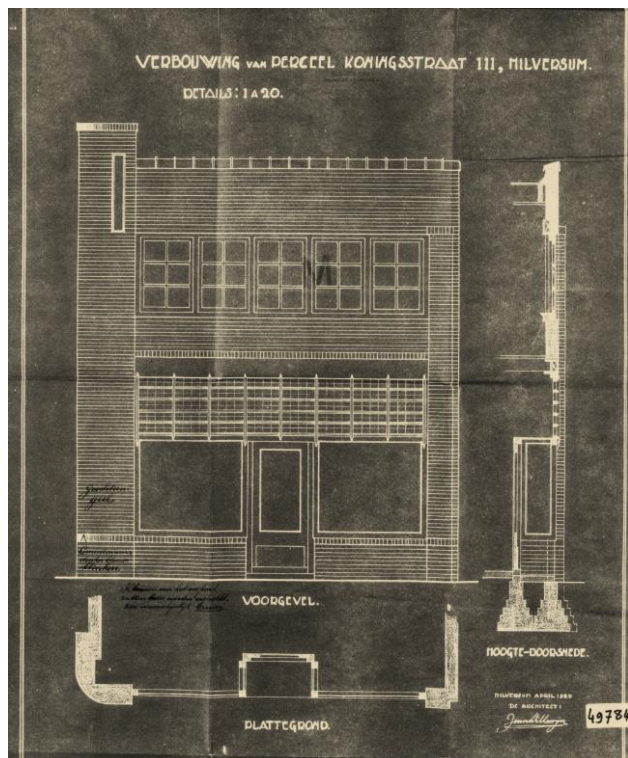
1910

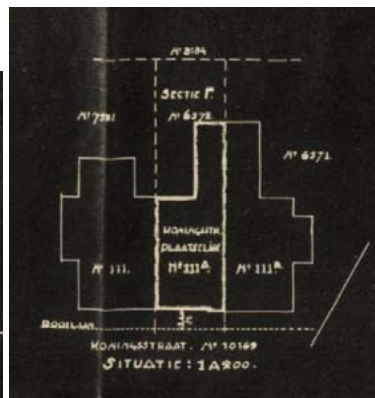
1922

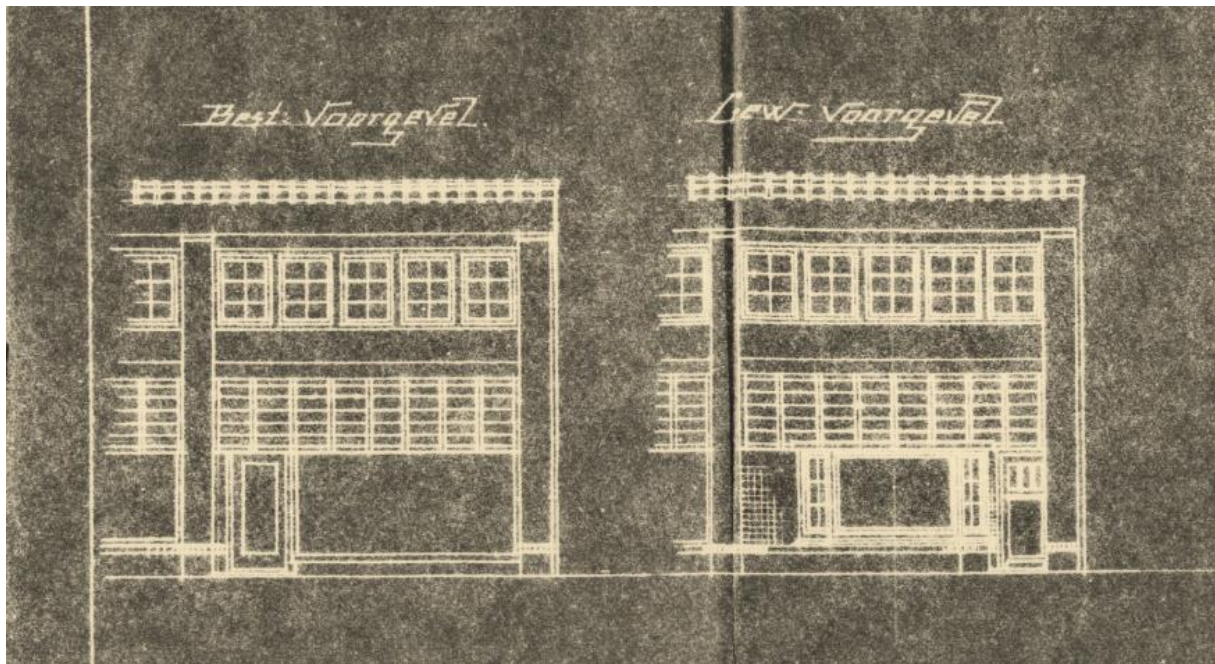
1929

1929 nr. 111

1929 nr. 111A

1934 nr. 111a

1990 111b bestaand

1990 111b nieuw